The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
EDITOR-IN-CHIEF: Mr. JANIS GRINBLATS.
Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.
OFFICE IN USA: Mr. ERIKS VENTS, 11 Irma Ave, Port Washington, L.I., N.Y. PHONES: PO 7-6696 and PO 7-6519.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, JUNE 7, 1961.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 45. TREŠDIEN, 1961. GADA 7. JŪNIJĀ 11. GADS.

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā. — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: JĀNIS GRINBLATS.
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.
LAIKRAKSTA PĀRSTĀVIS SAV. VALSTIS: ERIKS VENTS, 11 Irma Ave., Port Washington, L. I., N.Y. Telefoni: PO 7-6696, PO 7-6519.

A. VILKS

SOLĪJUMS POSTA NAKTĪ

Kaut kur ceļā no Zemgales uz vergu asinszemes pierobežu no ieslodzīto vagona bija izmests mazs papīra gabaliņš, uz kura dega vārdi — Dievs, svētī Latviju. Tas bija pirms divdesmit gadiem viņā baigajā vasarā, kad tūkstošiem mūsu tautas piederīgo vienā naktī sarkano neģēļu acīs pārvērtās par noziedzniekiem, kas bija jāpazudina gan ar izmērdēšanu badā, gan nodarbināšanu vergu darba nometnēs, gan ar parasto šāvienu pakausī. . .

Par ko? Kādēļ? Viņu vienīgā „vaina" — savas zemes un brīvības mīlestība. Vai vēsture reiz pierādīs aklajiem šīs komūnisma neģēlības, jeb tie aizvērs acis un ausis šai neapstrīdamai patiesībai?

Mazais, baltais papīra gabaliņš šodien deg mūsu skatam un apbrīnošanai. Viņi devās nāvē ar Latvijas vārdu uz lūpām un sirdī.

Divdesmit gadus šo baigo vasaru atceroties mūsu acis ir izraudātas, mūsu sirds ir sāpējusi par viņiem, mūsu lūgšanas ir vērstas pret debesīm. Mēs esam raudājuši sevi, šausminājušies par savas tautas piederīgo likteni un mokām, nolādējuši varu komūnisma izskatā un beidzot — iespēju robežās palīdzējuši vergu darbā samocītiem mūsu tautas piederīgiem.

Bet vai tas ir viss? Vai mazais, baltais papīrītis, izmests vēl uz Lavijas zemes, neliek mums sirdī un rokās kādu citu nepieciešamību?

Laiks ir pierādījis, ka ar lūgsnām un sirds nopūtām nav izdeldēta nelaime. Ar raudāšanu sevī nav līdzēts tās mazināšanai vai novēršanai nākotnē. Mēs to zinām, bet pus pasaules vēl ir kurla. Tādēļ mūsu pienākums un sūtība — skaidrot un darboties visos iespējamos virzienos, lai vēl un vēl mēģinātu pārliecināt akluma sistos.

Vācieši uzskata par savu nacionālo pienākumu — vismaz reizi gadā apbrīnot savus sniegiem klātos Alpu kalnus, uzkāpjot kādā šo milzeņu galotnē. Tā mums ikvienam vismaz reizi gadā jāpaceļas sava nacionālā pienākuma virsotnē, izkliedzot savas tautas nelaimi uz ārpusi.

Ir taisnība — ļoti bieži šī mūsu balss atduras pret nedzirdības sienu. Bet ar to nedrīkstam samierināties. Trieciens jāatkārto vēl un vēl. Ne jau vienīgi Baltijas tautu nelaimes dēļ, bet šī mūsu neatlaidīgā balss slēpj sevī brīdinājumu tiem, kuriem vēl šodien uzglūn komūnisms. Un tā ir visa vēl brīvā pasaules daļa.

Nav ne mazāko šaubu par to, ka 13./14. jūnija upuru ciešanas ir izdzēsusi nāve un tikai pārāk niecīgs to skaits, kas vēl iztur ieslodzījuma elli jeb samocīti pārrodas mājās, kuru tiem, to parastajā nozīmē, vairs nav. Dažkārt šī traģika izaug neaprakstāmā biedā: neatraduši vairs nedz mājas, nedz darba, nedz piederīgo, tie spiesti doties atpakaļ — dzīvei un zemu atalgotam darbam tai Krievijas novadā, kur garajos ieslodzījuma gados sabrukusi viņu fiziskā varēšana un samocīts dvēseles spēks. Un pus pasaules to nedz spēj, nedz grib iedomāties, vai ticēt tam.

Arī te ir vajadzīgs darbīgums mūsu iespējām, lai atkailinātu šo nelaimīgo likteni, kuri krituši par nevainīgu upuri pasauli pārstatītājam velnišķam spēkam — komūnismam.

Savas tautas mocekļu gaitas pieminot, lai dodam sev solījumu — vairāk, efektīgāk un intensīvāk darboties aklumā sastingušās vides atdzīvināšanai un lielās nelaimes skaidrošanai drausmīgās un vēl nesodītās patiesības virzienā.

„SIDRABENĒ IR SKAISTI!", domā Sarmīte Moruss no Hamiltonas.

A. Kalniņa foto

‚LATVIEŠU BANKA' SOLĀS KREDITĒT NAMA IEGĀDI TORONTO

GADA APGROZĪJUMS JAU PĀRSNIEDZIS $230.000,-

Latviešu kreditsabiedrības pilnsapulcē ziņojumu sniedza valdes pr-dis A. Svenne. Sākts izsniegt aizdevumus uz obligācijām, un padomā īrēt telpas biroja vajadzībām, kā arī algot darbinieku. Kreditsabiedrības biedri apzinīgi pildījuši savas saistības, un ar pavisam maz izņēmumiem darbs ritējis bez sarežģījumiem. Valdes pr-dis cildināja biroja darbinieku centīgumu. Banka cenšas veidot financiālu bazi latviešu nama iegādes reālizēšanai, līdzīgi kā to jau paveikuši igauņu trimdinieki. Banka nevar financēt tieši, bet var izlīdzēt ar aizdevumiem un darīs iespējamo šai virzienā. Sāk veidoties latviešu kooperātīvo banku tīkls Ziemeļamerikā un kreditsabiedrības darbība jau uzsākta Londonā, Ont., organizēšanās stadijā ir Klīvlendā, Hamiltonā un Bostonā.

Kasieris A. Putniņš ziņoja, ka bankas pag. gada bilance bijusi $234.414,02 (iepriekšējā gadā — $85.227,86,-, kas norāda uz latviešu kreditsabiedrības lielo augšupeju, kā arī uz tautiešu dāvāto uzticību. Pag. gadā iecerētais par $200.000,- gada bilances pārsniegšanu ir tagad piepildījies. Kasieris uzsvēra pastāvīga darbinieka nepieciešamību. Par aizdevumu komisijas darbību ieskatu deva G. Briedītis. Komisija noturējusi sēdes katru pirmdienu un piešķīrusi aizdevumus [illegible] gadīju[illegible] $1.200,84,- uz katru aizņēmēju. Aizdevumu piešķiršana noraidīta 15 gadījumos, vai nu nepietiekama nodrošinājuma, vai nepieņemamo galvinieku dēļ.

Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza J. Grīslis, norādot, ka revīzijas izdarītas katru mēnesi. Pārbaudīta gada bilance uz 31. martu, un garantiju fondā bijis pietiekams nodrošinājums. Revīzijas komisija ieskata, ka kreditsabiedrības bilance, kā arī ienākumu un izdevumu pārskats dod pietiekami skaidru ainu par sekmēm un finanču stāvokli. Kasē $150,-, bankas tekošā rēķinā — $34.681,53; aizdevumi biedriem — $168.015,88; Cooperative credit society $500,-; īstermiņa noguldījums $30.000,--; debitori — $330,57; saņemamās rentes — $266,67; inventārs $494,88; amortizācija $25,50.

Sapulces dalībnieki pievienojās tīrās peļņas $1.154,47 sadalījumam. Daļu no šīs summas piešķīra darbinieku izdevumu segšanai, LNAK (izglītības veicināšanas darbam); 1. ev. - lut. draudzei par telpām, un pārējo paturēja kā nesadalītu ieņēmumu sakarā ar paredzētajiem izdevumiem. Sapulce izteica sirsnīgu pateicību sabiedrības darbiniekiem un īpaši kasierim un birojam.

1. JŪLIJĀ NOTIKS BRĪVĪBAS MANIFESTĀCIJA TORONTO

Rietumu demokratiju un brīvību apdraud trīs ienaidnieki. Pirmais no tiem ir komūnisms. Lai gan tas vēl izvairās no lielā pasaules kaŗa, taču labprāt atbalsta un pat izsauc sīkākus konfliktus, kā arī veic psicholoģisko kaŗu, lai skaldītu, vājinātu rietumu vienību un pretestību. Otrs ienaidnieks ir pacifisma un neitrālitātes paudēji ar savu vienpusīgo spiedienu pret rietumiem, lai panāktu mieru un atbruņošanos par katru cenu. Šai vienpusīgās akcijas pasākumā iesaistītas pat daudzas prominentas personas. Trešais rietumu ienaidnieks ir naīvitāte un uzticēšanās komūnistu solījumiem, vēstures faktu nepazīšana un to sagrozīšana, neatbildība pret ideāliem, kuŗu augļus rietumnieki bauda un „man nav daļas, kas notiek ar citiem, ja vien mani pašu neskaŗ" politika.

Šo apsvērumu vadīta, Savstarpējās sadarbības līga, kuŗā ieiet daudz apspiesto tautu pārstāvju, kuŗus pēdējā laikā atbalsta arī daudzi kanadieši, izstrādājusi deklarāciju, ka komūnisms jāuzvar ar demokratijas brīvības ideoloģiju.

Pie Sadarbības līgas nodibinājusies komiteja, kas tieši Kanadas brīvības dienā grib uzsvērt brīvības ideju un tās nozīmi tautu liktеņos. Līgas dalībnieki uzskata, ka rietumiem ir ļoti bīstami otrās grupas ienaidnieki — vienpusīgās atbruņošanās un vienpusīgā spiediena piekritēji, kuŗi atrodami starp daudziem politiķiem, intellektuāļiem, zinātniekiem, arī preses un baznīcu aprindās.

Nolemts Dominijas dienā Toronto rīkot brīvības idejas manifestāciju, kas izpaudīsies gājienā un tam sekojošās runās. Gājiens - auto brauciens, sāksies plkst. 11.00 no Willowvale parka, saukta ar Christie Pits, pie Bloor un Christie ielu krustojuma, un nobeigsies pie Parlamenta ēkas Queen's parkā, plkst. 12.00. Tur noturēs manifestācijas runu ar igauņu koŗa starpdziesmām.

Komiteja aicina etniskās grupas un visus kanadiešus piedalīties manifestācijā. Manifestanti no apkārtnes pilsētām aicināti pievienoties Toronto manifestācijai.

Materiālo atbalstu ar pateicību pieņem Mutual Co-operation League, 194 Bartlett Ave, Toronto 4, Ont., telefons LE 2-1053.

LATVIEŠA PANĀKUMI KANADĀ

CIEMOS PIE KERAMIĶA ZIGFRĪDA JURŠEVSKA

Katru dienu tūkstošiem cilvēku, kas vakaros brauc mājās no darba pa Blūra ielu rietumos, būs ievērojuši [illegible] rastu ēku ar paprāvu izkārtni: „Z i g f r i d' s Art Pottery". Skatlogā izstādīti visāda veida darinājumi mālā, neskaitot gleznas, tautiskus šķīvjus un cita veida rokdarbus. Kad pieklauvēju, durvis atveŗ pats namatēvs, kas tikko pabeidzis kādu jaunu figūru. Mūsu tālākais ceļš ir uz pagraba telpām, kur mākslinieks ierīkojis plašu darbnīcu. Kur griezies, — visur māla trauki, podi, virpas un krāsnis jau priekšā. Mēs atkal kāpjam pa stāvajām kāpnēm — šoreiz uz keramiķa augšējo stāvu, kas atgādina mazu mākslas galeriju. Te izdodas iepazīties ar mākslinieka kundzi Ņinu, kas steidz pabeigt kādu lielāku darbu Kanadas audēju izstādei, ko atklās 26. jūnijā Ontario Karaliskajā mākslas mūzejā, un N. Jurševska tajā piedalīsies ar diviem spilgti raksturīgiem darbiem — „Māte ar bērnu" un „Sejas" (stilizētas). Pats namatēvs arī pēdējā laikā dūšīgi strādājis un ar saviem darbiem reprezentējies vairākās kanadiešu mākslas izstādēs. Nesen viņš kā vienīgais latvietis piedalījies 21. gadskārtējā Rietumontario mākslas izstādē Londonā, reprezentējoties ar divi darbiem — „Gailis" (19 collas augsts, glazēts māls) un „Gājputni" (terrakotta). Bez tam, abu darbu fotografijas ievietotas pabiezajā izstādes katalogā. Te jāpiebilst, ka šajā katalogā priekšroku dod tikai pašiem izcilākajiem eksponātiem. Patlaban Z. Jurševska jaunākais darbs — „Atpūtā" (3 kraukļi glazētā mālā) skatāms Toronto mākslas galerijā, Kanadas skulptoru apvienības rīkotajā izstādē. Mūsu tautiešiem ieteicams šo izstādi apmeklēt, jo tā ilgs līdz 18. jūnijam. Turklāt, izstādē piedalās Augusts Kopmanis ar 2 darbiem un Vilis Skudra ar kokgrebumu — „Kaijas".

Z. Jurševskis ar dzīvesbiedri Ņinu pie sava veikala, Toronto.

Z. Jurševskis, kas beidzis Liepājas lietišķās mākslas skolu un vēlāk papildinājies privāti pie daudziem ievērojamiem keramiķiem, nesen īpašu Kanadas mākslas sabiedrības ievērību izpelnījās Gvelfā, piedaloties „Five" Counties Art Association" rīkotajā mākslas seminārā. Mūsu keramiķis iepazīstināja kanadiešu kollēgas ar metodēm, kā izvirpot, montēt un pagatavot skulptūras. Starp 37 dalībniekiem Z. J. bija vienīgais latvietis. Semināra noslēgumā plašāku rakstu par mūsu mākslinieku ievietoja laikraksts „Daily Mercury", neskopojoties komplimentiem. Intervijas turpinājumā uzzinu, ka Z. J. jau ilgāku laiku darbojies Aurorā (60 jūdžu attālumā no Toronto), pasniedzot stundas pieaugušajiem keramikā un skulptūrā.

— Vai esat piedalījies vēl kādās citās izstādēs?

„Laimīgā kārtā, jā. Mani darbi bijuši izstādīti Ņujorkā, Čikāgā, Bostonā, Indiānapolē, Montreālā un, protams, Toronto. Vairāki guvuši arī godalgas, piem., Montreālas „Handicraft" izstādē un CNE gadskārtējās izstādēs."

Jāpiebilst, ka Z. J. ar kundzi Ņinu un diviem dēliem — Pēteri un Gvido iecelojuši Kanadā 1949. gadā. Vairākus gadus viņi pavadījuši Agate Des Monts pilsētiņā, vispirms strādājot „Quebeck Art Pottery" firmā, un pēc tam nodibinot savu studiju.

VAI CHRUŠČEVAM JAU ZINĀMS „TROŅMANTNIEKS"?

DIMITRIJS POLANSKIS SĀCIS KĀPT PA KARJĒRAS TREPĒM

Gadu simteņu tecējumā monarchijām izveidojušās troņu mantošanas tradicijas, kas formulētas gan attiecīgo valstu pamatlikumos, gan pastāv kā nerakstīts likums, bet katrā gadījumā visiem noteikti zināms, kas pēc valdošā monarcha nāves būs viņa troņa mantinieks. Dažkārt paredzēta pat vesela virkne mantinieku zināmā kārtībā, kāpēc karalistēs troņa mantošana nav nekāda problēma.

Tāpat demokratiskās republikās ar likumu ir skaidri noteikts, kas notiek, ja izvēlētais valsts prezidents sava amata laikā aiziet veļu valstī.

Tikai t. s. „tautas demokratijās" trūkst noteiktas kārtības, jo jau pašā varas sagrābšana, tīri formāli ņemot, nav dibināta ne uz kādiem attiecīgās valsts likumiem, bet tiek izdarīta t. s. „revolūcionārā kārtā", resp. neliela grupa „profesionālo revolūcionāru" uzkundzējas pār tautas vairākuma skaidri izteiktu gribu (kā tas, piemēram, bija Krievijā, kad, zaudējuši vēlēšanās, komūnisti padzina satversmes sapulci ar varu. Tāpēc arī „tautas demokratijās" pēc diktātora nāves parasti sākās cīņa dēļ varas. Tā tas bija pēc Ļeņina nāves, kad galvenie sāncenši bija Trockis ar Staļinu, pie kam uzvarēja pēdējais, ne tāpēc, ka tas būtu piemērotāks, bet tāpēc, ka tas bija neizvēlīgāks sava pretinieka apkaŗošanas līdzekļu izvēlē, neapstājoties pat pie tā nonāvēšanas trimdā ar uzpirkta slepkavas roku, lai aizkavētu varbūtīgo Kremļa politikas aizkulišu izpaušanu. Pēc Staļina nāves līdzīga spēkošanās notika starp Maļenkovu un Chruščevu.

Pēdējais kaut kā, nostiprinoties sarkanajam caru tronim, raudzījis nokārtot „troņa mantošanas" lietu. Ilgu laiku par diktātora pēcnācēju mēdza uzskatīt 52 gadus veco komūnistu partijas sekretāru Frolu Kozlovu, ko pats Ch. bija pateicis 1959. g. jūnijā A. Herimanim, aizrādīdams, ka pats to esot izraudzījis. Vēl nesen Kozlovs stāvēja blakus Chruščevam, kad notika astronauta Gagarina godināšana, bet tad piepeši Kozlovs ir pazudis no redzes aploka. Diplomātu aprindās Maskavā runājot, ka Kozlovam bijusi nopietna sirdslēkme (tas, kā zināms, slimojot ar augstu asinsspiedienu). No citas puses pienākušas ziņas, ka Kozlovs zaudējis Chruščeva labvēlību politisku domstarpību dēļ. Neatkarīgi no vienas vai otras versijas, Maskavā Kozlovu tagad uzskata par „piešūtu aktīm".

Reizē ar to sācies minējumu laiks, cenšoties zīlēt, kas būs nākošais „troņa mantinieks".

Par iespējamāko uzskata Krievijas padomju republikas premjēru Dimitriju Poļanski. Tas ir jaunās paaudzes komūnists, dzimis 1917. gadā, beidzis Charkovas lauksaimniecības institūtu, kāpis pa partijas karjēras trepēm nepārtraukti augšup, līdz nonācis tagadējā amatā. Jau kādu laiku novērots, Chručevs savu labvēlību sācis vairāk dāvināt šim vīram, jo pirmās pazīmes tam bija jau 1958. gadā, kad tas nomainīja Kozlovu, ieņemot tā posteni lielkrievu padomju republikā, kas ir lielākā un bagātākā visā Padomju Savienībā. Pagājušās ziemas partijas plēnuma slavenajās „lauksaimniecības debatēs" jau Poļanska loma bija ievērojama. Kad Chruščevs devās divu mēnešu ceļojumā pa Pad. Savienību, Poļanskis viņu pavadīja un atbalstīja, kur tas bija vajadzīgs.

A. Kalns

CHRUŠČEVS ATGRIEZIES MASKAVĀ

M a s k a v ā, 6. jūnijā. Premjērs Ņ. Chruščevs, atgriezdamies no Vīnes, milzīga ļaužu pūļa sagaidīts, neskopojās smaidiem un žestiem. Taču parastā „atskaites" runa izpalika, kaut gan premjērs kavējās Vnukovo lidlaukā vairāk kā pusstundu, sagaidīdams ierodamies Indonēzijas prezidentu Sukarno.

DOMINIKĀŅU REPUBLIKA PĀRVĒRTĪBU UGUNĪS

Pēc asiņainā notikuma — diktātora nogalināšanas, skaidrs, ka Dominikāņu republikā sagaidāmas tālejošas politiskas pārgrozības. Atliek tikai jautāt, kādā virzienā?

Stāvoklis diezgan līdzīgs Kubai revolūcijas sākumā, tikai te diktātors jau nogalināts. Pirmā brīdī visa vara tomēr paliek viņa agrāko piekritēju rokās. Priekšgalā jau izvirzījies nogalinātā diktātora vecākais dēls ģenerālis Rafaels Leonīds Truhiljo; jaunākais, kurš „iecelts" par apvienoto spēku — jūras gaisa un sauszemes — štāba priekšnieku, valdībā ieiet kā ministrs bez portfeļa, paturot savās rokās ārlietas. Jaunais „valdnieks" sevišķi populārs negātīvā nozīmē ASV, kur tas kādu laiku apmeklēja augstāko kaŗa akadēmiju, bet tam nepiešķīra gradu. Tēvs gan to jau 9 gadu vecumā paaugstināja par ģenerālbrigadieri un pēc neveiksmes ASV akadēmijā piešķīra ģenerālleitnanta pakāpi, iecēla par savu gaisa spēku komandieri un vēlējās redzēt par savu pēcteci.

Ap ģenerālleitnantu Truhiljo tagad pulcējas kā valdības vīri, tā daži augstākie virsnieki un arī tēva brālis.

Pretiniekos izvirzās ģenerālis Juans Tomass Diazs, kurš it kā ar saviem kaŗavīriem paglābies vidienes kalnos — Centrālajos Kordiljeros. Zīmīgi, ka Diaza māsa un tās vīrs krita diktātora nežēlastībā un tiem nācās glābties, bēgot uz Braziliju.

Ar nogalināto diktātoru bija neapmierināta arī mēreni noskaņotā vidusšķira un jaunākie virsnieki. Ir norādījumi, ka ASV labprāt vēlētos, lai pie varas nāktu tieši šis novirziens un tā aizkavētu Dominikāņu republikas noslīekšanos Kastro virzienā.

Pie visa tā vēl jāievēro, ka savā valdīšanas laikā ģeneralissimo Truhiljo nemitīgi cīnījās ar katoļiem, bet komūnisti to nīda kā reti kādu citu, turklāt ar ASV un dažām Dienvidamerikas valstīm tam pagājušā gadā radās tik asas attiecības, ka nācās pārtraukt diplomātiskus sakarus.

BALTIEŠI STARPTAUTISKĀ FESTIVALĀ

Mičigenas valsts universitāte ik gadus rīko starptautiskus festivalus, kuŗos piedalās arī latvieši, lietuvieši un igauņi. Šogad baltiešu studenti pēc latviešu ierosinājuma nolēma rīkot kopīgu Baltijas tautu stendu. Bija izstādīti mākslas amatniecības priekšmeti, grāmatas. Baltiešu stends izpelnījās lielu ievērību. Pirmajā dienā izstādi apmeklēja ap 6.000 cilvēku.

LATVIJA

Nr. 45. TREŠDIEN, 1961. GADA 7. JŪNIJĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt.
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS.

KANADĀ

TORONTO

⊕ Toronto universitāti beiguši: Valda Svenne — mūzikas fakultāti (Bachelor of Music); Gaida Roce beigusi zobārstniecības fakultāti, iegūstot doktores grādu zobu chirurģijā; Ruta Agita Būmeistare beigusi skolotāju institūtu.

⊕ Baltijas tautu federācijas rīkotais aizvesto piemiņas dienas 20 gadu atceres vakars trešdien, 14. jūnijā, pl. 8 vak. (precīzi) Internacionālā institūta zālē (vietas ap 1000 pers.), 709 College St. Uzrunu teiks Baltijas tautu federācijas pr-dis J. Kalungo (igaunis), bet atceres vakara runu sacīs federālā parlamenta loceklis, bij. immigrācijas ministrs J. W. Pikersgills. Dziedās 1. ev.-lut. draudzes koris dirig. A. Purva vadībā. Ar solo priekšnesumiem piedalīsies igauņu un lietuviešu mākslinieki. Piedalīšanos arī apsolījis lietuvietis Jakobas Stukas no Ņujorkas, kam kā ASV pavalstniekam bijusi izdevība pag. vasarā uzturēties Lietuvā un būt aculieciniekam turienes dzīves apstākļiem.

⊕ Bēthovena kompozīciju cikla noslēgumā pianistes Telas Podoliac desmitais klavieru koncerts Music Library, 559 Avenue Rd., pie St. Clair, pirmdien, 12. jūnijā, plkst. 8.45 vak. Ieeja brīva, pieprasot biļetes iepriekšējā nedēļā.

⊕ Retu un vēsturisku laikrakstu izstādi, kas aptvers laiku no 1793.—1867. g. Toronto, būs atvērta, sākot ar 15. jūniju, Toronto room, Central Library, 220 College St.

⊕ Dziesmu svētku rīcības komitejas sēdē E. Šķobi izraudzīja kā svētku gājiena kārtotāju, bet A. Rāviņu kā dziesmu svētku atvadu rīkotāju. Atvadu sarīkojums notiks pirmdien, 4. septembrī Sidrabenē, tā sākums ir iecerēts plkst. 11 priekšpusdienā un nobeigums pl. 6 vakarā. Ieejas maksu paredzēja $1,- no personas, bet bērniem līdz 16 gadiem ieeja brīva.

Dziesmu svētku gājienu, sestdien, 2. septembrī, uzsāks plkst. 4 p.p. no Queen parka, virzoties uz dziesmu svētku kopkoncerta vietu — Maple Leaf Garden. H. Lapiņš demonstrēja plakātu paraugus, un viņam arī uzticēja plakātu gatavošanu. Koŗa nosaukumu un plakātu kārtības saskaņošanu kārtos R. Bregžis. Informācijas birojs darbosies Sv. Andreja baznīcas telpās, un būs atvērts ceturtdien, 31. augustā, no pl. 6 - 10 vakarā, piektdien — visu dienu un nakti, līdz sestdienas pēcpusdienai, plkst. 4.00. Sarīkojumiem biļetes varēs iegādāties iepriekšpārdošanā no 12. jūnija, Lotus, Calla un Venus puķu veikalos. Koncerta biļetes varēs iegādāties ar 14. augustu Maple Leaf Garden telpās pie kases, jeb pieprasot rakstiski. Biļetes pieprasot rakstiski, var griezties pie rīcības komitejas uz adresi: 47 Keystone Ave., Toronto 13, Ont. (telef. OX 9-9908). Par jaundarbu koncerta vadītāju izraudzīja H. Mangali.

⊕ Ernas Ošiņas-Bērziņas baleta studijas audzēkņu vakars piektdien, 9. jūnijā, pl. 7,30 vak. Centrālās YMCA's auditorijā, 40 College St. (College & Yonge).

⊕ Saulaines pārvaldes sēde notika Saulainē, 28. maijā. Par jauniešu nometnes komandantu pieņēma Māri Poni. Māris Pone ir Toronto universitātes students, aktīvs skautu darbinieks. Pašreiz Māris apmeklē attiecīgus kursus, lai atsvaidzinātu zināšanas pirmās palīdzības sniegšanā. Meiteņu grupas vadītāja (reizē arī mazo bērnu nometnes pārzine) būs Ņina Tomass. Saulaines draugi viņu, kā ļoti sekmīgu darbinieci un audzinātāju, mācījās pazīt jau pag. vasarā, kad Ņ. Tomass pārziņāja mazo bērnu nometni un trenēja sporta nodarbībām jauniešu nometnes meitenes. Viņa ir attiecīgi sagatavojusies jaunatnes audzināšanai un ar nākošo rudeni sāks strādāt kā skolotāja kādā Londonas ģimnazijā. Tomass palīdzes būs — jauniešu nometnē Inese Akmens un mazo bērnu nometnē Ruta Pētersone. Abas palīdzes Saulainē sekmīgi darbojušās jau pagājušā gadā.

Pagājušā svētdienā Saulainē bija daudz apmeklētāju. Īpaši lielu interesi tie izrādīja par apbūves gabaliņiem un pirmām vasarnīcām, kas jau uzceltas. „Zem sava jumta" jau tikuši K. Ozoliņš un J. Tilups. Rosīgi „celtniecības darbi" bija vērojami arī vairākos citos gabaliņos.

⊕ Līgo vakars Saulainē notiks sestdien, 24. jūnijā. Cerams, ka vecie Saulaines draugi atradīs ceļu uz šo sētu, kaut Līgo vakarā jau izsludināti vēl trīs citi sarīkojumi. No Saulaines apmeklētāju skaita Līgo vakarā lielā mērā ir atkarīga Saulaines vispārējā budžeta reālizēšanās. Tādēļ Saulaines pārvalde cer, ka draudzes locekļi līgos Saulainē un ņems līdzi arī savus draugus un paziņas.

⊕ Veselības pārbaude Saulaines nometņotājiem notiks Dr. J. Karola kabinetā (455 Palmerstone Blvd. Ieeja no Harbourd Street), trešdien, 28. jūnijā, no pulkst. 6-8 vakarā. Dr. J. Karols laipnā kārtā arī šogad uzņēmies Saulaines nometnes ārsta pienākumus.

⊕ Misuri Sinode pēdējā laikā sākusi aktīvu rīcību savu draudžu locekļu informēšanai par komūnisma briesmām, kādas draud pasaulei. Jau ziņojām par vairākām radio svētrunām, kurās pazīstamais „Lutheran Hour" runātājs Dr. Osvalds Hofmans bija vērsies pret komūnismu kā pret mācību, kas pretendē uz reliģijas vietu mūsu laikmetā. Pirms dažiem mēnešiem asas, pretkomūnistiska rakstura rezolūcijas pieņemtas šīs sinodes Dienvidkalifornijas draudžu un mācītāju apspriedē. Nesen, ar sinodes oficiālu svētību, sāka iznākt arī pretkomūnistiska satura žurnāls, sinodes mācītājiem un draudžu locekļiem. Žurnāls saucas Through to Victory". Arī sinodes oficiālā izdevumā, „Lutheran Witness" paredzēta rakstu serija par komūnisma būtību. Šāda Missuri sinodes nostāja ir apsveicama. Īpaši tādēļ, ka pārējās Amerikas Luterāņu baznīcas šai jautājumā izrāda ne vien bīstami mazu interesi, bet arī apbrīnojamu naivitāti.

⊕ Māc. A. Lūsis kristījis Silviju Helgu Heics, Arvida un Lindas meitiņu.

⊕ Sv. Jāņa draudzes mācītājs laikā no 5. līdz 8. jūnijam piedalīsies Ontario apgabala mācītāju un draudžu pārstāvju sanāksmē (convention), kas notiks St. Katharine's.

⊕ Sv. Jāņa draudzes dievnama iegādes fonda talcinieku otrā sanāksme notika draudzes namā, 30. maijā. Sanāksmes dalībnieki noklausījās draudzes mācītāja plašāku ziņojumu par dievnama fonda līdzšinējo darbību un par problēmām, kādas jāatrisina sakarā ar dievnama iegādi draudzes vajadzībām. Mācītājs norādīja, ka ar pašreizējās ziedojumu vākšanas līdzšinējiem sasniegumiem var būt apmierināti, un, pēc viņa domām, draudzes locekļi par savu atsaucību pelnījuši atzinību.

IZCILS APBALVOJUMS LATVIEŠU SKAUTU VADĪTĀJAM

Gadskārtējā Sv. Katarīnes apgabala skautu un gaidu vasaras parādē Kanadas „dārzu pilsētā" šogad piedalījās ap 1500 dalībnieku. Lielās parādes noslēgumā augstākais apgabala roveŗu vadītājs A. Harrick's (Distr. Com.) īsā uzrunā pasvītroja, ka šajā lielajā pulkā, viena no skaitliski mazākajām vienībām ir latviešu (5. Jelgavas skautu vien.), bet sacensībās un skautu mākās tie parādījuši izcilas sekmes. Par ilgo un nenogurstošo darbu ar Kanadas „10 gadu" nozīmi viņš apbalvoja latv. skautu vad. Egonu Jēkabsonu.

Jāpiezīmē, ka E. Jēkabsons latv. skautu organizācijā darbojas jau no 1936. gada, un šoruden skautu vad. gaitās atskatīsies uz 25 darba gadiem.

HAMILTONA

⊕ Hamiltonas Baltiešu federācija pag. mēnesī iesniedza rakstu premjēram J. Dīfenbēkeram sakarā ar komūnistu propagandas raidījumiem CBC, aprādot komūnistu propagandas paņēmienus un veidus, kā pārņemt pasaules vadību. Rakstam bija pievienots 501 baltiešu paraksts kā protests pret šiem raidījumiem. Saņemta atbilde, ka raksts nosūtīts attiecīgam parlamenta loceklim, kam padots CBC. Ar interesi gaidīsim tālāko rīcību un paskaidrojumus no CBC.

⊕ Svētdien, 28. maijā Hamiltonas latviešu draudzes dāmu komiteja bija rīkojusi sezonas noslēguma vakaru, kur drāmatiskā kopa L. Kalvānes vadībā uzveda Upenieka viencēlienu „Mana naudiņa". Galvenajās lomās Z. Upīte, G. Upīte, L. Klavānē, V. Bija un J. Vītols. Aktieŗi bija pielikuši daudz pūļu, lai iepriecinātu klausītājus. Izrāde visiem patika.

VALDA SVENNE

beigusi Toronto universitāti ar Bachelor of Music grādu. Valda ir pazīstamā sabiedriskā darbinieka Ādolfa Svennes meita. Viņa rudenī uzsāks darbu New - England konservātorijā Bostonā.

ROSĪBA SIDRABENĒ

Sākoties jaukajai vasarai, daudzu skati atkal vērsti uz Pirmās Tonronto latviešu ev.-lut. draudzes vasaras atpūtas vietu — Sidrabeni. Lai tās iemītniekiem un viesiem šī vasara būtu iespējami patīkama, pārvalde rūpējusies par plašu un vispusīgu sarīkojumu programmu, kā arī par dažādu projektu iedzīvināšanu. Šajā sezonā paredzēti šādi sarīkojumi: 24. jūnijā tradicionālais Jāņu sarīkojums ar brīvdabas uzvedumu, līgošanu un dejām; Jāņu laikā mākslinieka O. Grebžes gleznu skate; bez tam paredzēti trīs deju vakari, viens no tiem ar balles karalienes vēlēšanām. Nesen Sidrabenes pārvalde iesniegusi Berlingtonas plānošanas daļai jaunu projektu attiecībā uz Sidrabenes tālāko izbūvi. Šīs daļas vadītājs paskaidrojis, ka izstrādātos plānus virzīs tālāk uz pilsētas valdi, pēc tam, apstiprinšanai, — uz Ontario provinces pašvaldību departamentu. Labākā gadījumā jaunie plāni varētu tikt apstiprināti jau tuvāko mēnešu laikā.

Pārvalde atradusi par nepieciešamu palielināt jau pag. gadā sākto modrību, un papildināt kārtības dienestu, kuŗa sekmes atkarīgas no Sidrabenes iedzīvotāju atbalsta. Par kārtības dienesta vadītāju izraudzīts G. Lūris ar palīgu A Siliņu. Dežūrantu modrību pārraudzīs pārvaldes locekļi. A. Rāviņš paskaidro, ka pārvaldes noteikumiem pakļauti kā apbūvēto, tā neapbūvēto apbūves gabalu ieguvēji.

Sidrabenes pārvalde vēl informē, ka izdaiļošanu paredzēts turpināt iespēju robežās, veltot uzmanību baznīcas apkārtnei, bērnu nometnes territorijai, peldētavas apkārtnei un kalna parka nosusināšanai. Peldētavas izbūve šogad prasīs vairāk darba nekā iepriekšējos gados, jo daļa no aizsprosta materiāliem jāatjauno. Tāpat ceļus paredzēts uzlabot. Kā zināms, pārvalde arī izšķīrusies piebūvēt kafejnīcas ēkai noliktavu, kuŗu eventuāli varētu pielaikot citām vajadzībām.

Nobeigumā jāpiebilst, ka šinī vasarā paredzēts izbūvēt un nodot lietošanā pag. rudenī sākto tenisa laukumu, kuŗa izveidošana prasīs prāvus līdzekļus. Tādēļ pie pārvaldes iecerēts dibināt tenisa sekciju, kuŗā ar nelielu dalības naudu varēs darboties visi sidrabenieši un pārējie draudzes locekļi. Protams, sekcijā varēs iestāties arī pārējie interesenti.

Austra Jānītis.
(sk. rakstu) A. Kalniņa foto

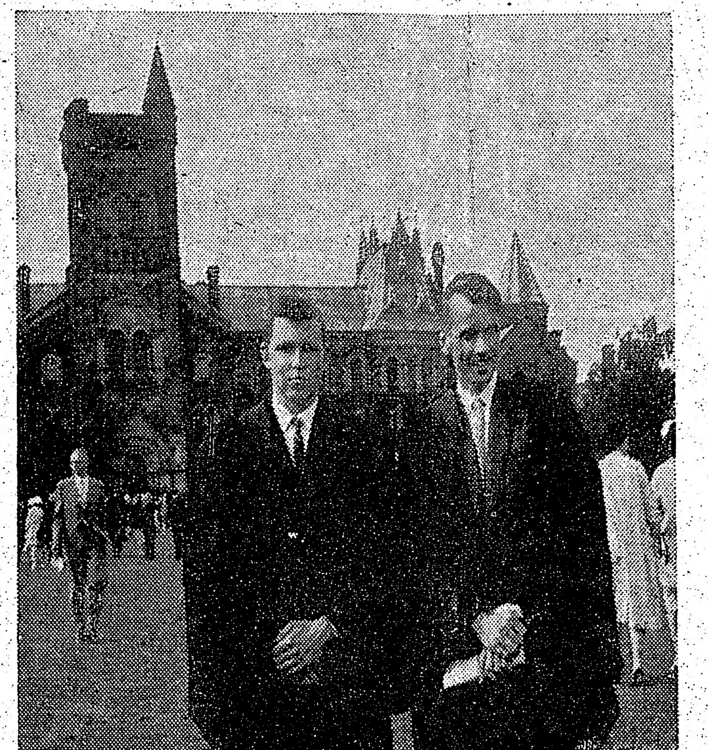

Divi jauni akadēmiķi. No kreisās: Andris Kaļiņš un Pēteris Jaunzems. Abi beiguši Toronto universitātes inženieŗzinātņu fakultāti. A. Kalniņa foto.

KRĀSOTĀJS
Zema cena — augsta kvalitāte.
CL 5-6451

LONDONAS VANADZES DEJO ‚KANKANU' UN VANAGI ‚MIRSTOŠO GULBI'...

Londonas latvieši ziemas sarīkojumu sezonu noslēdza ar tradicionālo DV maija balli. Šogad sarīkojuma programmas izpildītāji un iestudētāji bija Vanadzes un Vanagi paši.

Sarīkojums bija pulcinājis kuplu apmeklētāju skaitu ar viesiem no Toronto, Hamiltonas, Sarnijas, kā arī no ASV — Grand Rapidiem, Kalamazū un Detroitas.

Priekšnesumi radījā daudz jautrības, un tos uzņēma ar lielu interesi un skaļiem sajūsmas apliecinājumiem, un pēc priekšnesumiem apmeklētāju vidū izskanēja vienprātīgi spriedumi, ka priekšnesumi ir lieliski izdevušies, un tas norādīja, ka Vanadzes un Vanagi bija darījuši pareizi, sagatavojot priekšnesumus pašdarbības ierosmē, kas veicināja sarīkojuma pavasarīgo un omulīgo noskaņu.

Priekšnesumus ievadīja Vanadzes E. Beitānes un Vanaga R. Bērziņa dziedātais mīlas duets no Štrausa operetes Čigānu Barons „Kas laulāj' mūs?" Skeču „Madam', nāc uz māju . . ." izpildīja Vanadzes G. Bite un E. Beitāne. „Kankānu" dejoja Vanadzes G. Rudzīte, I. Bērziņa, G. Bite un A. Alksne, bet „Mirstošos gulbjus" dejoja Vanagi T. Bērziņš, E. Bite, R. Alksnis un A. Beitāns. Choreografiju un iestudējumus vadīja Vanadze E. Karlsone - Bērziņa un ceremonijmeistara pienākumus lietprātīgi un atjautīgi veica Vanags E. Aukmanis.

R. B.

Londonas „Daugavas vanagi" — dejo „mirstošos gulbjus".

MAIJA VAKARS RED DEER'Ā

Š. g. 20. maijā, DV Albertas nodaļa noturēja savu kārtējo maija vakaru. Šīs sanāksmes lozungs bija — tautisks vakars. Tautiskais tāpēc, ka DV Albertas nodaļa nešķiro tautiešus sabiedriskā kopdarbībā pēc DV biedrukartēm, bet gan pēc latviskā gara un kopdarbības ar šo organizāciju. Visi, kas atbalsta un sadarbojas ar šo lielāko latviešu palīdzības, sabiedrisko un kultūrālo organizāciju pasaulē — DV organizāciju — ir mīļi DV Albertas nodaļas līdzdarbinieki.

Tā arī šoreiz, DV Albertas nodaļas informācijas nozares vadītāja P. Plauža mājā siltu un viesmīlīgu uzņemšanu baudīja visi vietējie tautieši, kas nebija ignorējuši nodaļas darbu un mērķus.

Vakars izcēlās vēl ar sevišķu gadījumu, jo nodaļa bija uzlūgusi kā viesus A. Līni ar dzīvesbiedri, kuŗi nesen ieradušies Kanadā no okupētās Latvijas.

Tautisko vakaru ievadīja nodaļas priekšnieka E. Delvera uzruna, kuŗā referents izcēla sanāksmi kā maija dienu atceri. Latvieši ir svinējuši gan 1., gan 15. maiju; tagad trimdā vēl klāt nācis 8. maijs kā Kurzemes kapitulācijas piemiņa. Maija mēnesis mūsu tautai raksturīgs ar nozīmīgiem notikumiem.

A. Kociņa DV Albertas nodaļas vārdā pasniedza A. Līnim baltas rozes, bet valdes loceklis V. Jansons — Līņa kundzei sarkanas. Tā baltās un sarkanās rozes atgādināja un atsvaidzināja mūsu nacionālās krāsas.

Mīļš viesis bija B. Bergs, no Claresholmes. Sanāksmes dalībnieki viņu sumināja kā pirmo DV Albertas nodaļas pr-ku, kas piecus gadus vadījis nodaļu. Par viņa nenogurstošo un mērķtiesīgo darbību DV organizācijā, sevišķi Albertas nodaļā, un vietējo tautiešu sabiedriskās un kultūrālās dzīves veidošanas laukā, nod. pr-ks pasniedza B. Bergam DV Centrālās valdes Atzinības rakstu. Sekoja apsveikumi un sumināj umi.

Bēdīgs bija A. Līņa stāsts par dzīvi boļševiku okupētajā Latvijā. Par to viņš jau paspējis informēt kanadiešu presi, radio un televīziju.

Runu starplaikā dalībniekus iejūsmināja latviskas skaņu plašu mūzikas un dziesmu atskaņojumi.

Sirsnīgi ritēja maija vakara dalībnieku pārrunas pie groziņu galda, daloties iespaidos gan ar tikai pirms dažām nedēļām no Latvijas iebraukušiem tautiešiem, gan pārrunājot Kanadas dzīvi, vidi un latviešu palīdzības organizācijas DV Albertas nodaļas darbu.

ATKLĀTA VIENA NO MODERNĀKĀM ALUS DARĪTAVĀM KANADĀ

Vakar, 6. jūnijā Toronto atklāja jauno Carling alus darītavu, 401. ceļā, netālu no Maltonas lidlauka. Ceremoniju vadīja E. P. Taylor's, kas ir arī Carlinga firmas vadītājs. Atklāšanā piedalījās lūgti viesi, ar Ontario provinces ministru Robert McCauley priekšgalā.

Būve, kas celta divus gadus, aizņem 5 akru platību. Tā atrodas Toronto lielpilsētas rietumu daļā, rietumos no 401. un 27. auto ceļu krustojuma.

Celtne, kuŗas izmaksa pārsniedz $12.000.000.-, moderni būvēta un fabrika apgādāta ar vismodernākajām alusdarītavu ierīcēm pasaulē. Piemēram, nerūsošā tērauda materiāli lietoti visām ierīcēm, kas saistās ar alus darināšanas procesu. Nerūsošā tērauda katli ir lielākie, kādus vispār kaut kur lieto.

Kad fabrika sāks strādāt ar pilnu jaudu, tā dienā ražos 1.000.000 pudeļu un 2.100 mucu alus. Šai vajadzībai patērēs 30.000.000 mārciņas miežu un 200.000 mārciņas apiņu gadā. Lielākais šo produktu vairums nāks no Rietumkanadas farmeŗiem.

Carling alus darītāju sabiedrība dibināta 1840. gadā, ko noorganizēja Jorkšīras farmeris Tom Carling's, kas bija apmeties uz dzīvi Londonas apkārtnē, Ontario provincē. Viņš šo pasākumu iesāka mazā apmērā, mājas kārtībā, ar kaimiņu atbalstu. Pirmo darījumu viņš izkārtoja uz britu armijas garnizonu, piegādājot tam sešas mucas alus.

Gadu tecējumā sabiedrība izveidojusies par milzīgu koncernu, reizē iegūstot vadošo vietu. No katrām trim pārdotajām alus pudelēm Ontario provincē, viena ir Carling vārdā nosaukta.

Ražojumu kvalitāti patērētāji attiecīgi novērtējuši un līdz ar to Carling vārds plaši pazīstams Kanadā un Savienotajās Valstīs.

Publiskajā dienestā Carling vārds labi pazīstams arī tādā ziņā, ka John A. Carling's, viens no Toma Carlinga dēliem, savā laikā ir bijis federālās un Ontario provinces valdības loceklis. Viņa ierosmē nodibināta Lauksaimniecības kolledža Gvelfā, kā arī daudzas lauksaimniecības izmēģinājumu farmas federālā apmērā.

Arī šodien, turpinot sāktās tradicijas, Carling sabiedrība plaši atbalsta palīdzības organizācijas, sportu un daudz citu pasākumu. Bez tam vēl ir iekārtoti īpaši patrulējoši vāģi uz ceļiem, kas palīdz braucējiem Ontario un Manitobas provincēs.

Jaunā alus darītava Toronto pievienojusies citām darītavām — Vankuverā, Red Dīrā, Reginā, Vinipegā, Vindzorā un Waterloo.

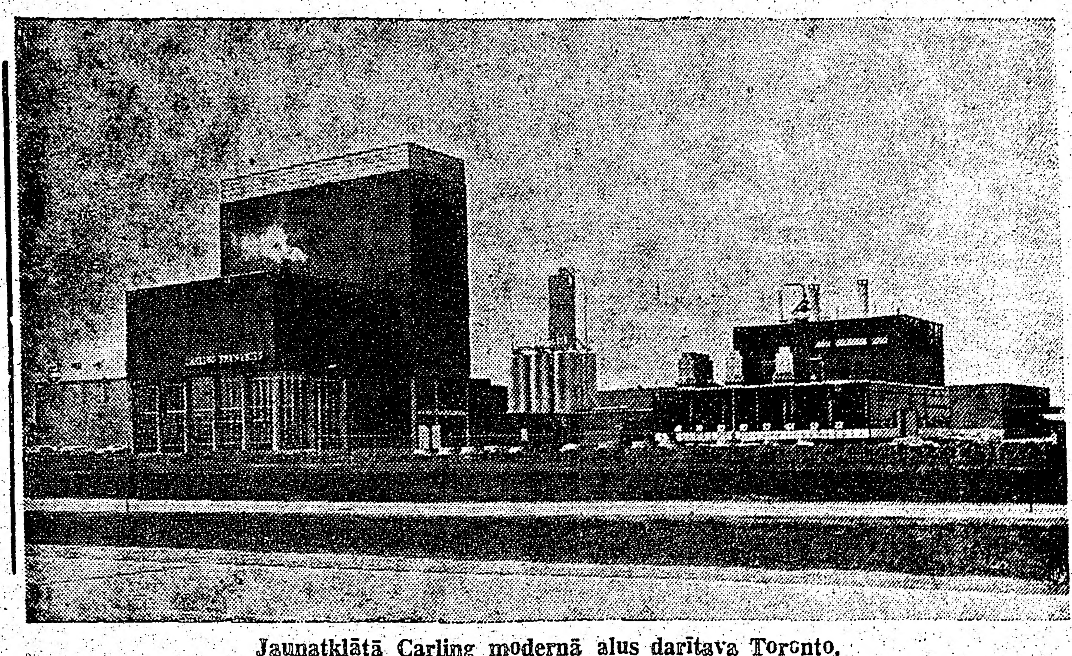

Jaunatklātā Carling modernā alus darītava Toronto.

ĢENERALKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861, 118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q., 5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C.L.U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

[illegible]
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

UZBRUKUMS FOTOGRAFA A. JĀNĪŠA MEITAI

Svētdienas rītā, īsi pēc pusnakts, 22 g. v. Otavas universitātes studente Austra Jānītis atgriezās no kino, kopā ar kādu studentu, kuŗš nedēļas nogali bija ieradies pavadīt viņas vecāku mājās Toronto, Carlton ielā. Abiem ciemojoties vecāku dzīvoklī, pēkšņi atvērās durvis un istabā ienāca īrnieks, 41 g. v. Frederiks G. Herberts ar Monte Kristo 22 mazkalibra šauteni rokā. Paņēmusi rokās lielu spilvenu ložu atvairīšanai, Austra ar savu tēvu, fotografu Adolfu Jānīti, metās ārā no istabas, mēģinādami sasniegt ielu un glābties tuvākajā restorānā no saniknotā Herberta. Kāda lode, kas izskrējusi cauri durvju stikliem, tikai dažu collu attālumā aizlidojusi gaŗām A. Jānīša galvai.

Kad Jānītis izskrējis uz ielas, pirmais notikumu pamanīja garāmbraucošais taksametra vadītājs, kas steigā izsaucis policiju. Pēdējā notikumu vietā ieradusies dažu minūšu laikā, uzbrucēju atbruņojusi, un pēc tam to apcietinājusi. Starpgadījuma laikā fotografa māja praktiski bija policistu un detektīvu ielenkta. Otrajā dienā detektīvi turpināja iesākto izmeklēšanu, fotografējot un mērot A. Jānīša mājas iekšieni un ārieni.

Mūsu līdzstrādniekam A. J. izteicās:

„Šis bija tiešām nepatīkams pārsteigums, par kuŗu nemaz negribas runāt. Varu tikai paskaidrot, ka savus klientus jau ar šo nedēļu apkalpošu parastajā darba laikā."

Vēl jāpiebilst, ka par notikumu ziņoja arī visas Toronto radio stacijas un lielākie laikraksti.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

9. jūnijā — Centrālās YMCA's auditorijā — Ernas Ošiņas - Bērziņas baleta studijas audzēkņu vakars.

14. jūnijā Baltijas tautu federācijas — Aizvesto piemiņas 20 gadu atcere — International institute telpās, 709 College St., Toronto.

Gadskārtējās zušu makšķerēšanas sacensības Niagaras upē 17. jūnijā rīko St. Katarīnes latv. mednieku un makšķernieku klubs.

24. jūnijā — Sidrabenē — Tradicionālais Jāņu sarīkojums.

Ceturtdien, 29. jūnijā, — Veras Keišas baleta skolas desmitais gadskārtējais audzēkņu baleta vakars Eaton'a auditorijā.

HAMILTONA

10. jūnijā — Latviešu skolas Hamiltonā izlaiduma sarīkojums.

NIAGARĀ

un 2. jūlijā — gadskārtējās draudzības un jaunatnes dienas.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5910 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana

[illegible]
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

UZBRUKUMS FOTOGRAFA A. JĀNĪŠA MEITAI

Svētdienas rītā, īsi pēc pusnakts, 22 g. v. Otavas universitātes studente Austra Jānītis atgriezās no kino, kopā ar kādu studentu, kurš nedēļas nogali bija ieradies pavadīt viņas vecāku mājās Toronto, Carlton ielā. Abiem ciemojoties vecāku dzīvoklī, pēkšņi atvērās durvis un istabā ienāca īrnieks, 41 g. v. Frederiks G. Herberts ar Monte Kristo 22 mazkalibra šauteni rokā. Paņēmusi rokās lielu spilvenu ložu atvairīšanai, Austra ar savu tēvu, fotografu Adolfu Jānīti, metās ārā no istabas, mēģinādami sasniegt ielu un glābties tuvākajā restorānā no saniknotā Herberta. Kādā lodē, kas izskrējusi caur durvju stiklu, tikai dažu collu attālumā aizlidojusi garām A. Jānīša galvai.

Kad Jānītis izskrējis uz ielas, pirmais notikumu pamanīja garāmbraucošais taksametra vadītājs, kas steigā izsaucis policiju. Pēdējā notikumu vietā ieradusies dažu minūšu laikā, uzbrucēju atbruņojusi, un pēc tam to apcietinājusi. Starpgadījuma laikā fotografa māja praktiski bija policistu un detektīvu ielenkta. Otrajā dienā detektīvi turpināja iesākto izmeklēšanu, fotografējot un mērot A. Jānīša mājas iekšieni un ārieni.

Mūsu līdzstrādniekam A. J. izteicās:

„Šis bija tiešām nepatīkams pārsteigums, par kuru nemaz negribas runāt. Varu tikai paskaidrot, ka savus klientus jau ar šo nedēļu apkalpošu parastajā darba laikā."

Vēl jāpiebilst, ka par notikumu ziņoja arī visas Toronto radio stacijas un lielākie laikraksti.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

9. jūnijā — Centrālās YMCA's auditorijā — Ernas Ošiņas - Bērziņas baleta studijas audzēkņu vakars.

14. jūnijā Baltijas tautu federācijas — Aizvesto piemiņas 20 gadu atcere — International institute telpās, 709 College St., Toronto.

Gadskārtējās zušu makšķerēšanas sacensības Niagaras upē 17. jūnijā rīko St. Katarines latv. mednieku un makšķernieku klubs.

24. jūnijā — Sidrabenē — Tradicionālais Jāņu sarīkojums.

Ceturtdien, 29. jūnijā, — Veras Heiles baleta skolas desmitais gadskārtējais audzēkņu baleta vakars, Eaton'a auditorijā.

HAMILTONA

10. jūnijā — Latviešu skolas Hamiltonā izlaiduma sarīkojums.

NIAGARĀ

... un 2. jūlijā — gadskārtējās draudzības un jaunatnes de-

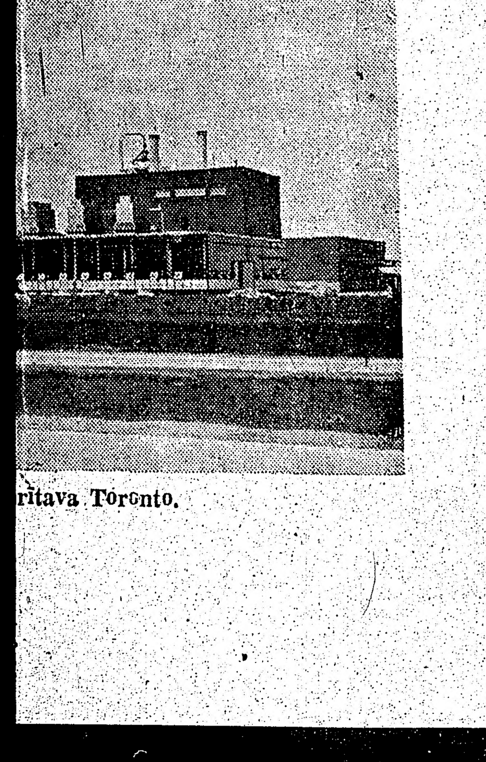

...rliava Toronto.

Ražens darbs ceļ darītāju

MŪSU LĪDZSTRĀDNIECES SARUNA AR BALETDEJOTĀJU

Š. g. jūnijā iecienītā baleta paidagoģe Erna Ošiņa - Bērziņa var atskatīties uz 10 gadu darbu un panākumiem Kanadā.

Pārrunās par paveikto darbu piedzīvojusī audzinātāja izteicās, ka mācīties baletu nebūt nav nevajadzīga vaļas brīžu nodarbība, bet tam liela nozīme veselības un ķermeņa skaistuma izkopšanā. Bērnam tas nāk tikai par svētību (it sevišķi šinī kontinentā, kur vingrošana skolās atstāta novārtā), ja tas no mazām dienām attīsta ķermeņa koordināciju, mācoties baletu.

Svarīgi ir, ja jau pašā sākumā dejošanas pamatus apgūst kvalificētā studijā ar pareizo pieeju. Kaut arī ne katrs būs un var būt dejotājs, ķermeņa harmoniska attīstība un labas stājas iegūšana svarīga kā meitenēm, tā arī zēniem. Tāpat liela nozīme ir mūzikas pavadībai, kas palīdz izkopt ritma izjūtu, mūzikālitāti. Skaistie tērpi uzstājoties, savukārt, veicina aistētisko jūtu izveidošanos.

Aizvadītajos 10 gados studijā mācījušies vairāki simti audzēkņu. Gadu gaitā radies zināms nobirums, meitenēm pieaugot un dzīves ceļiem ievirzoties citās sliedēs, gan uz augstskolu, maizes darbā, gan tautās aizejot. Latvijā baletskolu audzēkņiem bija viens mērķis — iekļūt Nacionālās operas baleta trupā. Šodien noteikta gala mērķa trūkst, un lai šajā kontinentā izcīnītos līdz tai pakāpei, kur balets kā profesija dotu dzīvei nodrošinājumu, nepieciešama vispirmā un galvenā kārtā liela, stingra apņēmība un tikpat spēcīga artistiskā dzirksts.

Audzinātājai prieks par to, ka vairākas no viņas audzēknēm bieži piedalās Kanadas Nacionālā Baleta komp. mācību stundās, iegūstot pieredzi un slīpējumu.

Ejot līdz laika garam, E. Ošiņa - Bērziņa nenoraida džesa mūziku un modernismu baletā. Spilgts piemērs tam būšot audzēkņu vakara programmas uzvedums „Ballet Parisien".

„Ļoti priecājos, ka Toronto, un vispār Amerikā, izveidojušās jau vairākas baleta kompanijas, kurās iespējams veidot turpmākos ceļus baletā," nobeidz paidagoģe. „Arī manas audzēknes nākošajā sezonā uzaicinātas darboties līdz kādā lielākā pasākumā, tā rodot iespēju stāties plašākas publikas priekšā."

E. Ošiņas - Bērziņas baletstudijas jaunākās audzēknes: (no kreisās) Anne - Li Knuud, Beatrise Fricsons, Zane Šterns, Inta Vilks. (Sakarā ar sarīkojumu š. g. 9. jūnijā, Toronto).

„MĒS"

„Ceļinieka" raksti jaunatnei, 1. n-rs. Jaunatnes apgāda „Ceļinieks" izdevums. Atbildīgais redaktors Aivars Ruņģis.

Daudz pieminētā „Jaunā gaita" iznāk jau 6. gadu. Arī „Mazputniņš" ar 27 lidojumiem nav vairs nekāds jaunais putns. Nu šiem diviem pievienojas vēl trešais — pārrunājamais žurnāls „Mēs", kas kalpos tieši jaunatnei. Visu to iznes uz saviem pleciem jaunieši. Tiesa, aktīvos darītājos arī tādi, kas jau iegājuši ceturtā gadu desmitā (A. Ruņģis, V. Nollendorfs, M. Štauvers, L. Streips u. c.), bet vēl arvien ir jauni un trauksmaini visās rosīties lietās, kā sākuši pirms gadiem desmit. Esam jaunatni barojuši vienā ar [illegible] (piemēram, par „maisīšanos politikā"), tagad jāsaka: Bravo, jaunie! Mūsu rītdiena nav gluži tik tukša un necerīga, kā dažreiz liekas.

Un nu jaunā žurnālā 1. numurs, pirmā debija, uznākšana. Ārējais iespiedums, apdare, iekārtojums — glīts, kaut [illegible] izraibināts. Protams, tā ir gaumes lieta, bet liekas, ka pēc raibuma nevajadzētu sevišķi dzīties. A. Jakobsones attēls uz vāka un tas pats — arī 1. lappusē. Vai vajadzēja divu? Varēja atkrist arī pāris citu, diezgan neskaidru. Nu, kāpēc virsrakstu likt tekstā (21. lpp.)? Un kāpēc tekstu 1. un 2. lpp. pārtraukt un turpināt 32. lappusē?

Pārejot uz saturu, jāatzīmē Ģirta Puriņa domas — lai „žurnāls būtu galvenokārt sabiedrisks un nevis literārs". Šis numurs arī tāds ir. Literārajā daļā ir V. Noras stāsts „Logs", E. Adamsona dzejoļi un divi [illegible] skati par grāmatām. [illegible] nāk sabiedriskajā plāksnē: „Mūsu profili", „Mūsu autori", „Atlēšā mūsu rokās" u.t.t. Te ir tieši šām — „Mēs" — aktuāla, dzīva, saistoša pieeja pašu jauniešu dzīvei un darbībai gan savu speciālo personīgo interešu, gan sabiedriskā lokā. Ir mīlestība, ģērbšanās, stāja un uzvedība, matu sakārtojums, panākumi un kļūmes. Tā sakot, ir sists naglai uz galvas. [illegible] Labi sākts! Par vienu, otru iekustināto jautājumu var izmainīt domas vēl un vēl, un te paveras plašas, interesantas un auglīgas iespējas žurnāla turpmākajās gaitās. Kaut vai te pāris: šī mati un skaistuma kopšana [illegible], tāpat ģērbšanās, ir temati daudzām burtnīcām. Un mīlestība [illegible] sapņu zeme.

Zināms, kā visur, arī šeit, ir vietā nosvērta, kritiska pieeja. Piemēram, varam būt dažādās domās par to; vai dziesmas meitenēm un jaunavām pelnījušas tik [illegible] vēlīgu apskatu un attēlus.

Nākošais lielākais novads ir zinātniska rakstura — „Latvija uz kartes", „Mūsu valoda", „Vai zināt, ka . . .", „Kas? Kā? Kāpēc?" [illegible] Un atkal lauks ar daudzpusīgām, interesantām iespējām. Arktika, tropu eksotika, jūras, kalni, tuksneši, pasaules telpa, atoms, cilvēka organisms, sīkbūtnes, vēsture, Latvijas ģeogrāfija — visur bagāta viela īsiem, koncentrētiem apskatiem. Domāju, vietā būtu īsa chronika (bez „gudriem" komentāriem) — vēstures notikumu un

(Nobeigums 6. lpp.)

Dziesma latvjus vieno,
dziesma tautu ceļ.

3. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI KANADĀ 1961

Toronto no 1.—4. septembrim.

EDVARTS TŪTERS

KAD DĀRZĀ ZIEDĒJA ĶIRŠI

Kad dārzā ziedēja ķirši,
Kur gāju garām pa taku;
Tik koši, tik balti bij ziedi —
Pret zemi, tumšu kā aku.

Es apstājies skatījos ilgi
Pret ziediem pacēlis vaigu;
Man dvēselē plauka zīmes
Par Kurzemi, ziedoni maigā.

— Kad ziedēja Kazdangas ķirši,
Tad zeme ar debesīm tikās . . .
Un man, zem ķiršiem sēžot, —
Kā būtu Paradīzē, likās.

Un bija tik labi tad dzīvot
Un alkt šīs ikdienas brīvi.
Mums likās, ka mūžībā svētā
Nevar būt skaistāka dzīve.

— — — — — — —

Kad dārzā ziedēja ķirši,
Kur gāju garām pa taku;
Zem koka es kavējos ilgi, —
Lai ziedi dvēseli slaka . . .

METROPOLITENA OPERAS VIESIZRĀDES TORONTO

ATSKATS UZ REDZĒTO UN DZIRDĒTO

Pag. nedēļā bija operu nedēļa Toronto, kad Ņujorkas Metropolitena opera pirmo reizi sniedza viesizrādes jaunceltajā O'Keefe mākslas centrā. Katru vakaru (ieskaitot divas dienas izrādes) ap 3.200 sēdvietu lielā auditorija praktiski bija izpārdota, par spīti nesamērīgi augstajām ieejas cenām. Es pievienojos Dž. Lombardi apgalvojumam, ka „opera Toronto ir domāta tikai bagātajiem". Bet kādēļ gan neprasīt $12,50 par vienu pašu ieejas karti, ja tikotāju tik daudz? Protams, stāvoklis kļūst citāds, ja ar šo paņēmienu tiek diskriminēti īstie operas cienītāji no tiem resp. tām, kas tikai atnāk uz operas izrādi izrādīt savas visjaunākās tualetes. Un, par nožēlu, tādu Toronto nav mazums. Neizlaižot gandrīz nevienu Metropolitena operas izrādi Toronto kopš 1953. gada, gribētos teikt, ka maiņa no Maple Leaf Gardens uz O'Keefe centru nav tik iepriecinoša, kā tā likās daudziem pašā sākumā, pēc oficiālā paziņojuma. Pirmkārt, Toronto-Rotary klubs ar šādu visai neapdomātu soli jau ir zaudējis daudzus regulāros operu gājējus, kas varēja atļauties iegādāties ieejas kartes par divi vai trīs dolariem. Otrkārt, O'Keefe centrā akustikas problēmas vēl joprojām nav novērstas. Jau pirmajā vakarā, kad Metropolitena opera uzveda Flotova „Martu", atklājās, ka dziedātāji, kas atradās vairāk skatuves malās jeb aizmugurē, dažbrīd pilnīgi „pazuda", kurpretī orķestris bija vienmēr vajadzīgā stiprumā. Tajos brīžos, kad vokālās un orķestrālās skaņas bija labi sadzirdamas, tām līdzi nāca it kā kāda plakana, apraujta pieskaņa. Protams, ausis ar laiku pierod pie visa kā, un beigās likās, ka sliktā akustika nebūt nav tik slikta.

ANDRA APENE,
viena no nedaudzajām latviešu jaunavām, kas pag. nedēļā apmeklēja visas Metropolitena operas viesizrādes Toronto.

Otrdienas vakarā Metropolitena opera sniedza vienu no savām vislabākajām izrādēm Toronto apciemojuma laikā — Pučini operu „Turandota" ar Birgitu Nilsonu galvenajā lomā. Savai grūtajai titullomai B. Nilsona bija īsti atbilstoša, gan dziedājumā, gan tēlojumā. Patīkami bija iepazīties arī ar Franko Korelli, kam ir skaista balss un izteiksmīgs priekšnesums. Toronto latviešiem pazīstamā dziedātāja Terēsa Stratas kā Liu atestēja sevi no vislabākās puses ar liriski izteiksmīgu dziedājumu. Jaunā māksliniece pēdējos gados jūtami progresējusi, pateicoties lietpratēju aizrādījumiem un atbilstošajai videi.

Īsts „nelaimes putns Toronto viesizrāžu laikā bija Verdi „Aidas" uzvedums. Visas liktās cerības uz Leoniju Risaneku šoreiz nepiepildījās, jo māksliniece bija pārāk aizņemta ar tēlojumu, tā atstājot otrā vietā vokāra svarīgāko daļu — vokālo sniegumu. Irēne Dalis bija saslimusi, tādēļ viņu pēdējā minūtē aizvietoja Minjona Dann, dziedot nepateicīgo Amneris lomu. Operas sākumā saslima arī otrs dziedonis — tenors Judžino Fernandi. Gudri kritiķi teiktu, ka dziedonim nevajadzēja turpināt izrādi ar slimu kaklu, bet Metropolitena operas vadība domāja citādāk. Un pareizi vien bija, jo viena dziedoņa dēļ taču visu operu vairs nevarēja pēdējā mirklī atcelt. Neskaitot šos neparedzētos apstākļus, „Aidas" izrāde citādi noritēja samērā gludi. Ap 85 mūziķu lielo orķestri diriģēja Nino Verchi, gan vietām ar dažām notīm aizsteidzoties priekšā Verdi mūzikai. Man vēl jāatzīstas, ka pirmo reizi dzirdēju triumfa maršu tik ātrā tempā, it kā Radamesa armija steigtos uz ugunsgrēku.

Ceturtdienas vakarā no jauna bija izdevība dzirdēt Pučini „La Boheme". Tā imponēja ar izvēlēto dziedoņu sastāvu, orķestrālo sniegumu, kopdziedājumiem un dekorātīvo ietērpu. Vienīgi režisors bija nedaudz pārcenties, piebārstot 2. un 4. cēlienu ar komiskiem trikiem, kādus parasti neredz nekur citur kā vienīgi Metropolitenā.

Visbeidzot nevaru nepieminēt „Rigoletto" un „Traviatas" izrādes, kas pulcināja arī latviešu klausītājus. „Traviatas" izrādē vislabāk man patika Anna Moffo kā Violetta. Viņa patīkami pārsteidza torontiešus ar savu briljanto balsi un drāmatiski aizraujošo tēlojumu. Klausoties mākslinieces noslīpētajās kolorātūrpasāžās (piem., 1. cēliena ārijā „Sempre libera"), šķiet, ka Rūdolfam Bingam vairs nav jālauza galva kā tikt pie atbilstošās „Lučias". Ja Moffo var dziedāt Meierbēra „Ēnu dziesma", un Delība „Zvana dziesmu", tad „Lučias" loma nebūtu nekas cits, kā vienīgi patīkama pārmaiņa no vienas kolorātūrpartijas uz otru.

Par „Rigoletto" izrādi man gribētos teikt:

Man patīk Rigoletto,
Atskaitot tik libretto.

Bet šis nav vienīgais gadījums, kad komponists ar savu spēcīgo mūziku puslīdz aizēno sava kollēgas - libretista panākumus. Runājot par piektdienas izrādi, jāatzīst, ka tā bija tikai viduvēja, pietrūka spēcīgu balsu, kas ar drošu techniku un labu teātrālo izteiksmi gribētu padarīt Verdī operu par baudāmu mākslas darbu. Nepārprotami, pieminētajā vakarā labāko sniegumu dzirdējām no Kornela MekNila kā Rigoletto. Ka MekNils ir skaistas balss īpašnieks un puslīdz arī jau iejuties savā drāmatiskajā lomā, par to liecināja brāzmainie aplausi izrādes beigās.

Rezumējot visu redzēto un dzirdēto, rodas tomēr mazas šaubas, vai Metropolitena operas vadība dara īsti pareizi, izvēloties turnejai mazāk izcilus spēkus. Es esmu par to, ka pēdējiem jādod iespēja uzstāties, bet gan citā vietā un citā reizē. Katrs, kas maksā $12,50 par vienu ieejas karti, ir tiesīgs prasīt un arī saņemt to vislabāko, ko Metropolitens var sniegt. Un veltīgi būtu mēģināt apstrīdēt faktu, ka šī slavenā operas sabiedrība var atļauties piesaistīt visizcilākos māksliniekus.

Aleksandrs Kalniņš.

J. RUTKA „LATVIJAS ĢEOGRAFIJA"

APGĀDA „ZEMGALE" IZDEVUMS STOKHOLMĀ

Gadu pēc gada no Zviedrijas atnāca ziņas, ka docents J. Rutkis neatlaidīgi turpina savus jau dzimtenē uzsāktos pētījumus par Latviju. Beidzot parādījās šī 20 gadu ilgā darba rezultāts — kapitāldarbs Latvijas ģeografija. Pirmās glīti iesietās grāmatas jau atceļojušas pāri okeanam, un tiešām pelnīti J. Rutkim arī piešķirta Kultūras fonda balva par viņa darbu.

Autors raksta savas grāmatas ievadā: „Latviešu trimdas saimei, sevišķi tās jaunai audzei, visvairāk nepieciešams faktu materiāls. Tāda vēlēšanās izteikta arī pašu trimdinieku vēstulēs". Šos vēlējumus paklausot, pāri par 800 lappusēs koncentrēts tāds faktu vairums par Latviju, kāds vēl līdz šim nav publicēts vienkopus zinātniski apstrādātā veidā. Pārskatamību atvieglina daudzās tabulas, kartes un profili. Tāpat arī daudz Latvijas ainavu. Illustrāciju kopskaits 414, lielāko tiesu pirmpublikācijas.

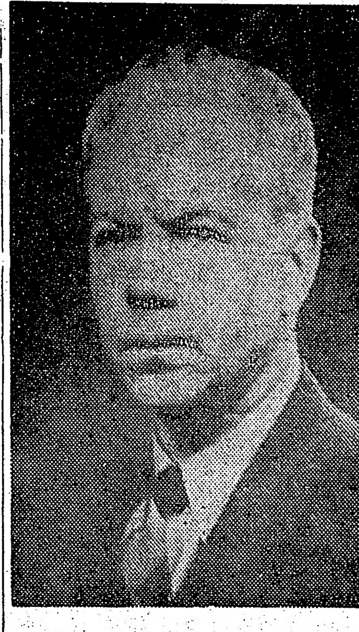

Autors doc. J. Rutkis.

Grāmatā ikviens var atrast ziņas, kas viņu interesē. Sameklēšanu atvieglina sīks alfabētiskais satura rādītājs ar vairākiem tūkstošiem vārdu 35 trīsleju lappusēs. Ja kāds vēl nav apmierināts ar [illegible] sakopojumu un to iztirzājumu, grāmatas beigās viņš var atrast 202 literatūras avotus. Pat brīvās Latvijas laikā mums nebija tik aptverošas un sistēmatiskas Latvijas ģeografijas grāmatas.

J. Rutka grāmata iesākas ar interesantu pārskatu par Latvijas ģeografijas pētniecības vēsturi un ar Latvijas ģeografiskā stāvokļa iztirzājumu. Pretēji diezgan populāram uzskatam, ka Baltijas valstis ir „nomaļvalstis" autors ar kartogrammām uzskatāmi parāda to centrālo stāvokli Eiropā. Seko Latvijas fiziskās ģeografijas pārskats: ģeoloģija, virsma, klimats, ūdeņi, īpašu vērību pievēršot upēm (tuvu pie 100 lappušu). Bioģeografiskā pārskatā aplūkota Latvijas augu un dzīvnieku valsts un dabas pieminekļi. Ap 150 lappušu veltītas politiskai ģeografijai, iztirzājot to pa apgabaliem un apriņķiem; atsevišķi apcerēta ikviena Latvijas pilsēta un ciems. Īpaša vērība pievērsta lauksaimniecības un rūpniecības attīstības iztirzājumam (pāri par 100 lpp.). Autors pats raksta ievadā (7. lpp.): „Visu šo nodaļu pamatā likts neatkarīgās valsts materiāls un pētījumu rezultāti, bet blakus tiem minēti arī dati un pārmaiņas, kas raksturo okupēto Latviju." Tas īpaši attiecas uz saimniecisko ģeografiju.

Ir neiespējami izlasīt šo biezo grāmatu dažās dienās. Tā ir kā bagātas sētas klēts ar neizsmeļamiem apcirkņiem. Kā katrā lielā darbā, arī J. Rutka grāmatā varētu sameklēt trūkumus un minēt vēlējumus (tikai tādi, kas nekā nedara ir bez kļūdām). Tā nedaudzās vietās datu salīdzināšanu palēnina dažādās mēra vienības, piem., 523.-526 lpp. ražas izteiktas kvintālos/ha un centneros/ha; 600-601 lpp. pārmīšus lietoti litri un dekalitri. Taču tie ir sīkumi, kas pazūd darba lielumā.

J. Rutka „Latvijas ģeografija" ir neatsverams ieguvums katram, kas interesējas un interesēsies par Latviju. To būs vērts arī dāvināt to augstskolu bibliotēkām, kurās ir latviešu studenti vai mācības spēki. Šejienes ģeografijas departamentu līdzšinējie avoti par Latviju ir nepietiekami un bieži vien apšaubāmas kvalitātes, piemēram, Padomju Savienības pārstāvniecību regulāri piesūtītie informācijas biļeteni.

Prof. A. Dreimanis.

EDUARDS FREIMANIS

MĪLESTĪBAS KRUSTA DANCIS

5. turpinājums

Jūlijs piepildīja glāzes, kas šoreiz bija gadījušās paprāvas. Abi sevi vispirms garīgi sagatavoja degvīna asumam, tad aizvērtām acīm iemeta lāses un izdarību nobeidza, sakostiem zobiem sejas šķobīdami. Sevišķi Staņislavam dzeršanas mokas likās jo skaudras, laikam kuņģa jēluma dēļ. Bet degvīns viņu ātri aizdedzināja, un nu viņš bija gatavs visu stāstīt:

„Tu pazīsti Magdalēnu Margas jaunkundzi, mūsu biedrības sekretāri. Viņa brašs meitietis ar krietnu amatu; ir viņai droši vien kaut kas arī iekrāts. Nav viņa jaunīņa, jāatzīst, bet man arī pāri četrdesmitiem. Viņai paliels deguns un paplata mute, bet vai skaistums ir svarīgākais? Vai tu nedomā, ka no mums iznāktu pāris — sadienīgs, saderīgs un —"

„Skaidrs, ka iznāktu! Grāb tik to gaigalu ciet!"

„Bet viņa tāda pūcīga taisās. Saka — man esot aukstas rokas, un es minot uz varžacīm . . ."

„Tas nekas! Katra sieviete gribas ķerama, pieveicama, nolaupāma. Tā ir romantika. Bez tās precības līdzinātos būvmateriālu tirgošanai. Neceri, ka bez ķīvēšanās iztiksi, lai kā tevi kāda mīļotu!"

„Tā laikam ir . . . Tu esi precējies — tu to zini labāk."

„Saprotams, ka zinu! Drāmatismu, draugs, vajag sakurināt! Taisies krist trakumā: zaimo, dziedi un lamājies reizē; dauzi dūrēm galvu, galdu, pats savu dibenu; meties uz grīdas un iekodies paklājā!"

„Diezin, vai viņai grīdsega maz ir . . ."

„Tad iekodies galda kājā — vai pat viņas pašas kājā!"

„Tas tā vulgāri — laikam to vis nejaudāšu . . ."

„Nu, tad taisies lēkt pa logu laukā!"

„Man šķiet, viņa dzīvo pagrabā."

„Tas nekas! Būsi drošs, ka nesasitīsies."

„Vai tu domā, ka viņa noticēs?"

„Kaut ar nenoticētu! Efekts būs sasniegts — augsts drāmatisms! Būs viņai ko domāt, pārdomāt un apdomāt. Tu būsi iegrūdies viņas ikdienā kā karsts svešķermenis, kas nedos vairs miera. Viņa pieminēs tevi rītā, dienā, vakarā . . . galvenais — vakarā, kad nevarēs aizmigt —"

Šai brīdī logā iegāzās auto laternu gaisma, ārā iekaucās taures un riepas, izvirda skaļas balsis. Nākošajā mirklī priekštelpā sabrāzās pusducis valodīgu vīru. Grūti bija pateikt, vai jautrība radās no draudzības, vai izdzertā alus.

Jūlijs aizsteidzās saņemt viesus, pamezdams Staņislavu rūgtā sevis nosodīšanā. Kāpēc viņš bija tā ṭūļājies, laiski klausījies Jūlija trakajās pārgalvībās un pats niekus melsis, palaizdams vējā izdevību norunāt dienu, kad Oļu namā varētu sastapt Magdalēnu? Dievs vien zina, kad atkal varēs ar Jūliju vienatnē tērzēt; kad radīsies izdevība Magdalēnas lietā kaut ko darīt. Varbūt viss nākošais mēnesis būs jāgaida, līdz Jūlija draugi atkal ies uz Bartolomeju . . .

Pa to laiku Jūlijs pievāca mēteļus un sasveicinājās, skaļi uzsizdams pa pleciem un citām ķermeņu daļām. Starp izsaucieniem šis un tas tika pačukstēts, bet valodas noslāpa priekštelpās. Staņislavs neievēroja arī, ka namatēvs un viesi noņēmās ar mēteļiem un zābakiem nevajadzīgi ilgi.

„Viss kārtībā — nogludināts un nospodrināts!" Jūlijs gavilēja, pulciņu istabā ievezdams.

Staņislavs pameta savas domas, sniedza ienācējiem roku un sāka klausīties. Likās: viņi turpināja iepriekš iesāktās sarunas.

„Klausaities," viens teica, „man šovakar vēl jātiek pie Margas jaunkundzes. Satikšanās stingri norunāta."

„Teci, dēls, teci! Ko citiem stāsti?" Jūlijs atsaucās.

„Sabiedriskas darīšanas?" cits vaicāja.

„Kādas gan citādas, ja ne sabiedriskas?"

„Skvērtaunas tautiskā darbība pārgājusi gandrīz pilnīgi uz Bartolomeja alus pagrabu. Be arī tur pēdējā laikā rosība visai panīkusi . . ."

„Ar alus dzeršanu grūti latvietību lāpīt . . ."

„Ja kāds ko varēs saglābt, tad tā būs Magdalēna."

„Ar savu veiklo mēlīti?"

„Vai gribi iestiprināties pirms eji?" namatēvs sniedza gājējam glāzi. „Kas zina, kādi kaŗi būs jāizkaŗo . . ."

„Ne šņabīgs, bet garīgs atbalsts man vajadzīgs!"

„Gribi, lai kopīgi pātarus skaitām?"

„Nē! Ceru, ka kāds līdzi nāks."

„Ak bailes gan!"

„Tā maķenīt . . ."

„Kam gan gribēsies projām skriet, kad pudelītes pusizdertas?"

„Kad sausumu sasniegsim, Magdalēna jau būs gultā. Droši vien agri iet čučēt — kā jau sieviete ar tikumu."

„Uzklausiet manu domu," Jūlijs bija padomu atradis. „Iesim visi un pudeles ņemsim līdzi. Spēlēsim smalkus ļaudis — ticu, ka Magdalēna dusmosies ar mēru."

Pāris iebildumu un brīdinājumu vēl padzirdējās. Tika pieminēta Magdalēnas ķircināšana gaidību vakarā. Tomēr priekšlikumā bija paredzama dēka, un beidzot visi bija gatavi gājēji. Staņislavs bija gluži nobijies par pēkšņo izdevību sastapt savu sapņu dāmu.

VII

Magdalēna dzīvoja vienā no tām Skvērtaunas mājām, kas domātas naudas raušanai. Tā bija divstāvu koka ēka, izbālējušā dzeltenā krāsā. Uzcelta pirms trīsdesmit gadiem, tā ne reizi nebija pārkrāsota, jumts nekad nebija lāpīts un logi bija pamazām nosūbējuši. Pēdējā laikā viens logs mirdzumu tomēr bija atguvis; tas deva gaismu Magdalēnas istabai. Agrā jaunībā šī māja bija bijusi respektējama — lielākā šai pilsētas daļā, spoži sarkanu skursteni, izliektām verandām un debesziliem logu rāmjiem. Pilsētas galvas māsa, izprecināta tirgotāja dēlam, bija šeit dzīvojusi. Bagātajiem ļaudīm pārceļoties uz Kaliforniju, nams bija kļuvis kāda miesnieka īpašums. Miesnieks bija vecpuisis — pārtika no ķiploku desām, degvīna un gulēšanas. Cildeno māju viņš pieblīvēja īrniekiem, kas tīrīja tikai istabu centrālās daļas. Kakti piezīdās veciem putekļiem, sienas nodzeltēja tabakas dūmos. Miesnieka dzeršanas vainai pievienojās jauna slimība: mantrausība. Vecumam pieaugot, dzērienu patērēšanas spēja pamazinājās. Taupīšanas alka kļuva dzeršanas atvietotāja. Lai pavairotu ienākumus, miesnieks pašrocīgi izbūvēja mazas istabiņas mājas pagrabā un bēniņos. Pat garāžu viņš sadalīja ar starpsienu divi telpās, un iznāca mazs dzīvoklītis, ko varēja izīrēt pavisam trūcīgām ģimenēm.

Magdalēna nopēla šo māju un ienīda saimnieku, bet viņas istaba bija lēta, tāpēc bija vērts dažus sīkumus paciest. Reizēm gan vecpuisis, degvīna iepriecināts, naktīs sāka dziedāt, Magdalēnai bija jāiet viņu izrāt un apklusināt, bet tas bija interesanti. Lai saimnieks iegaumē, ka viņa savas tiesības zina un gatava tās aizstāvēt kaut vai nakts vidū, visu labo garu pamestā pasaules malā un ielenkta mežonīgā pūlī.

Plašu telpu ciemiņu uzņemšanai Magdalēnai nevajadzēja. Pie sevis viņa reti kādu aicināja — daudz prātīgāk bija aiziet pie citiem. Tad izpalika tērēšanās par kafiju, cepumiem un dažiem sīkumiem, bez kuriem varēja gluži labi iztikt. Dažreiz ciemos pat vakariņas piedāvāja, un tās nemaksāja nekā . . . Ir cilvēki, kam cienāšana sagādā prieku. Kāpēc nedot viņiem iespēju papriecāties par savu viesmīlību?

Tāpēc Magdalēna bija nepatīkami pārsteigta, gandrīz izbijusies, kad, durvis atvērusi, priekšiņā ieraudzīja astoņus vīrus. Tie kori vēlēja labvakaru — neganti skaļi. Miesnieks parādījās gaiteņa otrā galā un pašķielēja uz pūli . . . „Nu vairs nekad nedrīkstēšu par trokšņošanu sūdzēties," Magdalēna iedomājās.

„Nebļaustaties gaitenī — nāciet istabā," viņa teica steidzīgi.

„Nebaidaties, jaunkundz, mēs runāsim čukstus, ja vajadzīgs," Jūlijs mēģināja iztapt.

„Jāpievalda bazūnes . . . bērni guļ," kāds cits aizrādīja.

„Bērnu šai mājā nav," Magdalēna noteica spīvi.

Kad viss bars sadzinās istabiņā, brīvas vietas atlika maz. Jūlijs nosēdās uz grīdas, un pāris citu viņam piebiedrojās. Zilnis pabīdīja krēslu Staņislavam, un tas novietojās gandrīz istabas vidū. Kad visi bija apmetušies kur kuŗais varēdami, Magdalēna iesēdās gultā, prātīgām acīm vēlreiz novērtēja ciemiņus un teica:

„Jums kaut kāds niķis galvās, to var skaidri redzēt! Citādi jūs nenāktu tādā barā, tik vēlā nakts stundā. Vai jaunu biedrību gribiet dibināt?"

„Jaunu biedrību gan!" Jūlijs turējās galvenajā lomā.

„Kas tad vecajai vainas?"

„Vainas nekādas. Gribam tikai otru piedibināt klāt!"

„Tad pie manis jums nevajadzēja nākt. Man ar vienu biedrību Skvērtaunā pietiek! Kādas blēņas atkal perināt?"

(Nobeigums 4. lpp.)

Vietnamas pavards vēl kvēlo

Laosas neseno ciņu ēnā pasaules uzmanība novērsusies no Vietnamas, kur tāpat nepārtraukti žvadz ieroči, Ziemeļvietnamas komūnistiem cenšoties iespiesties dienvidos no Ženevas konferencē nospraustās robežas — 17. paralēles. Sniedzam šeit vācu žurnālista Egona Vaceka vērojumus šai aizmirstajā Āzijas stūrī.

Mūsu ierašanās Dienvidvietnamā iekrita diezgan nozīmīgā laikā: vēlēšanas, kurās prezidents Ngo Din Diems „ar nospiedošu vairākumu" bija uzvarējis, tikko bija garām. Patiesībā, vēlēšanās Dienvidvietnamā citādu rezultātu nemaz nevarēja būt, jo trūka kaut cik cienīga pretkandidāta, tāpat vēlēšanu norise daudzējādi atšķīrās no demokratijās ierastās prakses. Vismaz mums to nācās vērot, apmeklējot vēlēšanu iecirkņus dažādos zemes stūros.

Cienījamais mandarins Ngo Din Diems, tagad sešdesmit gadus vecs, valda Dienvidvietnamā kopš 1954. gada, kad Ženevas konference sadalīja valsti divās iespaidu sfairās. Ziemeļos no 17. paralēles valda Ho Ci Mins kā diktātors savā „tautas demokratijā", bet dienvidos Ngo Din Diems, faktiski arī diktātors, kaut gan Dienvidvietnama saucas republika. Abi divi ir absolūti noteicēji pār savām valstīm. Ziemeļos ir viena partija un koncentrācijas nometnes, kurās ievietotos, kas novirzījušies no partijas ģenerāllīnijas; dienvidos tāpat valda viena partija — Ngo Din Diema atbalstītāji, ir koncentrācijas nometnes, kurās laiku pavada tie, kas uzdrošinājušies darboties pret valdošo partiju.

Faktiski kaŗa darbība starp abām Vietnamām vēl nekad nav mitējusies. Pieņem, ka ik mēnešus katrā pusē krīt ne mazāk par 1000 cilvēku. „Karstie" notikumi Laosā tikai novērsuši pasaules uzmanību no lokālā kaŗa Vietnamā.

Kad izdodas dabūt audienci pie prezidenta Ngo Din Diema un sarunā sēžam uz prezidenta pils verandas, redzu, ka dārzā starp dažādiem krāšņuma krūmiem paslēptas lielgabalu lafetes un ložmetēju ligzdas, pie kurām dežurē aizsargtiklim maskojušies kaŗavīri. Drošāk tā, jo vēl pag. gada novembrī dumpinieki mēģināja sacelties pret Dienvidvietnamas valdnieku, kas gan tiem neizdevās.

Prezidents Ngo Din Diems, kaut gan sestajā mūža gadu desmitā, taču izskatās spirgts, enerģisks un spraiguma pārpilns. — „Pasaule sākusi piemirst, ka mana zeme, jau vairāk kā sešus gadus cīnās ar komūnismu!"

„Demokratija, parlaments, satversme? Kamdēļ neviens neuztraucas, ka Nasers valda bez parlamenta? Jeb maršals Sarits, Taizemē? Mums vismaz ir parlaments.

Daudzi uztraucas, ka mūsu satversmē nav panta, kurš aizliedz patvarīgu turēšanu apcietinājumā. Bet ko šāds pants dotu, ja mūsu zemē tikai nedaudz tiesnešu, ja mums nav gandrīz nekādas satiksmes. Mēs taču nevaram apsūdzēto nogādāt tiesneša priekšā 24 stundu laikā, kā tas iespējams modernajos rietumos!

Satversme? Jaunajās Afrikas valstīs mēdz satversmi uz ātru roku izstrādāt, ņemot paraugam nodaļas no Eiropas valstīm, nodaļas no ASV satversmes, un visu bez kāda apdoma savirknējot kopā. Es domāju, ka satversmei jāizaug no valsts iedzīvotāju patiesām vajadzībām un jāatbilst attiecīgās tautas īpatnībām." saka prezidents Ngo Din Diems.

Viņš savā sirdī nav demokrats. Taču, pat kritiķi nevar tam pierakstīt patmīlību vai slavas kāri, kas paceltos pāri tautas interesēm. Ar milzīgu enerģiju un iedzīvotāju interešu izpratni, Dienvidvietnamas prezidents sešos gados ir cēlis savas zemes labklājību. Saņemtās ārzemju palīdzības summas nav aizgājušas draugu vai glaimotāju kabatās, bet tiešām kalpojušas tautas dzīves apstākļu uzlabošanai. Jau savas valdīšanas sākumā Ngo Din Diems izveda agrārreformu, sadalot lielgruntnieku zemes tiešajiem apsaimniekotājiem — zemniekiem, palīdzot tiem ar pabalstiem, kā arī izdarot plašas meliorācijas un apūdeņošanas projektus, lai uzlabotu rīsa audzēšanas iespējas un panāktu stāvokli, ka zemē nevienam netrūkst „saujas rīsu", kas Āzijas zemēs, kur vienmēr bijuši miljoniem nepaēdušu cilvēku, jau skaitās kaut kas līdzīgs pārticībai. Ja vietnamietim netrūkst viņa dienišķās rīsa saujas, tas jūtas laimīgs.

No ziemeļiem zemē ierodas tūkstošiem iefiltrētu terroristu un aģitātoru, kuri dažreiz mēģina saspridzināt uzceltos dambjus, kurina naidu pret valdību un mēģina noskaņot vienkāršos, neizglītotos ļaudis pret pastāvošo iekārtu. Ierodas bēgļi no Ziemeļvietnamas, bēgdami no turienes represijām. Abās sadalītās Vietnamas daļās iedzīvotāju skaits apmēram vienāds — ap 14 milj. katrā. Armija tomēr Ho Ci Minam vismaz trīs reizes spēcīgāka. Tā ir pastāvīgs draudis Ngo Din Diemam.

Prezidentam pārmet asinsradnieku iecelšanu atbildīgos valsts amatos. No viņa pieciem brāļiem tikai viens —Ngo Din Khoi nedarbojas Dienvidvietnamas politiskajā dzīvē. Un vienīgi tamdēļ, ka viņš nav vairs starp dzīvajiem — 1945. gadā viņu nogalināja komūnisti dumpinieki. Pārējie četri brāļi visi ir valdības amatos — ministri, sūtņi, gubernātori.

Ngo Din Diems šim stāvoklim mēģina atrast loģisku izskaidrojumu: „Es esmu šis zemes prezidents un man jāizvēlas līdzdarbinieki, uz kuŗiem varu paļauties. Man neder cilvēki, kuri var kādā dienā vērsties pret mani. Kamdēļ neviens nepārmet ASV prezidentam Kenedijam, kuŗa brālis ir tieslietu ministrs?"

Kaŗš plosās turpat galvaspilsētas pievārtē — dažas desmit jūdzes no Saigonas, Mekongas upes deltā. Galvenā ciņu vieta ir Kien Hoa province ar galvaspilsētu Ben Trē. Militārgubernātors, pulkvedis Pham Ngoc Thao ir virs ap četrdesmitiem, kuŗa uztvere ciņas vešanā, tāpat viņa ģimenes vēsture, sniedz daudz interesanta vietējo apstākļu izpratnē.

„Šeit nu es cīnos jau piecpadsmit gadus. Tur," viņš rāda ar roku tuvējo banānu džungļu virzienā, „vēl vakar nošāva divus manus seržantus un vienu kapteini . . . Tur — pagājušajā gadā komūnisti nodedzināja un nolīdzināja ar zemi veselu sādžu... Tur," viņš rāda uz kādu dīķi, „uzbrucēji gulēja, paslēpušies zem ūdens, elpodami gaisu caur bambusa niedrām, kuŗas vienīgās bija redzamas ūdens virspusē; tur . . ." Daudz viņam ko stāstīt par notikumiem, kas risinājušies tepat Ben Trē, prasīdami daudz upuŗu.

„Mēs ģimenē esam pavisam 11 brāļi un māsas . . . Viens brālis ir tiesnesis, otrs tirgotājs, bet trešais — sūtnis . . ."

„Sūtnis? Kur, ja drīkstu zināt?"

„Austrumberlīnē!"

„Bet Dienvidvietnamai taču nemaz nav diplomātisko attiecību ar Austrumvāciju!"

„Mans brālis jau arī ir Ho Ci Mina sūtnis Austrumvācijā! Viņš ir vienīgais no mūsu ģimenes, kurš pēc atbrīvošanas ciņām ar franciem palika komūnistu pusē."

„Vai esiet no viņa kaut ko dzirdējuši?"

„Jā, caur Rietumberlīni saņēmu dažas vēstules. Tas viss. Bet es šeit cīnos pret tiem pašiem sarkanajiem, kuŗus Berlīnē reprezentē mans brālis."

„Kad šīs ciņas te, džungļos, reiz mitēsies?"

„Grūti paredzēt. Ziemeļvietnamieši nežēlo dzīvo spēku, nedz municiju. Tie terrorizē mūsu zemniekus un traucē mūsu saimniecisko dzīvi ar sabotāžām un kūdīšanām. Mums trūkst piemērotas municijas. Amerikāņu palīdzība gan paredzējusi ieročus, bet tie pienāk nepiemēroti, bieži nelietojami. Mēs nevaram neko iesākt ar smagajiem lielgabaliem, ko atsūta lielā daudzumā, trūkstot satiksmes iespējām, tie gul ostās, bet vieglo ieroču tikpat kā nav. Izlīdzamies ar pretiniekam atņemtajiem. Džungļos nav noteiktas frontes. Tās nav partizānu ciņas, kuŗam noslēgumu grūti paredzēt. Ziemeļnieku uzbrukumi kļūst arvien biežāki un spēcīgāki. Tie pārvalda daudzus mūsu ciemus, aizvedot līdzi ķīlniekus un terrorizējot mājās palikušos. Tas ir īpatnējs kaŗš, neviens nevar pateikt, kad tas beigsies. Mūsu zemē nav un nebūs drīza miera," saka pulkvedis.

LATVIEŠU DZĪVE KORBIJĀ

6. maijā latvieši Korbijā atzīmēja Ģimenes dienu, kuŗu ievadīja svētbrīdis ziediem rotātā latviešu skolā, ar mācītāja A. Dzenīša uzrunu un skolēnu deklamācijām. Vakarā notika dievkalpojums ļaužu pilnā baznīcā, uz kuŗu bija aicināti Korbijas vecākie tēvi un mātes, rūpējoties arī par piemērotu transportu tiem, kuŗiem atkļūšana būtu apgrūtināta. Dievkalpojumam sekoja Ksenijas Bidiņas koncerts. Bidiņa bija atvedusi līdzi gluži jaunu programmu ar J. Vītola, H. Pavasara, J. Mediņa, P. Šūberta, T. Ķeniņa un V. Dobrovoļska dziesmām. Pēc koncerta draudzes dāmu komiteja un Korbijas DV nodaļas vanadzes aicināja viesus pie klātiem galdiem. Mielasta laikā latviešu skolas audzēkņi deklamēja piemērotas deklamācijas un apbalvoja goda viesus — vecos tēvus un mātes ar ziedu veltēm un dainu vai dzejas pantiem uz sagatavotām apsveikuma kartēm.

△ Sakarā ar to, ka Korbijas pilsētas pašvaldības vēlēšanās savu kandidātūru bija uzstādījusi arī kāda angļu komūniste, vietējā laikrakstā The Evening Telegraph izcēlās ilgstoša polemika lasītāju vēstuļu veidā starp kādu Korbijas latvieti un kandidējošo komūnistu. Polēmika bija vesta ļoti atjautīgi, bet latvietes ieskati guva labu ievērību it sevišķi tādēļ, ka polēmika sakrita ar angļu tirdzniecības izstādes atklāšanu Maskavā. Par to visai zīmīgus komentārus laikrakstam bija atrakstījis kāds izstādes dalībnieks, salīdzinot dzīvi un apstākļus Krievijā ar vietējās komūnistes vēlēšanu uzsaukumu. Par labo atsaucību, ko latviešiem parāda pieminētais laikraksts, jāpateicas Korbijas DV nodaļas informācijas daļas vadītājai M. Pālītei. Ar viņas gādību laikrakstā piemērotā veidā arvien atzīmēti nozīmīgākie notikumi latviešu dzīvē, starp citu arī pulkveža V. Januma viesošanās un maj. Alksnīša kausa izpelnīšana.

△ Korbijas latviešu skolotāju saime ar gandarījumu saņēma ziņu, ka latviešu skolas pārzine T. Budiņa saņēmusi no Anglijas izglītības ministrijas atļauju darboties par skolotāju Anglijas visu pakāpju skolās. T. Budiņa beigusi Latvijas universitāti ar filoloģijas maģistres grādu un viņai ilggadīga skolotājas prakse kā Latvijas, tā trimdas skolās. Tagad viņa jau strādā par grieķu valodas pasniedzēju Keteringas vidusskolā.

△ 13. jūnijā ugunskristības piedzīvoja jauna latviešu tautas deju kopa — Korbijas Pērkonītis, demonstrējot latviešu dejas Northamptonas apgabala gadskārtējā tautas deju kopu darba skatē. Kopas dalībnieki, bijušie latviešu skauti un gaidas, paši uz savu ierosmi darbu uzsākuši jau pag. gadā, par deju iestudētāju pieaicinot angļu skolotāju institūtu beigušo Korbijas skolotāju Ināru Fafroti. Kopu vada Alda Tālberga, un sastāvā skaitās 6—7 pāri. Kopa piedalījās arī nupat notikušajos dziesmu svētkos Bradfordā tautas deju demonstrējumos kopā ar pārējām Anglijas deju kopām.

△ 16. maijā Korbijā viesojās gleznotājs J. Soikāns no Vācijas ar plašu darbu klāstu jaunā technikā — ar paletes nazi un iespiedkrāsu. Darbi rādīja labu šīs technikas prasmi. Mākslinieks paskaidroja skatītājiem savu jauno techniku un darba paņēmienus. Vēlāk viņš sniedza plašu pārskatu par latviešu glezniecības attīstību, komentēdams jauno gleznotāju paaudzi kā Latvijā, tā trimdā. Viņam bija sakāms pa rūgtam vārdam gan par tiem gleznotājiem, kuŗi savā darbā aizklīduši ekstrēmos modernismos, gan par latviešu sabiedrību, kuŗa ar savu neatsaucību aizdzen no sevis dažu spējīgu mākslinieku. Referātu Soikāns illustrēja ar plašu reprodukciju skati epidiaskopā. Klausītājiem referāts patika, un necerēti liels skaits parakstījās paredzētās latviešu mākslinieku reprodukciju mapes saņemšanai.

Ilks.

☆

Pirmo reizi, kopš sievietes Japānā tiesībās pielīdzinātas vīriešiem, kāda japāniete nolikusi iestājpārbaudījumus universitātē. Pioniere izglītības nozarē ir 23 g. vecā skolotāja sieva un dēla māte Reiko Furuta.

„Mīlestība nāk pēc laulībām," ir sens japāņu sakāmvārds, pēc kā rīkojušies Reiko vecāki, savā laikā izprecinādami meitu, lai gan tā vēlējusies izglītoties. Tagad viņa uzņemta Kioto universitātē kā pirmā studente tieslietu fakultātē.

BENITA VEISBERGA

SAIMNIEKI ĒD

BĒRNĪBAS ZĪMĒJUMS

Uz galda brūnā bļodā kūp kartupeļi — novārīti tāpat ar visu mizu. Līdzās stāv šķīvis ar krējumainu biezpienu, apakštasīte ar rupju, pelēku sāli. Uz galda stūŗa nolikts liels, iegriezts rupjās maizes klaips. Šķīvji, naži, dakšas arī jau salikti pa vietām, un nu saimniece smeļ skābo putru no dziļa poda, lej apdilušās māla krūzītēs un noliek pie katra šķīvja.

Man vajadzētu iet ārā. Viņi te tūliņ nāks un ēdīs. Pa logu varu redzēt dažus no saimes ļaudīm pie akas rokas mazgājam. Bet vecais Vēveris jau ienācis, tikai tāpat nobrauc rokas gar biksēm un tāpat sēžas klāt. Kas viņam to var liegt? Liels, vecs, cilvēks — kad grib — mazgā rokas, kad negrib — nemazgā!

Nu viņi sēžas un mizo kartupeļus. Stasis ar savu saliecamo nazi, to viņš vienmēr ēdienu reizēs izvelk no kabatas. Viņš saimnieku nažus nemaz nelieto. „Es pats ar savu, tas mans vecais, labais nazis, ko domā — no kaŗa laika vēl! . . ." tā Stasis mēdz teikt.

„Oho! Sīpoli, lai! Tas labi!" saka vecais saimnieks, kad saimniece viņam gaŗām uzliek šķīvi ar saceptām, tikko no cepnes noņemtām cūkgaļas šķēlēm. „Pavisam cita lieta ēdienam, kad tādu sīpolu piecep klāt," viņš runā savā nodabā, sīpolaino mērci uz saskaldītajiem kartupeļiem liedams.

Man nevajadzētu te tā stāvēt un skatīties kā citi ēd. Nu, bet es palieku vien. Ko vairs iešu. Nu jau par vēlu. Nu jau viņi tā kā tā sākuši ēst.

Garšīgas pusdienas viņiem te . . . Mājās nekad tādas neuztaisa. Es skaidri redzu, cik viņiem labi garšo, saimnieku Jānim, meitām, ganuzēnam. Lūk, kā viņi visi sukā! . . . Saimniece būtu gan varējusi pavaicāt, vai es arī mazliet negribētu. Bet viņa jau ir skopa! Visi tā saka. Viņa bijusi vienkārša kalpone, meita. Saimnieks viņu tikai apprecējis. Un nu, pie mantas tikusi, bija tik skopa, ka nedod Dievs . . .

„Ko tu skaties tādām suņa acīm? Vai tad tev mājās ēst nedod?" saka saimniece.

Viņa prasa man!

„Dod . . . dod gan . . .", es murminu.

„Ko nu prasi, uzliec tam bērnam ar! Citās mājās aizvien garšīgāks!" saka vecais saimnieks.

A! Nu viņai būs jādod! Es steidzos pie plaukta, paņemu mazu šķīvīti un pienāku pie galda, turu šķīvi un gaidu. Saimniece pabiksta ar dakšu gaļas šķēles un tad stingri paveŗas manī:

„Ēdīsi tādu trekņu? Ja tu ēd, tad labi, bet citādi neiešu ēdienu ķērnāt."

Bieza taukuma šķēle . . . mm, to labāk ne! „Vai es nevarētu ēst vienu kartupeli? . . . Un to biezpienu . . ." saku uzmanīgi.

„Nu tad paņemies!"

Stasis pavirzās uz vidu un atbrīvo man mazu vietiņu uz sola gala. Nolieku savu šķīvi uz galda malas, nomizoju sev skaistu, apaļu kartupeli, pamērcēju biezpienā un ēdu. Tik gards! Un cik jauki ēst tā ar visiem reizē! Ēdu un priecīgi skatos apkārt uz pārējiem. Klunk, klunk, klunk, dzirdu sev līdzās Stasi dzeŗam skābo putru. Viņš nokožas maizi, iebāž mutē lielu gaļas gabalu un atkal pieceļ pie mutes skābās putras krūzīti — klunk, klunk, klunk! . . .

„Saimniec, vai es nevarētu drusku to skābo putru arī? . . ."

Un es dabūju skābo putru arī.

„Ēd, ēd dūšīgi," saka vecais saimnieks, „tu jau man vakar palīdzēji tos vezumus braukt!"

Jā, vakar vecais saimnieks veda ar Brenci sienu. Tepat no upes pļavas. Viņš ar ganu zēnu salika orē, un es aizbraucu vezumu uz mājām. Saimnieks pa to laiku apsēdās zem bērza un uzpīpēja. Mājās Jānis sienu izmeta šķūnī, un tad es tukšos ratos braucu atpakaļ uz pļavu. Brencis bija vecs, rāms zirgs, viņš pats zināja ceļu. Bet viens viņš arī nebūtu gājis, kādam tur vajadzēja būt.

„Kad atkal vedīsit sienu, tad tikai pasauciet mani! Tad es atkal palīdzēšu," es saku. Man krūtīs izpleties liels, silts vilnis. Lūk, cik tā labi — es palīdzu saimniekiem strādāt, un viņi atkal ļauj man te paēst . . . . Viņiem labi un man labi.

Pasaule bija jauka! . . .

„Mājās mums nekad nav bijuši tik garšīgi kartupeļi," es saku no sirds, un arī saimnieces lūpās ievelkas tāds laipnāks smaidiņš. „Būs jau jādod tev tas saldais ēdiens arī!" viņa saka.

Saldais ēdiens viņiem arī šodien iztaisīts! . . . To es nemaz nezināju. Saimniece atveŗ cepamās krāsniņas durvis un izvelk no turienes apaļu, lēzenu trauku, kuŗā kūp un smaržo rupjās maizes un ābolu sacepums.

„Hehē! Nu tu gan uztrāpīji isto reizi, ko?" vecais saimnieks skatās uz mani un smej. Un tad mēs visi, dziļajiem šķīvjiem pārliekušies, strēbjam sacepumu ar aukstu pienu.

Man būtu paticis vēl ilgāk pabūt saimnieku ļaužu vidū. Bet, kad pusdienas paēstas, viņi, smagi un miegaini kļuvuši, ātri pazūd katrs uz savu gultu. Paliek tikai abas meitas, kas iznes priekšnamā traukus un klusi sarunādamās mazgā. Un arī viņas, tikko būs nokārtojušās, dosies uz savu gala istabu diendusā.

Pie durvju stenderes stāvēdama, es noskatos, kā viņas mazgā un noslauka traukus, izkaŗ saslaucītos dvieļus ārā uz sētas. Tad man cits nekas neatliek, kā doties projām.

Laukā ir kluss un karsts, sētsvidus pilns baltas gaismas. Cieti nomītā kājceliņa pliens dedzina kāju pēdas. Eju lēnām uz mūsu māju, kuŗas logi balti spīd caur dārza kokiem. Celiņa malā zem jasmīnu krūmiem smiltīs iekašājušās vistas, slābanas, pavērtiem knābjiem —

Es aizeju līdz mūsu lievenim un apsēžos ēnā uz sliekšņa. Dobē gar sasilušām puķēm dzied bites. Es skatos dārzā un domāju.

Ja būtu lielāka, varētu salīgt pie saimniekiem par meitu. Tad varētu ēst pie viņiem katru dienu. Ā, tad saimniecei būtu jādod, tad viņa citādi nemaz nevarētu! Un māmiņai būtu jāatļauj. Jā gan. Diezi, cik tām kalponēm gadu? Man tagad astoņi — —

Bet puspuiši?! Ja bija tādi puspuiši, par kādu ganu Mārtiņš sevi dēvēja, tad varēja būt arī pusmeitas! Es varētu iet par pusmeitu — tas jau būtu daudz ātrāk. Mārtiņš arī vēl nemaz nebija liels cilvēks, citreiz tāpat spēlējās ar mums . . . Es salīgtu par pusmeitu. Man būtu sava vieta pie saimnieku galda. Citreiz saimniece uztaisītu saldo ēdienu. Es ietu uz pļavu grābt sienu, un tad kāds atnestu launagu. Man būtu apsmērēta tāda pat liela rika kā citiem. Un mēs ēstu visi reizē, zālītē nometušies.

Būtu jauki.

Augšā virs lieveņa paveŗas logs, māmiņa sauc:

„Ū-ū, Nitu! Jānāk pusdienās!"

Es nopūšos un kāpju augšā. Man tā negribas ēst!

Žakelinas ceļojuma tērpi

Ka prezidenta Kenedija kundzei Žakelinai ceļojumi nav nekas neparasts, to norāda Vašingtonas korespondenta ziņojums, ka viņa pirms svarīgā brauciena

jau laikus bija sakārtojusi visu ceļojumam nepieciešamo un atradusi vēl brīdi atpūsties Glen Orā, prezidenta lauku īpašumā, Virdžīnijā.

Žakelina neatgriezīšoties no Eiropas kopā ar prezidentu, bet došoties ar savu māsu, princesi Radzivilu, uz Grieķiju.

Dabiski, ka ziņkāri izraisīja pirmās lēdijas līdzņemamie tērpi.

Tā kā prezidenta kundzei būs jāpiedalās daudzās oficiālās pieņemšanās, dinejās Elizeja un Bakinghema pilīs, rautos un citās sabiedriskās funkcijās, līdzpaņemto tērpu skaits bija kupls.

Oļega Cassini salons devis vakara tērpus: augšā redzamo grieķu stila dzeltena organzas, ar atkailinātu plecu, izrotātu apakšējo malu. Otrs ir pieguļošs, rozā un baltu mežģīņu, priekšā slēgtu kakla izgriezumu, ar rozā apmetni. Cassini devis arī bāla tirkīza krāsas vieglu vilnas mēteli, valkājamu virs tirkīza un balta rūtaina vilnas tērpa. Starp vakartērpiem esot arī balts Parīzes Givenchy modelis.

Grieķijā prezidenta kundze cer apmeklēt grieķu traģēdijas „Ifigēnija Aulidā" uzvedumu senatnīgajā Heroda Attika teātrī.

Lai gan Kenedijas kundze bija apņēmusies Parīzē propagandēt vienīgi savus Sav. Valstīs gatavotos modeļus, viņa tomēr mainīja uzskatus. Banketā Versaļas pilī Žakelīna pārsteidza parīziešus ar slepenībā turēto smaga zīda Huberta Givenchy ražojumu.

KUĢU SATIKSME STARP STOKHOLMU UN RĪGU

Padomju valdība nolēmusi veicināt zviedru tūristu ceļojumus uz Rīgu un Padomju Savienību. „Inturists" cer, ka zviedri, kas pirms kaŗa apmeklējuši Baltijas valstis un Rīgas jūrmalu, darīšot to arī tagad. Krievi cer, ka arī Zviedrijas latvieši apmeklēšot Latviju. Kā tūristu iebraukšanas osta izraudzīta Rīga.

Tūristu vajadzībām iekārtota tieša kuģu satiksme starp Rīgu un Stokholmu. Regulāru kuģu satiksmi atklāja sestdien, 20. maijā, kad ar jaunbūvēto krievu kuģi „Marija Uļjanova" no Stokholmas uz Rīgu izbrauca ap 100 zviedru tūristu. Kuģis atgriezās Stokholmā nākošajā sestdienā. 44 zviedru tūristi no Rīgas izbrauca tālāk uz Krimu, 10 uz Maskavu, bet pārējie palika Rīgā. Kopā ar zviedriem uz Latviju izbrauca arī Bruno Kalniņa sievas māsa Rundule un estrādes artists Alfreds Vinters ar kundzi, kas apmeklējuši Latviju jau agrāk.

Kad „Marija Uļjanova" ieradās Stokholmā, krievi uz kuģa sarīkoja preses konferenci. Brauciens uz Rīgu nav dārgs. Tāpat kā uz kapitālistu kuģiem, arī šeit pasažieri sadalīti klasēs. Lētākajā klasē brauciens no Stokholmas uz Rīgu maksā 65 zv. kronas, ja ceļo grupā, tad vēl lētāk. Ja pasažieŗu skaits nav pilns, tad var dabūt biļetes ar 20% atlaidi.

Liekas, šie tūristu ceļojumi būs stipri vienpusīgi, jo krievi gan pieliek pūles, lai ieinteresētu zviedrus ceļot uz Rīgu, bet latviešiem tikai izņēmuma gadījumos atļauj apmeklēt Zviedriju.

Sagaidāms, ka drīzumā regulāru satiksmi uzsāks arī otrs padomju kuģis „Estonija", kas apmeklēs Helsinkus, Stokholmu un Gdiņu (Polijā).

Mirusi Cecīlija D... saimniecības maģis... 1902. g. 15. janvārī, ... Liepas pag. Ķerpju ... dājusi kā skolotāja, ... bijusi Zemes Bankas ... zeknē. Bēgļu gaitās ... kā labklājības ierē... nestā. Amerikā iec... nā, vēlāk pārcēlās ... losu, kur mira pēc ... bas.

Nelaiķi, piedalotie... vadītāju pulkam, u... nu izvadīja māc. E... māsa, Maldava k-d... Linkolnā un Valdo... Losandželosā.

IZDEVUŠĀ... DIE...

Runājot par aizv... dienām, kas notika ... jā Des Moinēs, jā... tās bija visādā ziņ...

Manuprāt, varēt... ar laiku, kas bija ... bet tomēr izturam... pievienojam mazajā... raksturīgo viesmīlīb... braucēju — progra... tāju — nopietno ga... bija visi nepieciešam... teikumi labai svētk...

Teātra izrāde, k... šī A. Valdmaņa rež... Blaumaņa Trīnes g... pi sagatavota. Pir... slēdzās ar balli, k... stāvēta bija jaunat...

Otro svētku dienu ... šanas sacensības ... niecībā, kur koma... uzvarēja Linkolnas ...

Varbūt romantisk... iespaidota, vietējā j... ciņa priekšniece R. ... tāni noorganizēja k... rakstnieku cēlienam ... joļus tur lasīja Val... tis. Atsevišķi šavie... ves) un varžu ku...

SVINĪBAS PORT VAŠINGT...

Pirms 10 gadiem Longailendā, Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā notika pirmais latviešu dievkalpojums. Šo datumu var arī uzskatīt par Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes Port Vašingtonas kopas dibināšanas dienu. Ilgu laiku draudzes dievkalpojumus vadīja nelaiķis māc. F. Treus, bet trīs pēdējos gadus māc. O. Gulbis. Kopas tagadējais priekšnieks ir R. Bekeris, agrāk to vadījuši V. Vuškalns, N. Ūdris, Ād. Robežnieks, tai ir arī sevišķa dāmu komiteja, ko tagad vada V. Bekere, bet ērģelnieces pienākumus visus 10 gadus pilda V. Rozensteina.

Draudzes mācītājs O. Gulbis šinī vasarā atskatās uz 25 gadu ordinācijas jubileju un līdz ar to 4. jūnijā rīkoja abu jubileju kopīgu atceri Port Vašingtonā. To ievadīja dievkalpojums Mūsu Pestītāja baznīcā, kur piedalījās prāv. K. Birznieks, amerikāņu draudzes mācītājs H. J. von Šlichtens, kā arī Ņujorkas draudzes mācītāji R. Zariņš un O. Gulbis. Sprediķoja jubilārs māc. O. Gulbis, dievkalpojumu kuplināja Longailendas sieviešu ansamblis R. Baloža vadībā.

Laicīgā daļa sākās ar draudzes kopas priekšnieka R. Bekera uzrunu, kam sekoja Longailendas sieviešu ansambļa dziesmas, tad pārskats par kopas darbību un dāmu komitejas priekšnieces V. Bekeres pārskats par dāmu komitejas darbību Port Vašingtonā. Kopas ilggadējos darbiniekus godināja, pasniedzot ziedus.

No luterāņu baznīcas sveica prāv. K. Birznieks, no Ņujorkas draudzes valdes A. Lejiņš, norādot, ka visa lielā Ņujorkas draudze ar kopām un dievkalpojumu vietām ir viena ... kopā strādā. No ... jas sveica E. Druv... kas organizāciju p... K. Stankēvics; ... sveica no Bronksa... Ķikans no Belšoras... nis no Friportas. ... Cerbulis no drau... komisijas, A. Leji... sas skolas. Ņujor... draudzes mācītājs ...

Longailendas sie... bija vārdā sveica ... ziediem, un Ņujo... lauku īpašuma — ...

Amerikāņu drau... sveica draudzes m... von Šlichtens, ka... draudzes koncerta ... zās latviešu jubil... Rakstīšķi bija svei... ļžu apvienības A... Veinbergs, no Baz... P. Eglītis, kā ar... Ozols, D. Grauds, ... un J. Strautnieks.

No korporācijas ... sveica M. Šipiņš, ... palīdzības fonda ... sveicis J. Bērziņš, ... niece pasniedza ... nieks Nik. Kalniņ... ar dzeju un d... Zāle, kā arī Kārli... kevica, prāvesta K... Annija Vītole, Ol... sandrs Rozīši, H. ... prof. A. Annuss u...

Jubilārs māc. O... cās apsveicējiem, ... na darbu un strā... Bekeris pateicās ... nas kopas vārdā. ... kādi 200 viesi un ... ļi no Port Vašing... snībā pavadīja p... bagātīgi klātiem g...

JAUNIEŠU IESVĒTĪŠANA MELBURN...
Attēlā 1. rindā no kreisās – Zane Birze, Ira V... mācītājs prāv. A. Grosbachs, Mudīte Evele un ... da Zvejniece, ... rindā prāv. Balba Daliņa, Inese Sternb... valdis M. Mežciems, Eižens Svikulis, Jānis K...

MĪLESTĪBAS KRUSTA DANCIS

(Pārnesums no 3. lpp.)

„Bez jums, Margas jaunkundz, nekas neiznāks. Jums jābūt priekšniecei! Jums ir drosme un sabiedriskais talants!"

„Ne dzirdēt negribu! Jūs atkal esat apdzērušies!"

„Nē, dzēruši esam ar mēru. Redziet: pudelīte vēl pāri pusei." Jūlijs izvilka plakanu degvīna blašķi. Pārējās pudeles arī iznāca gaismā un sakāpa galdiņa mugurā. Magdalēna sadurstījās, bet aši attapās:

„Vai žūpot šeit nācāt, vai? Oļa kundze jūs izdzina?"

„Domājat ko gribat, bet mūsu mērķis ir krietns: nācām mieru salīgt, draudzību sadzert un saprašanās kopu nodibināt."

„Ar pudeļu palīdzību dibināta draudzība der velnam un ellei! Sātana spieta taisītāji!"

„Uguns ūdens noder ledus kausēšanai. Vēlāk pudeļu nevajadzēs . . . Ļaujiet mums vismaz visu izskaidrot!"

„Ko tik daudz runāt — sadzersim mieru un draudzību," Zilnis vedināja platu, svinīgu balsi. „Diemžēl, tāda kā ķīvēšanās gadījusies pēdējā laikā . . ."

„Kam bijusi ķīvēšanās?" Magdalēna aizdegās. „Jums ar jūsu mazo blondīni? Saldumiņš kļuvis rūgts?"

„Viņu gan, lūdzu, lieciet mierā," Zilnis nejaudāja noslēpt nepatiku.

„Re', re', par viņu vis negribat runāt?" Magdalēna tīši turpināja.

„Runājiet vien, ja jums patīk. Izpuriniet visu, kas uz sirds."

„Uz sirds man nav nekā! Domāju tikai, ka jums, tādam nopulētam studentam, neklātos vis vilināt jaunas meitenes pa tumšām ielām. Lai iedzimtie rīkojas kā grib, bet latviešiem derētu tikumus turēt! Viņas vecāki droši vien nekā nezina, un skolas direktoram arī vienalga — tikai ņirgt prot!"

„Ko jūs ziniet par direktoru!" Zilnis salēcās.

„Zinu diezgan, lai runātu!"

„Vai esat viņu maz redzējusi?"

„Pa telefonu runāju!"

„Runājāt? Par ko?"

„Apvaicājos viņam par blondajām mīlulēm, baltajām ielu princesēm, uz ko mūsu vecie studenti gaužām kāri!"

„Tātad jūs mēģinājāt apsūdzēt, nozākāt? Jūs esat īsta klaču žagata, kam pēc Pēterdienas aste ziedēs! Visa pilsēta — "

„Muti pievaldi!" Staņislavs pārtrauca Zilni „Ciemos esi atnācis, studenta kungs! Te nav augstskola!"

Visi izbrīnījušies paskatījās Staņislavā: parasti viņš runāja maz, bija pazemīgs. Allaž šļupstīgā balss tagad skanēja spalgi.

Jūlijs aši mēģināja noķert kādu samierinājuma vārdu, bet uztraukumā tas neveicās. Un Zilnis laika nedeva — viņš cirta steidzīgi un asi:

„Vai tāpēc, ka esmu students, man jāpieņem viss, ko nekaunīga tenkotāja met acīs?! Un universitāti neaiztiec, citādi — "

Zilnis pielēca kājās, stāvēja pieliektu galvu, spraigs kā atvilkts loks. Viņam pakustoties, arī Staņislavs ieņēma līdzīgu stāju. Malkas cirtēja sakaltušās rokas savilkās dūrēs, un visi saprata, ka eksplozija bija pavisam tuvu.

„Iesim nu! Mūsu misija beigusies," Jūlijs paspēja ierunāties, pirms Zilnis izšāva savu sakāmo, kas droši vien būtu iekustinājis Staņislava dūres. Jūlija balsī vēl bija saglabājusies maza jautrības drusciņa, kas sasprindzinājumu acumirklī remdināja.

„Jā, nav jēgas ķīvēties," kāds Jūliju atbalstīja.

„Jauna fronte izveidojusies!"

„Magdalēnas un Staņislava Straumju fronte!"

„Patiesībā viss izdevies kā nākas . . ."

„Ko nu vairs par draudzības sadzeršanu zūdīties . . ."

„Nu jau viņi sapratīsies ir bez dzeršanas . . ."

„Ar labunkti!"

Kāpjot augšup pa trepēm, aizgājēji neskatījušies zināja, ka Staņislavs vairs nebija pulkā. Viņiem izejot pa ārdurvīm, vecā jautrība atgriezās, kā silts, pavasarīgs gaisa vilnis.

„Lai kāds prāto ko grib," Jūlijs sprieda, „lielākais nopelns šīs misijas sekmēs tomēr pieder Zilnim. Viņš viņus, tā sakot, grūšus sagrūda kopā — bez garām un gudrām runām, bez stīvēšanās, kautrēšanās un biklas sadzeršanas!"

„Vai jūs ievērojāt, ka Magdalēna savu puisi aiz piedurknes pieturēja, kad lasījāmies ārā?" Zilnis apvaicājās.

„Ja jau Magdalēna viņu aiz piedurknes turēja, tad viņš valā nekad vairs netiks!" kāds cits smējās, un pārējie viņam piebiedrojās.

(Beigas.).

LASĪTĀJIEM

Ar nākošo numuru sāksim iespiest

Artura Voitkus romānu „ZAUDĒTIE GADI".

Autors šeit risina jaunu ļaužu mīlestības problēmas 1940. gada drāmatisko notikumu fonā, šķetinot tās cauri bēgļu gaitām un trimdinieku apstākļiem.

Romāns lasās raiti, saistīdams ar savu spraigo notikumu attēlojumu lasītāja interesi no sākuma līdz beigām.

...I ĒD...

...mu uz mājām. Saimnieks pa to laiku apsēdās zem bērza un uzpīpēja. Mājās Jānis sienu izmeta šķūnī, un tad es tukšos ratos braucu atpakaļ uz pļavu. Brencis bija vecs, rāms zirgs, viņš pats zināja ceļu. Bet viens viņš arī nebūtu gājis, kādam tur vajadzēja būt.

„Kad atkal vedīsit sienu, tad tikai pasauciet mani! Tad es atkal palīdzēšu," es saku. Man krūtīs izplešas liels, silts vilnis. Lūk, cik tā labi — es palīdzu saimniekiem strādāt, un viņi atkal ļauj man te paēst.... Viņiem labi un man labi.

Pasaule bija jauka!

„Mājās mums nekad nav bijuši tik garšīgi kartupeļi," es saku no sirds, un arī saimnieces lūpās ievelkas tāds laipnāks smaidiņš. „Būs jau jādod tev tas saldais ēdiens arī," viņa saka.

Saldais ēdiens viņiem arī šodien izdevies! . . . To es nemaz nezināju. Saimniece atver cepamās krāsniņas durvis un izvelk no turienes apaļu, lēzenu trauku, kurā kūp un smaržo rupjās maizes un ābolu sacepums.

„Hehē! Nu tu gan uztrāpīji īsto reizi, ko?" vecais saimnieks skatās uz mani un smej. Un tad mēs visi, dziļiem skatiem pārliekušies, strēbjam sacepumu ar aukstu pienu.

Man būtu paticis vēl ilgāk pabūt saimnieku ļaužu vidū. Bet, kad pusdienas pabeigtas, viņi, smagi un miegaini kļuvuši, ātri pazūd katrs uz savu gultu. Paliek tikai abas meitas, kas iznes priekšnamā traukus un klusi sarunādamās mazgā. Un arī viņas, tikko būs nokārtojušās, dosies uz savu gala istabu diendusā.

Pie durvju stenderes stāvēdama, es noskatos, kā viņas mazgā un noslauka traukus, izkar saslaucītos dvieļus ārā uz sētas. Tad man cits nekas neatliek, kā doties projām.

Laukā ir kluss un karsts, sētsvidus pilns baltas gaismas. Cieti nomītā kājceliņa pliens dedzina kāju pēdas. Eju lēnām uz mūsu māju, kuras logi balti spīd caur dārza kokiem. Celiņa malā zem jasmīnu krūmiem smiltīs iekašājušās vistas, šļabanas, pavērtiem knābjiem ...

Es aizeju līdz mūsu lievenim un apsēžos ēnā uz sliekšņa. Dobē gar saulsilām puķēm dūc bites. Es skatos dārzā un domāju.

Ja būtu lielāka, varētu salīgt pie saimniekiem par meitu. Tad varētu ēst pie viņiem katru dienu. Ā, tad saimniecei būtu jādod, tad viņa citādi nemaz nevarētu! Un māmiņai būtu jāatļauj. Jā gan. Dieži, cik tām kalponēm gadu? Man tagad astoņi —

Bet puspuiši?! Ja bija tādi puspuiši, par kādu gan Mārtiņš sevi dēvēja, tad varēja būt arī pusmeitas! Es varētu iet par pusmeitu — tas jau būtu daudz ātrāk. Mārtiņš arī vēl nemaz nebija liels cilvēks, citreiz tāpat spēlējās ar mums . . . Es salīgtu par pusmeitu. Man būtu sava vieta pie saimnieku galda. Citreiz saimniece uzlaistu saldo ēdienu. Es ietu uz pļavu grābt sienu, un tad kāds atnestu launagu. Man būtu apsmērēta tāda pat liela rika kā citiem. Un mēs ēstu visi reizē, zālītē nometušies.

Būtu jauki.

Augšā virs lieveņa paveras logs, māmiņa sauc:

„Ū-ū, Nitu! Jānāk pusdienās!"

Es nopūšos un kāpju augšā. Man tā negribas ēst!

...vēšanās, kautrēšanās un biklas sadzer-...

...āt, ka Magdalēna savu puisi aiz pie-... ...ad lasījāmies ārā?" Zilnis apvaicājās. ...ēna viņu aiz piedurknes turēja, tad ...s netiks!" kāds cits smējās, un pārējie...

(Beigas.).

...SĪTĀJIEM

...o numuru sāksim iespiest

...ra Voitkus romānu

...AUDĒTIE GADI".

...t risina jaunu ļaužu mīlestī- ... 1940. gada drāmatisko noti- ...cetinot tās cauri bēgļu gaitām ...u apstākļiem.

...asās raiti, saistīdams ar savu ...mu attēlojumu lasītāja intere- ...īdz beigām.

KUĢU SATIKSME STARP STOKHOLMU UN RĪGU

Padomju valdība nolēmusi veicināt zviedru tūristu ceļojumus uz Rīgu un Padomju Savienību. „Inturists" cer, ka zviedri, kas pirms kaŗa apmeklējuši Baltijas valstis un Rīgas jūrmalu, darīšot to arī tagad. Krievi cer, ka arī Zviedrijas latvieši apmeklēšot Latviju. Kā tūristu iebraukšanas osta izraudzīta Rīga.

Tūristu vajadzībām iekārtota tieša kuģu satiksme starp Rīgu un Stokholmu. Regulāru kuģu satiksmi atklāja sestdien, 20. maijā, kad ar jaunbūvēto krievu kuģi „Marija Uljanova" no Stokholmas uz Rīgu izbrauca ap 100 zviedru tūristu. Kuģis atgriezās Stokholmā nākošajā sestdienā. 44 zviedru tūristi no Rīgas izbrauca tālāk uz Krimu, 10 uz Maskavu, bet pārējie palika Rīgā. Kopā ar zviedriem uz Latviju izbrauca arī Bruno Kalniņa sievas māsa Rundule un estrādes artists Alfreds Vinters ar kundzi, kas apmeklējuši Latviju jau agrāk.

Kad „Marija Uljanova" ieradās Stokholmā, krievi uz kuģa sarīkoja preses konferenci. Brauciens uz Rīgu nav dārgs. Tāpat kā uz kapitālistu kuģiem, arī šeit pasažieri sadalīti klasēs. Lētākajā klasē brauciens no Stokholmas uz Rīgu maksā 65 zv. kronas, ja ceļo grupā, tad vēl lētāk. Ja pasažieru skaits nav pilns, tad var dabūt biļetes ar 20% atlaidi.

Liekas, šie tūristu ceļojumi būs stipri vienpusīgi, jo krievi gan pieliek pūles, lai ieinteresētu zviedrus ceļot uz Rīgu, bet latviešiem tikai izņēmuma gadījumos atļauj apmeklēt Zviedriju.

Sagaidāms, ka drīzumā regulāru satiksmi uzsāks arī otrs padomju kuģis „Estonija", kas apmeklēs Helsinkus, Stokholmu un Gdiņu (Polijā).

DZĪVES RITMS LOSANDŽELOSĀ

Mirusi Cecilija Dubults, tautsaimniecības maģistre. Dzimusi 1902. g. 15. janvārī, Cēsu apriņķa Liepas pag. Ķerpju mājās. Strādājusi kā skolotāja, grāmatvede, bijusi Zemes Bankas vadītāja Rēzeknes nodaļā. Bēgļu gaitās darbojusies kā labklājības ierēdne IRO dienestā. Amerikā iecelojā Linkolnā, vēlāk pārcēlās uz Losandželosu, kur mira pēc grūtas slimības.

Nelaiķi, piedaloties kuplam izvadītāju pulkam, uz pārpelnošanu izvadīja māc. E. Caune. Sēro māsa, Maldava k-dze ar ģimeni Linkolnā un Valdovsku ģimene Losandželosā.

★

Nesen godalgotā dzejnieka Olafa Stumbra laulības ar mācītāja E. Caunes vecāko meitu Dairu bija L.A. kolonijas beidzamo nedēļu uzmanības degpunktā. Līgava, sekodama tēvam, uz Losandželosu pārcēlās tikai iepriekšējā rudenī. Kamēr jauno vīru jau pazīst visa latviešu dzejas cienītāju saime — arī līgava amerikāņu un kanadiešu aprindās jau ievērota kā dzejniece. Tā vēl nesen, lielākā universitātes U. C. L.A. — filologu-graduantu vakarā, Daira bija lūgta kuplināt vakaru ar savām dzejām un izpelnījās klausītāju suminājumus.

Diemžēl, kaut arī Dairas valoda latviski ir nevainojama un bez akcenta, — jaunā laureāta dzīves biedre vēl nav publicējusies latviski, ko gaidām ar interesi. Pēc laulībām, namatēvs - mācītājs ar dzīvesbiedri Austru rīkoja vakariņas draudzes zālē, kas pulcināja ap 100 viesu. Losandželosā saka, ka ar šīm kāzām arī mums radies savs Brauningu pāris.

★

Šķiet, ka Dienvidkalifornijas latviešu ev.-lut. draudze, iepirkdama savu dievnamu 2450 Griffin Ave., L. A. — 31, nebija rēķinājusies ar to, ka visai drīz pienāks brīdis, kad dievnams, un to sevišķi draudzes zāle, izrādīsies par mazu. Baznīcā ir 250 sēdvietu un tā jau daudzkārt bijusi pārpildīta. Nesen, ģimenes dienā, dievlūdzēju skaits gāja pāri 300 un apmeklētājiem bija jāsēž ejās un blakus telpās. Taču neērtības ikviens pacieta ar smaidu, jo ikvienu priecina apziņa, ka draudzes darbs veicas. Sai sakarībā š. g. 4. jūnijā draudzes padome sasauca ārkārtēju pilnsapulci, lai spriestu par baznīcas izbūves un izdaiļošanas jautājumiem.

★

Nemitīgi pieaug arī L.A. pilsētā un tuvākā apkārtnē dzīvojošo latviešu skaits. Iecelotāji sadalās 3 grupās. Pirmie ir aizjūras un Dienvidamerikas immigranti, otrie vecāki ļaudis, kas izkalpojuši pensiju, pārceļas uz Dienvidkaliforniju siltā un patīkamā klimata dēļ; trešie pārnākuši uz šejieni darba vietu sūtīti. Lielākam iedzīvotāju pieaugumam pagājušā rudenī arī šogad sekojušas 8 ģimenes un vairāki vientuļnieki no Čīles, Austrālijas, Čikagas, Ņujorkas, Anglijas u. c. vietām. Kaut arī visi runā par grūtākiem laikiem un bezdarbu, šķiet, ka pieminētie grūtumi strauji augošā Kalifornijā joprojām ir mazāk izjūtami nekā citur, un akūts bezdarbs latviešu vidū nav manāms.

M. V.

IZDEVUŠĀS DAUGAVAS VANAGU DIENAS DES MOINES

Runājot par aizvadītajām DV dienām, kas notika 27. un 28. maijā Des Moines, jākonstatē, ka tās bija visādā ziņā izdevušās.

Manuprāt, [illegible] ar laiku, kas bija ļoti saulains, bet tomēr izturams. Ja tam vēl pievienojam mazajām kolonijām raksturīgo viesmīlību un iebraucēju — programmas izpildītāju — nopietno gatavošanos, tad [illegible] teikumi labai svētku norisei.

Teātra izrāde, kur mineapolieši A. Valdmaņa režijā spēlēja R. Blaumaņa Trīnes grēkus, bija labi sagatavota. Pirmā diena noslēdzās ar balli, kur kupli pārstāvēta bija jaunatne.

Otro svētku dienu ievadīja šaušanas sacensības Liepiņa saimniecībā, kur komandu sacensībā uzvarēja Linkolnas vienība.

Varbūt romantiskās apkārtnes iespaidota, vietējā jaunatnes pulciņa priekšniece R. Plucis spontāni noorganizēja kaut ko līdzīgu rakstnieku cēlienam. Savus dzejoļus tur lasīja Valdis Krāslavietis. Atsevišķi šāvieni (no šautuves) un varžu kurkstoņa, kas nāca no dīķa, gādāja par attiecīgu atmosfairu.

Svētku kulminācija bija junda, kurā vadīja vietējās DV apvien. pr-ks A. Falks un pieņēma ASV DV valdes priekšsēdis A. Vanags. Jundai sekoja vīru koŗa koncerts.

Šo rindiņu rakstītājs bija visās DV dienās, kur vīri dziedāja, kā arī vairākos vispārējos un novadu dziesmu svētkos, taču jāliecina, ka dziesmas vēl nekad nebija tik labi skanējušas.

Japiemin, ka lielākais dziedātāju skaits šoreiz nāca no Čikāgas (Daugavieši) — pāri par 30 vīru. 2. lielākā vienība bija Milvokū DV A vīru koris ar 18 dziedātājiem. Ar dubultkvartetiem vēl piedalījās mineapolieši un paši mājinieki, un rezultātā 70 vīri daudzināja latviešu dziesmu. Tieši nedēļu pirms svētkiem, Čikāgā notika ģenerālmēģinājums, kur čikāgieši iepazinās ar V. Aparjoda, bet milvokieši ar E. Kupča dziesmu iztulkošanas veidiem.

Ja no programmas 15 dziesmām 10 bija jāatkārto, tad tas ir labs pierādījums izpildījuma kvalitātei un klausītāju atsaucībai.

V. G.

SVINĪBAS PORT VAŠINGTONĀ

Pirms 10 gadiem Longailendā, Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā notika pirmais latviešu dievkalpojums. Šo datumu var arī uzskatīt par Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes Port Vašingtonas kopas dibināšanas dienu. Ilgu laiku draudzes dievkalpojumus vadīja nelaiķis māc. F. Treus, bet trīs pēdējos gadus māc. O. Gulbis. Kopas tagadējais priekšnieks ir R. Beķeris, agrāk to vadījuši V. Vuškalns, N. Ūdris, Ād. Robežnieks, tai ir atsevišķa dāmu komiteja, ko tagad vada V. Beķere, bet ērģelnieces pienākumus visus 10 gadus pilda V. Rozensteina.

Draudzes mācītājs O. Gulbis šinī vasarā atskatās uz 25 gadu ordinācijas jubileju un līdz ar to 4. jūnijā rīkoja abu jubileju kopīgu atceri Port Vašingtonā. To ievadīja dievkalpojums Mūsu Pestītāja baznīcā, kur piedalījās prāv. K. Birznieks, amerikāņu draudzes mācītājs H. J. von Šlichtens, kā arī Ņujorkas draudzes mācītāji R. Zariņš un O. Gulbis. Sprediķoja jubilārs māc. O. Gulbis, dievkalpojumu kuplināja Longailendas sieviešu ansamblis R. Baloža vadībā.

Laicīgā daļa sākās ar draudzes kopas priekšnieka R. Beķera uzrunu, kam sekoja Longailendas sieviešu ansambļa dziesmas, tad pārskats par kopas darbību un dāmu komitejas priekšnieces V. Beķeres pārskats par dāmu komitejas darbību Port Vašingtonā. Kopas ilggadējos darbiniekus godināja, pasniedzot ziedus.

No luterāņu baznīcas sveica prāv. K. Birznieks, no Ņujorkas draudzes valdes A. Lejiņš, norādot, ka visa lielā Ņujorkas draudze ar kopām un dievkalpojumu vietām ir viena draudze, kas kopā strādā. No dāmu komitejas sveica E. Druva, bet Ņujorkas organizāciju padomes vārdā K. Stankēvics; T. Pētersons sveica no Bronksas rajona, V. Ķikāns no Beišoras un P. Spīdainis no Frīportas. Vēl runāja V. Cerbulis no draudzes revīzijas komisijas, A. Lejiņa no Bronksas skolas. Ņujorkas ev. - lut. draudzes mācītājs R. Zariņš.

Longailendas sieviešu ansambļa vārdā sveica A. Zemīte ar ziediem, un Ņujorkas draudzes lauku īpašuma — K. Balodis.

Amerikāņu draudzes vārdā apsveica draudzes mācītājs H. J. von Šlichtens, kas pēc savas draudzes koncerta vēlāk atgriezās latviešu jubilejas svinībās. Rakstiski bija sveikuši no Draudžu apvienības ASV māc. A. Veinbergs, no Baznīcas pārvaldes P. Eglītis, kā arī mācītāji A. Ozols, D. Grauds, A. Reinsons un J. Strautnieks.

No korporācijas Fr. Vanemica sveica M. Sipiņš, no draudzes palīdzības fonda rakstiski bija sveicis J. Bērziņš, bet E. Ābelniece pasniedza ziedus, rakstnieks Nik. Kalniņš sveica jubilāru ar dzeju un dzejniece Klāra Zāle, kā arī Kārlis Osis, L. Juškevica, prāvesta Kullīša atraitne, Annija Vītole, Olga un Aleksandrs Rozīši, H. un E. Meironi, prof. A. Annuss u. c.

Jubilārs māc. O. Gulbis pateicās apsveicējiem, kas izcēluši viņa darbu un strādāšanu, bet R. Beķeris pateicās Port Vašingtonas kopas vārdā. Ieradušies bija kādi 200 viesi un draudzes locekļi no Port Vašingtonas, kas sirsnībā pavadīja pēcpusdienu pie bagātīgi klātiem galdiem.

Adelaidē savu tuvāko draugu pulciņā mag. iur. Jānis Meiers nosvinēja 60. dzimšanas dienu. Viņš dzimis 1901. gadā Biriņu pagastā lauksaimnieka ģimenē. Kā eksterns absolvējis vidusskolu un 1938. gadā Latvijas universitātes tiesliestu zinātņu fakultāti ar mag. iur. gradu. Tas atstāts darbā universitātē civiltiesību nozarē pie prof. V. Sinaiska. Trimdas posmā Vācijā Ķelnes universitātē atkal studējis tiesliestas un ieguvis Dr. iur. gradu. Ar šo faktu jubilārs nav lepojies, un to zina tikai rets viņa draugs. Kautrība un sevis neizcelšana ir doktora raksturīgākās pazīmes. Mag. iur. J. Meiers pieder stud. korporācijas Tālavijas saimei.

JAUNIEŠU IESVĒTĪŠANA MELBURNĀ LATVIEŠU EV. - LUT. DRAUDZĒ.

Attēlā 1. rindā no kreisās — Zane Birze, Īra Veide, draudzes pr-ks K. Ezernieks, draudzes mācītājs prāv. A. Grosbachs, Mudīte Ēvele un Zane Cīrule, 2. rindā — Ģinta Mežciema, Anda Zvejniece, Rudīte Baiba Daliņa, Inese Šternberga un Inta Markovska. 3. rindā — Tālivaldis M. Mežciems, Eižens Svīkulis, Jānis Kirchners, Reinis Ēvele un Juris Hammers.

VIŅI DEJOS TORONTO

Pērkonītis. Pirmajā rindā no kreisās: Helēna Hofmane, Anete Kalniņa, Māra Ābele, Sarma Ābele, Maija Bēdele, Silvija Pilmane; otrā rindā: Jānis Lejmanis, Pauls Ozoliņš, Jānis Luters, Aivars Lejiņš, Ojars Lejiņš, Aldis Timša, Daira Andersone.

LOSANDŽELOSAS TAUTAS DEJU KOPA „PĒRKONĪTIS"

darbību sākusi 1951. gadā. Kopš tā laika gan dejotāju sastāvs (vecie dejotāji apprecējušies un aizgājuši, jauni izauguši to vietā), gan arī deju iestudētāji mainījušies. Pašreiz Pērkonītī ir 13 dejotāju pāri. Dejotāju vecums apm. starp 15 un 30, lielākā daļa vidusskolēnu un studentu. Dejas iestudē Mirdza Lapeniece; pavada akordeonists Rolands Gudrups.

Pērkonītis uzstājies gan latviešiem, gan cittautiešiem (somiem, ungāriem), kā arī U.S.O., Y.M. C.A., Disneyland, lielajā tautību festivālā Losandželosas filharmoniskajā auditorijā, tautas deju festivālos Long Beach, Bakersfield, Santa Monica u. c. Trešo gadu no vietas maijā Pērkonītis rīko patstāvīgu vakaru latviešu publikai un amerikāņu draugiem. Pagājušā gadā tas bija ar kāzu temu (viesojāmies ar to Ziemeļkalifornijā); šigada tema: „Skaista mana tēvu zeme" — ne tikai ar dejām, bet arī teikām par dažādām Latvijas vietām un dziesmām (paša Pērkonīša un Olafa Sstumbra vadītā „mazkorīša" sniegumā).

Uz Toronto jaunieši gatavojas ar lielu sajūsmu, jo lielākā daļa no Pērkonīša dejotājiem dziesmu svētkos būs pirmoreiz. Lai palīdzētu nestrādājošiem jauniešiem tur nokļūt, cenšas iegūt līdzekļus, kā nu var, — rīko izlozi (Rīgas brunču audums, Strauberga sakārtoto mīklu, sakāmvārdu, parunu sējums un Strēlertes sakārtotais teiku sējums), abos sarīkojuma vakaros pārdos pašu dejotāju atsevišķi zīmētās programmas u. t. t.

Tautas tērpi pieder dejotājiem pašiem. Mēdz jokot, ka Pērkonītis esot latviešu organizācija Losandželosā ar visaugstāko iestāšanās maksu — puišiem ap $100, meitām ap $200. Lai pušiem kaut cik ietaupītu izdevumus par tērpiem, meitas šuj kreklus un auž jostas, cik nu laiks atļauj.

Attēlā ir daļa dejotāju, kas uzstājās Dienvidkalifornijas tautas deju federācijas rīkotajā tautas deju festivālā Long Bīčā pagājušā gada rudenī.

LASĪTĀJU vēstules

PLIĶĪTIS

Nesenā pagātnē Pad. Savienība atkal devusi vairākas pļaukas brīvās pasaules vientiesīgajai koeksistences politikai. Inscenējums melno un balto cilvēku pēkšņi izraisītai šķelšanai, ir atkal viens pliķītis. Ja cietušie nedos Pad. Savienības milzim tādu spērienu, ka tas apveļas, tad tas turpinās pliķēšanos, līdz kādreiz lielo pļauku dos čekisti, tad būs par vēlu.

Mag. iur. E. Lapiņš.

VĒL PAR BASĀM KĀJĀM

Jāpieņem, ka dzejniece Tirzmaliete būs lietojusi „ar basām kājām", nevis „kailām".

Pamats tam var būt, ka šinī novadā, tas ir, Tirzas pagastā, no kurienes dzejniece cēlusies, iedzīvotāji visu laiku runāja tikai par „basām kājām."

Trīsdesmitajos gados, pēc kādiem bērnu svētkiem Tirzas pagastā, dzirdēju pašu dzejnieci pamācam bērnus šādiem vārdiem: „Tur vis, bērni, basām kājām neskrieniet, jo tur var būt arī stikli!"

Vārdi par „mazo ganiņu ar basām kājām" gan laikam būs ļoti seni, vēl senāki kā tagad pats mazais ganiņš, un ja tie ir latviski, kāpēc tad dzejniece tos nebūtu lietojusi?

Šinī pašā novadā lieto vārdu „basaknes". „Es aizskrēju uz strautu ar basaknēm", tas ir: ar basām kājām.

Valodnieki, protams, zinās labāk. J. Liepkalns, Minneapolē.

RĪGAS OSKARA OSKARS

Nesen parādījās ziņa, ka nometnes Rīgas īpašnieks dāvājis balvu „Oskaru" makšķerniekam par lielāko zivi, kas izvilkta nometnes „Rīga" tuvumā esošajos ūdeņos. Tagad, kad plašajā pasaulē devīgi mētājās ar Oskariem gan filmu pasaulē, gan televīzijas studijās, arī man iešāvās prātā, vai nevarētu kandidēt uz šo Rīgas Oskara Oskaru. Ja jau lielos Oskarus Holivudā piešķira galvenokārt par sieviešu pavedēju tēliem, vai tad es, kā godīgs makšķernieks, nevarētu kandidēt uz godīgi izvilktu lielu zivi? Liecinieku man nav. Zivs bija 13 mārciņu smaga un, kad nožāvēja, tad tā bija garšīgākais kumoss, kāds jebkad ēsts. Liekas, ka tā bija Kanadas vēdzele, un būtu priecīgs par šo lielo zivi saņemt godalgu. Ja nu es šo Oskaru jau būtu nokavējis, tad lūdzu mani ieskaitīt nākošā gada sacensību dalībnieku sarakstā.

J. Lubāns, Hamiltonā.

Savienotās VALSTIS

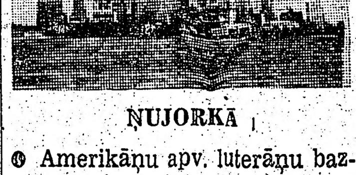

ŅUJORKĀ

◉ Amerikāņu apv. luterāņu baznīcas Ņujorkas sinodes konferencē, Albānijā, piedalījās 7 latviešu ev. - lut. mācītāji — R. Zariņš, A. Ozols un O. Gulbis no Ņujorkas, T. Zīraks no Sirakūzām, Fr. Ruperts no Bostonas, prāv. Kr. Valters no Hudsonas un Kr. Valters, jun., no Ņujorkas vācu draudzes. Kā Ņujorkas latv. ev. - lut. draudzes delegāts bija ieradies K. Stankēvics, bet Bostonas Jamaica Plain latv. draudzi pārstāvēja nel. māc. Selmera atraitne. Dienas kārtībā bija garīgi apcerējumi, ziņojumi, debates. Izskanēja vienprātīga doma par ciešākas visu luterāņu sadarbības nepieciešamību.

◉ Prof. Ludis Bērziņš paredzējis jūnija vidū ciemoties Ņujorkā, kur paredzējis kristīt sava mazdēla Kristapa Keggi atvasi.

◉ Dr. Jānis Keggi ar dzīvesbiedri Rutu šinī mēnesī atskatās uz 30 laulībā pavadītiem gadiem.

◉ Dziesmu spēles „Vermlandieši" sagatavošana uzvedumam š. g. augustā brīvdabas izrādē Priedainē, Ņudžersijā, turpinās. Režisores pienākumus pēc Jēkaba Zaķa nāves pārņēmusi viņa dzīvesbiedre Tonija Kalve. Mēģinājumi notiek ik pāris nedēļas un izrāde solās būt saistoša.

◉ 94 gadu vecumā mirusi Late Turks, ilggadīga saimniece Kursīšu pagastā. Paliek meita Dr. Marta Eglīte ar laulāto draugu zv. adv. Pēteri Eglīti un mazmeita Silvija Kerno ar ģimeni. Aizgājēju pēdējā gaitā pavadīja māc. R. Zariņš, apglabāja Evergrīna kapos, blakus dēlam, kas miris agrāk.

◉ 3. jūnijā Priedainē, Ņudžersijā bija paredzētas dziesmu dienas, kas savienotas ar Ņujorkas apkārtnes koŗu mēģinājumu Toronto dziesmu svētkiem. Diriģents Br. Skulte koŗus bija apzinājis, un izrādījās, ka daļa nav paspējusi iemācīties visas svētku dziesmas, un līdz ar to sarīkojums bija jāatliek.

◉ Ņujorkā latviešu sarīkojumi notiek ļoti neregulāri: dažās sestdienās ir četri sarīkojumi, citā nav neviena. Sarīkojumu regulēšanas vajadzību apsprieda Ņujorkas organizāciju padomes sēdē 1. jūnijā priekšsēža K. Stankēvica vadībā. Nolēma lūgt visas organizācijas pieteikt savus sarīkojumus iepriekš Kārlim Balodim, 132 Frederick Ave., Merrick, N.Y., telefons FR 9-0809.

◉ ASV Finanču ministrija paziņojusi Ņujorkas organizāciju padomei, ka tā nav atsvabināta no nodokļiem. Lūgums iesniegts, pamatojoties uz labdarības vai zinātniskām organizācijām. Pēc Finanču ministrijas uzskata, Ņujorkas organizāciju padome pārsniedz šīs robežas, un to varētu uzskatīt par sabiedriski - kultūrālu organizāciju, kur ziedojuma devējs nebūtu atbrīvojams no nodokļiem, bet tikai ziedojuma saņēmējs. Līdz ar to nevar uzskatīt, ka dziesmu svētku atlikuma sadale būtu nokārtota, kaut arī nav iemesla bažām, ka šie nodokļi būtu maksājami, jo piesūtītā rakstā nav prasīts nodokļus samaksāt.

◉ Brīvmākslinieces Ritas Pētersones audzēkņu vakars piektdien, 16. jūnijā, plkst. 7.30 Sv. Toma baznīcas apakšējā zālē, Bronksā. Piedalīsies kā paši mazākie audzēkņi, kas šogad mācās klavieru spēlē pirmo gadu, tā arī tie, kam 5 un vairāk gadu pieredze. Rita Pētersone latviešu jaunatnes audzināšanas darbu uzskatījusi vienmēr par ļoti svarīgu, un šogad audzēkņu skaits ir krietni prāvs.

DETROITA, MICH.

● 27. maijā Internacionālā institūtā J. Kalnietis stāstīja par latviešu tautas melodijām, to savākšanu, skaitu, izplatību u. t. t., neaizmirsdams atklāt arī tādas „oriģinālitātes", kā Rīga dimd un Pūt, vējiņi.

Vakaru atklāja Sv. Pāvila draudzes māc. V. Līventāls un to bija rīkojusi Sv. Pāvila draudzes dāmu komiteja, gādājot arī par azaidu. Draudzes priekšnieks R. Junkulis aizstaigāja atpakaļ pagātnē un atcerējās epizodes no saviem skolas laikiem Latvijā, kad viņa skolotājs bija šīvakara referents.

Azaida laikā mēģināja arī dziedāt dažas tautas dziesmas.

P. Z.

ROČESTRA (N. Y.)

◉ Krusta draudzes jauniešu iesvētes dievkalpojums, ko vadīja draudzes māc. T. Zīraks, piedaloties viesim māc. A. Čopam no Kanadas, bija pulcējis pārpildītu dievnamu. Mācītāju stiprinātāji un mudinātāji vārdi, ziedu smarža un sveču mirdza greznotajā altārī radīja dziļi pārdzīvotu noskaņu. Bij. draudzes valdes ilggadīgais loceklis Ed. Reimanis, sava mazdēla iesvētes gadījumā, dāvāja draudzei divus paša darinātus latviskus svečturus, kas šai dienā pirmo reizi rotāja dievnama altāri. Draudzē iesvētīti: Andris Kalniņš, Azanda Liepiņa, Ilze Meļķis, Roberts Ozols, Jānis Ozols, Andris Oļukalns, Skaidrīte Pavasars, Jānis Riekstiņš, Reinars Valks, Didzis Vilks un Māris Zīraks. Atmiņai ik jaunietis saņēma velti — dziesmu grāmatu, ko tiem ar sirsnīgu uzrunu, valdes un dāmu komitejas vārdā, pasniedza draudzes valdes priekšnieks H. Mālmanis.

◉ Sēru dienas dievkalpojums, veltīts aizvesto piemiņai, notiks 14. jūnijā, plkst. 8 vakarā.

KALAMAZŪ

◉ Latviešu biedrības rīkotais aizvesto piemiņas akts notiks 11. jūnijā, plkst. 6.00 vakarā Kalamazū kolledžas Stetson kapellā, 1200 Academy ielā. Akta runu teiks Dr. V. Mužnieks Priekšnesumu daļā DV vīru koris J. Zuikas vadībā.

◉ Darba un dzīves vietas maiņas dēļ no DV apvienības valdes aizgājis informācijas daļas vadītājs Artūrs Gaiķis. Viņa vietā apvienības valdē ienācis Voldemārs Kalniņš.

ASV BAZNĪCĀS

Ņujorkas ev. - lut. draudzē: Svētdien, 11. jūnijā, skolu noslēguma dievkalpojumi četrās vietās: pl. 1.00 dienā Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš; pl. 1.00 Frīportā, Kristus baznīcā, māc. O. Gulbis; pl. 3.00 p.p. Bronksas Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols; skolas karoga iesvēte un pl. 5.00 p.p. Džamaikā, Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. R. Zariņš. **Visās vietās skolu** akti ar liecību un balvu izdalīšanu, skolēnu [illegible] un azaidi.

Aizvesto piemiņai trešdien, 14. jūnija vakarā Betlēmes baznīcā Daugavas vanagi rīko garīgu koncertu; būs arī dievvārdi.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

Svētdien, 11. jūnijā, pl. 10.00 dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

Detroitas latv. Kristus dr. dievkalpojums svētdien, 11. jūnijā, pl. 2 p.p. Sv. Marka b-cā. (1045 Grand Blvd. E.). Prāv. A. Skrodelis.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev.-lut. draudzes baznīcā, 2540 Griffin Ave., L. A. 31, svētdien, š. g. 18. jūnijā, plkst. 11 rītā Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums. Māc. E. Caune.

Pēc dievkalpojuma jaunā, godalgotā pianiste Brigita Vītoliņa, no Arizonas, dos klavieru koncertu baznīcas zālē par labu izsūtīto tautiešu palīdzības darbam. Labprātīgi ziedojumi.

Svētdienas skolas izlaiduma akts turpat, plkst. 9.30 no rīta.

Draudzē kristīts Mārtiņš Ilmārs Ķerselis, Ilmāra un Vizmas, dzim. Grundmanis, dēls.

Laulāti: leitn. Fred R. McLean ar Ilzi Švīkuli; dzejnieks Olafs Jānis Stumbrs ar Dairu Cauni; architekts Jānis Janavs ar juristi Dzintru Opsis.

A Ņ G L I J Ā

lūdzam mūsu abonentus abonēšanas maksas kārtot

D.V.F. G R Ā M A T N Ī C Ā, 72 QUEENSBOROUGH, TERRACE, LONDON, W., 2.

Tel. BAYwater 1652.

Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS PARAUGEKSEMPLĀRI.

VISĀ PASAULĒ

▣ Kardifā, Anglijā, miris vecs jūrnieks, vēlāk Limbažu pag. Āboliņu māju saimnieks Reinholds Martinsons. Viņš bija dzimis 1879. gadā, Puikules pagastā.

▣ Melburnā, Austrālijā, latviešu katoļu koris, ko vada diedonis Ernests Maršaus, saņēmis aicinājumu iedziedāt skaņu lentās vairākas garīgas dziesmas, kuras tad Vatikāna latviešu raidītājs pārraidītu uz okupēto dzimteni. Koris piedāvājumu pieņēmis.

▣ Sakarā ar bīskapa J. Rancāna 75 mūža gadu un 50 garīdznieka darba gadu jubileju rudenī, Latviešu katoļu biedrības Austrālijā ierosinājušas jautājumu par J. Rancāna viesošanos pie viņiem laikā, kad turienes latviešu katoļu draudzes svinēs savu 10 gadu darba atceri. Viesa varbūtējai uzņemšanai priekšdarbi jau veikti.

▣ Melburnā, Austrālijā, tieši ģimenes dienas priekšvakarā no lidmašīnas izkāpusi Emma Purgale, kas atlidojusi no dzimtenes pie savām meitām Elzas Ārlavas un Annas Brantes. Pēdējās, ar mazbērniem, sagaidīja viņu ar ziedu klēpjiem. Māte ar meitām nebija redzējušās 17 gadus.

▣ Hamburgas raidītājā televīzijas raidījumu pieteikšanai saistījusies mūsu tautiete Dagmara Kurmiņa, kas līdz šim darbojusies Vācijā kā aktrise Bambergas un Koblencas teātros. Vācu prese par šo spējīgo aktrisi sniedz visai atzinīgas atsauksmes.

▣ Eiropas latviešu jaunatnes apvienības kongress šogad notiks Dānijā, Roskildes pilsētiņā pie Kopenhāgenas no 11. līdz 18. augustam.

▣ Zviedrijā Andris Blekte saistīts par Tautas parku centrālās organizācijas režisoru. Organizācijas ceļojošais teātris visā Zviedrijā daudzajos parkos sniedz teātra izrādes katru vasaru.

▣ Hamburgas - Funkturma komiteja 4. maijā atskatījās uz desmit sekmīgiem darba gadiem. Kaut gan vairākkārt mainījies komitejas locekļu sastāvs, taču par komitejas priekšsēdi visus 10 gadus ievēlēts Arvīds Gaujers.

Savā laikā Funkturma nometnē dzīvoja daudzi simti latviešu, un tur darbojās jaukts koris, vīru dubultkvartets, tika rīkotas teātra izrādes un koncerti. No šiem vecajiem kultūrāliem iestādījumiem tagad atjaunota vienīgi latviešu papildskola, ko vada Erika Gaujere.

TRĪS SARKANAS ROZES

Nu bija tiktāļu: Mārtiņš bija pieņēmis darbu kādā citā pilsētā, bet mani kavēja pienākumi tepat. Ne ātrāk, kā pēc pusgada varēju viņam sekot. — „Tu, dārgumiņ, manu prombūtni pārāk smagi neizjutīsi, jo tev taču laiks paiet darba steigā," prombraucot Mārtiņš centās mierināt, glaudīdams manu galvu.

„Bez tam, apmeklēšu tevi ik pārnedēļas. Arī tev būtu derīgi mazliet paceļot nedēļas nogalēs, un mēs būsim bieži kopā," piebilda viņš.

„Var jau būt, ka mūsu šķirtā dzīve tikai ciešāk nostiprinās mūsu laulību," Mārtiņš bija teicis nakti pirms aizbraukšanas. Bija tumšs un nevarēju vērot viņa seju. Taču mani kaitināja viņa aukstasinīgie apsvērumi.

„Šķiršanos pārcietīšu. Starp citu, Ralfs mani ielūdza rītvakar viņu apciemot, lai vienai man nebūtu mājās jāskumst," ierunājos, kaut gan šī ziņa bija manis izdomāta.

„Nu redzi, tas taču jauki!" noteica Mārtiņš, apgriezdamies uz otriem sāniem, un tūdaļ iemiga. Mans iecerētais greizsirdības velniņa izviļinājums neizdevās.

Vai tiešām viņš bija tik drošs un pārliecināts par manu uzticību? Jeb jutās manis noguris un nemaz neuztraucās, kad minēju visu dāmu mīluļa Ralfa vārdu, par kuŗu visas manas draudzenes bija sajūsmā. Par šo siržu lauzēju! Bet Mārtiņš neuztraucās.

Kad otrā rītā viņš sēdās mašīnā, lai dotos ceļā, man asaras saplūda acīs, bet viņš, motoru iedarbinādams, vienaldzīgi noteica: „Ceru, ka nejutīsies pārāk vientuļi, dārgumiņ!" un mašīna drīz aizslīdēja ap ielas stūri. —

„Te ir lieliski, man izdevās atrast glītu, mājīgu, mēbelētu istabiņu, un jūtos vareni!" rakstīja viņš pirmajā pastkartītē no svešās pilsētas. „Žēl, ka tu neesi šeit!" bija piezīmēts malā.

Pēc divi nedēļām viņš atbrauca, priecīgs izlēca no mašīnas un starodams sniedza man greznu šokolādes kasti, kādu citādi mēdz saņemt tikai dzimšanas dienā. Viņš šķita pats labsajūtas un laimes iemiesojums.

Viss likās labākā kārtībā esam. Viss? Vai tiešām mūsu attiecībās nekas nebija mainījies? Brīžiem, kad viņš sēdēja savā nodabā, neviena netraucēts, dzirdēju to klusi svilpojam, kādu nodarbību nekad agrāk nebiju novērojusi.

„Tu esi stipri pārmainījies!" teicu, vērodama Mārtiņa rūpīgi koptos nagus, kuŗiem agrāk viņš nemēdza pievērst tik lielu uzmanību.

„Tiešām?" un viņš gremdējās svētdienas laikraksta cītīgā lasīšanā.

Jā, Mārtiņš bija kļuvis citāds. Vai tas gaisa pārmaiņas iespaids? Vai glītā istaba mākslinieku rajonā? Jeb kāda draudzene? Kas to lai zina! Taču klusa asara man nobira, un neziņa tirdīja, kas gan ar Mārtiņu noticis šo divu nedēļu laikā?

*

Nākošajā nedēļā man dienesta darīšanās gadījās būt Mārtiņa pilsētas tuvumā, kamdēļ nolēmu viņam sagādāt pārsteigumu, un to negaidot apmeklēt. Bez iepriekšējas pieteikšanās.

Dabīgi, ierados pievakarē, un, dabīgi, sēdēju viņa istabā gaidīdama četras stundas, dzīvokļa saimnieces ironisko un nožēlošanas pilno skatienu pavadīta. Bet es gaidīju Mārtiņu pārnākam. Stundenis rādīja jau pāri pusnakti („es allaž eju agri gulēt, jo agri jāceļas"), kad Mārtiņš parādījās. Viņa vaibsti pauda visu to, ko varam lasīt vīrieša sejā, kuŗš atgriežas no jautri un bezbēdīgi pavadīta vakara un pēkšņi sastop sievu priekšā: neticams pārsteigums, krietna porcija vilšanās, apslēpts dusmu pieņaisījums un zemapziņas doma: „Sasodīts, taisni tagad" . . .

„Kā tad tu šeit gadījies?" saveicināšanās vietā, apjucis dvesa Mārtiņš.

„Vai tad tu nemaz nepriecājies par to?" liekās, muļķīgāku neko nevarēju uzprasīt.

„Jā, jā, dabīgi . . . priecājos . . . tas ir tiešām lieliski! Man nebija ne jausmas . . . tas . . . man bija kāda svarīga apspriede . . . un, ē . . . es nokavējos. Bijām ar direktoru Meieru, tu jau zini . . . nujā, viņš mīl iedzert . . . tamdēļ tā iznāca . . ."

Kad atgriezos no vannas istabas, Mārtiņš jau krāca saldā miegā. Bezrūpīgs un pašapmierināts.

Man miegs bija prom. Es neraudāju. Bet domas jaucās pa galvu veselā mudžeklī. Deniņi dzinkstēja kā lapseņu spiets.

Nākošajā rītā aizbraucu. Man liekas, Mārtiņš uzelpoja atvieglināts. — Piezvani iepriekš, ja padomā iebraukt. Tu saproti . . . ē . . . es negribētu, lai būtu aizņemts vēlās apspriedēs, kad tu iebrauc . . ." viņš stostīdamies mēģināja runāt.

Tūkstoš domas šaudījās manā galvā, kad, virzīdamās cauri dzīvajai satiksmes burzmai, vadīju savu mašīnu pa pilsētas ielām. Vai man vajadzētu šeit uzkavēties un mēģināt viņu izspiegot? Kamdēļ? Kamdēļ censties iegūt pierādījumus lietām, kuŗas man tāpat jau skaidras?

Nē, es rīkošos citādi!

Uzliku saules brilles, noslaucīju lūpu krāsu, apsiju lakatiņu ap galvu un iegriezos kādā puķu veikalā.

„Nosūtiet, lūdzu, tikai tieši šo vakaru trīs sarkanas rozes uz šo adresi!" Es uzdevu Mārtiņa vārdu un adresi, samaksādama rēķinu par divi mēnešiem uz priekšu. Pārdevēja pētoši vēroja mani. Ja, gadījumā, Mārtiņš apvaicātos veikalā, kas bijusi puķu pasūtinātāja, pat rūpīgi notēlotais ārējais izskats nevarēja mani nodot.

Nākošās trešdienas vakarā Mārtiņš man piezvanīja.

„Gribēju tikai apjautāties, kā tev klājas?" — Es nobijos. Domāju, ka viņš varētu būt mīklas atrisinājumam nācis uz pēdām. Bet par rozēm tas neko neminēja.

*

Piektdienas vakarā atnāca mūsu ģimenes draugs Ralfs un stāstīja par savu jaunāko iemīlēšanos. „Man ir patiess prieks, ka varu tev laiku pakavēt!" Viņš bija atnesis sarkanas neļķes, izdzēra puspudeli paegļu degvīna un nopīpoja neskaitāmas cigaretes. Kad viņš aizgāja, bija vēls un jutos pārāk nogurusi, lai nokoptu galdu un aizvāktu glāzes un pelnu traukus. Devos pie miera.

Neparasts troksnis mani uzmodināja. Pie gultas stāvēja Mārtiņš, stulbi raudzīdamies šausmīgajā nekārtībā un sarkano neļķu pušķī, kas greznoja vāzi galda vidū. Tad viņš centās notēlot greizsirdības scēnu, kāda pat slavenākajam filmu autoram nedarītu kaunu. Beigās viņš dusmīgi aizcirta gulamistabas durvis un novietojās gulēt viesistabā uz dīvāna.

Viņš staigāja saīdzis visu nākošo dienu, tad aizbrauca, gan neaizmirzdams man ik pāris vakaru piezvanīt pa tālruni. Nākošajā nedēļā, protams, atkal bez pieteikšanās, aizbraucu Mārtiņu apciemot. Visas iepriekšējās dienas biju jāvusies mākslīgajai kalnu saulei, nodedzinādamās brūna, izbalinājusi matus un iegādājusies burvīgu tērpu, kas tagad pirmo reizi bija mugurā. Novietoju savu auto blakus viņējam un gaidīju Mārtiņu iznākam no darba vietas.

Nekad neesmu vēl tādu labsajūtu Mārtiņu fotografējusi, kā tani brīdī, kad viņš, pārsteigts, mani ieraudzīja.

Kopš tiem laikiem, kad tēvs mani kā laimīgu līgavu ieveda baznīcā, nebiju Mārtiņa acīs lasījusi tik laimīgu izteiksmi.

„Eveline!" un samulsumā viņš steidzās skūpstīt manu roku. Es sirsnīgi priecājos par labi izdevušos pārsteigumu un zinkārē gatavojos uz vakaru, jo šodien bija trešdiena.

Braucām uz Mārtiņa dzīvokli. Durvis atslēdzis, viņš pameta skatu telpā, it kā saraujas un uztraukts saka, liegdams ieeju:

„Piedod, bet gribu tevi vispirms iepazīstināt ar savu saimnieci! Nāc pa šīm durvīm . . ."

„To darīsim, bet atļauj man iepriekš nomazgāt rokas," teicu un nosprauos Mārtiņam garām uz istabu. Uz galda stāvēja trīs sarkanas rozes.

Savu lomu biju jau mājās spoguļa priekšā, vairākkārt iemēģinājusi.

Es pētoši raudzījos rozēs, gan arī Mārtiņa sejā, kuŗas krāsa pamazām tuvojās sarkanām rozēm.

„Skaistas rozes!" es konstatēju.

„Ē . . . Evelin' . . . jā . . . istaba likās kaila . . . es nopirku . . . tu saproti . . ." apjucis un bezspēcīgs Mārtiņš raustītos vārdos centās situāciju glābt.

„Šodien atkal piesūtīja puķes, es tās . . . ā, jūsu kundze arī ieradusies, labvakar!" Dzīvokļa saimniece, respektējot mūžvecās saimniecu tradicijas, bija bez pieklauvēšanas ienākusi. Viņas klātbūtne manā iecerētājā lomā nebija paredzēta, taču kuplā, rūpīgi ieģērbtā istabu iznomātāja labi iederējās šinī spēlē. Mēs draudzīgi apsveicinājāmies, parmainījām sirsnīgus komplimentus, tad es nomazgāju rokas, palūdzu saimniecei darbojos ar lūpu zīmuli un pūdernīcu, palūdzu saimniecei šķēres un grasījos nogriezt vienu rožu ziedu.

Mārtiņš, kuŗš visu laiku bija stāvējis kā sālsstabs, pēkšņi sanervozējās un gandrīz iekliedzās: „Ko tu gribi darīt? Liec rozes mierā! Neaiztiec!"

„Jā, bet mēs taču gribēsim kaut kur vakarā iziet. Man jāizpušķojas. Bez tam, tās taču ir tevis pašа pirktās rozes!" — un es nogriezu ziedu, spoguļa priekšā mēģinādama to pielaikot tērpam. Mārtiņš dusmīgi izrāva man ziedu no pirkstiem, paķēra atlikušos divus no vāzes un iemeta papīrkurvī

„Nāc, iesim!" satraukumā Mārtiņš tāpa mani uz durvīm, atraudams tās tik strauji, ka pie atslēgas cauruma lūrošā dzīvokļa saimniece nemaz nepaspēja pazust, bet pārsteigta blenza mūsos. Mārtiņš mani nervozi iegrūda automašīnā un mēs traucāmies ārā no pilsētas. Kādā ēnainā mežmalā viņš mašīnu apstādināja.

„Tu vari pieprasīt šķiršanos, Evelin, es uzņemos visu vainu uz sevis!" bez ievada paskaidroja Mārtiņš.

Es mierīgi aizkūpināju cigareti un klusēju.

„Saki taču kaut ko! Pārmet! Saki, ka esmu nelietīgs tēviņš, kuŗš dauzās apkārt ar svešām sievietēm! Teic to! Bet varu zvērēt, ka nezinu, kas ir tā dulle, kas man sākusi katru nedēļu rozes sūtīt. Jā, tā ir! Bet nesēdi tik vienaldzīgi! Runā!"

— „Mārtiņ!" es čukstēju, paturēdama mieru.

— „Izplaukā mani, Evelīn, baries, lamājies, dari kaut ko! Bet nesēdi tik mierīgi un neskaties manī tik vienaldzīgi! Zinu, kādēļ Ralfs tani vakarā bija pie tevis — viņš saderinājies un drīz precēsies. Bet es uzvedos tik bezgala muļķīgi! Evelīn, kad šodien tevi ieraudzīju iznākdams no darba vietas, man bija tā, ka gribējās pašam sevi sist un dauzīt. Jutos kā nopērts suns. Tu izskatījies tik brīnišķa — es nekad nevēlētos tevi pazaudēt . . . Evelīn, piedodi man! Pamet savu darbu un brauc tūdaļ šurp!"

Viņš nolika galvu man klēpī, pieglauzdamies kā bērns mātei.

„Mārtiņ, vai tad tu patiesi gribi, lai iesniedzu šķiršanos?" —

— „Nē, jel ne! Es mīlu tevi! Un kad tu tagad pie manis būsi, tad arī mūsu laulības dzīve nebūs vairs tik garlaicīga. Paliec pie manis, Evelīn!"

— „Vai lai tiešām vēl mēģinu?" centos smaidīt, kaut gan asaras slīdēja pār vaigiem.

— „Vai tu atceries vēl, kas bija par nedēļas dienu, kad pirmo reizi tikāmies?" ievaicājos sēžot mašīnā, atpakaļceļā uz pilsētu. Kā iemīlējies, zaļš jauneklis, Mārtiņš bija apvijis savu roku manam plecam.

— „Dabīgi! Tā bija trešdiena. Tu biji baltā kleitā un izturējies gaužām vienaldzīgi, kad mūs iepazīstināja!" —

— „Un katru trešdienu, līdz pat mūsu kāzām, tu mani atcerējies ar trim sarkanām rozēm!" —

Es būtu izlidojusi caur vēja aizsarga stiklu, ja Mārtiņš nesaturētu, tik pēkšņi un cieši viņš nospieda bremzes.

— „Evelīn!" Viņš pieglauda galvu manam plecam. „Kāds es esmu idiots!"

Man šķita, nekad neesmu dzirdējusi sirsnīgāku mīlestības atklājumu.

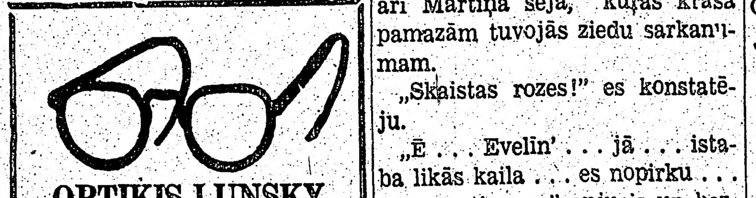

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE St., Toronto.
WA 1-3924.

PAVASARIS LATVIJAS LAUKOS

OKUPĒTAJĀ DZIMTENĒ ŠOGAD SĒJA AIZKAVĒJUSIES

Ziņas radiofonā un „Cīņas" publikācijās liek secināt, ka lauksaimniecība okupētajā Latvijā turpinās nīkuļot arī šogad. Nav līdzējusi ministru nomaiņa, tāpat partijas centrālkomitejas uzsaukumi, pat draudi, darīt iespējamo ražu celšanai.

Režīms izdara milzīgu spiedienu, lai palielinātu kukurūzas sējumu platības. Tāpat kā pagājušā gadā, kukurūzu propagandas rakstos sauc par tīrumu karalieni, bet tā kā tā dod zaļo masu, kas satur maz olbaltumvielu, tad jāaudzē arī cūku pupas, kuŗu piejaukumam jāuzlabo kukurūzas skābbarība. Cūku pupas tad nu presē godā par tīrumu karalienes pirmo galma dāmu.

Okupanti arī vēršas pret kolchozu līdzšinējām mazajām brīvībām. Tā, piem., noliegta kolhoznieku personīgo lopu ganīšana uz tādiem zālājiem, ko līdz šim kolchozi neplāva un neganīja. Tā kā visos rajonos šajā pavasarī piena izslaukumi ievērojami samazinājušies zem pagājušā gada līmeņa, un valsts plāni netiek veikti, tad arī presē nemitīgi prasa, lai pašos kolchozos neizlieto tik daudz piena, jo plāns jāizpilda vispirms. Tā dažos rajonos valstij nododot 70% piena ražas, bet pārējo izlietojot kolchozā. Jāsecina, ka kolchozu darbiniekiem, kuŗiem nav personīgo lopu, piena iegādi ierobežos.

Par spīti kolchozu pūlēm sagādāt kaut cik labu sēklu, „Cīņa" atzīst, ka tikai mazākā saimniecību daļā tas apgūts, arī tad nepilnīgi. Laikraksts arī jautā, kāda raža varot būt Limbažu rajona kolchozu „Cīņa" un „Uzvara" tīrumos, ja uz ha uzvests tikai pāris tonnas mēslu. Šajā rajonā sevišķi atpalicis Staiceles kolchozs, bet arī komūnārā slaucēja Anna Liece trīs mēnešos izslaukusi tikai 318 kg piena no govs. Piena ražošanā atpalikuši esot Ventspils, Saldus, Jelgavas, Dobeles, Talsu un Siguldas rajoni, jo trūkstot barības. Pilsētu apgāde ar pienu un gaļu tādēļ apgrūtināta.

No daudziem Saldus, Ilūkstes, Bauskas, Krāslavas, Dobeles un Siguldas rajonu kolchoziem gaļa aizejot garām iepirkšanas punktiem. Saldus rajona kolchozs „Jaunais komunārs" aizlaidis uz tāliem tirgiem 30 teļus, to skaitā arī audzēšanai paredzētos, kā arī 137 cūkas. Kolchozs Boļševiks uz tālajiem tirgiem aizvedis 49 liellopus, bet „Sarkanais strēlnieks" 91 govi pārdevis Novgorodā un Černovicos.

Jau agrāk okupantu laikraksti ziņoja par kolchoznieku tieksmi ražojumus vest un pārdot Krievzemē. Tas liecina, ka tur augstākas cenas nekā Latvijā. Kolchozu vadība nerēķinās pat ar uzspiestajiem valsts plāniem.

Padomju presē bieži pazib žēlošanās par „plāna" neizpildīšanu, sociālistiskās apziņas trūkumu u.t.t. Kā parasts, daudz pārmetumu saņem daudzi kolchozu vadītāji, kuŗi nav parūpējušies saremontēt mašīnas, kādēļ tās tagad, pašā sējas laika steigā atsakās kalpot un atkal kavē „plāna izpildīšanu". Cik lasāms, vietām pielietoti bargi sodi, vainīgās amatpersonas atstādinātas un nodotas tiesai.

Brīvajā Latvijā katrs saimnieks zināja, kas būs vajadzīgs, lai pavasarī īstā laikā izietu ar sētuvi uz lauka, jo nokavējot darbus, viņa saimniecība aizietu postā. Tur nekādi rīkojumi un sodi nebija vajadzīgi, ikviens bija ieinteresēts augstākas ražas sasniegšanā. Tagad, trūkstot personīgai interesei, tāpat zināšanām un pieredzei lielu saimniecību vadīšanā, darbā jālaiž pātaga, bet ar to ražas neceļas.

Pavasaris, kas agrāk Latvijā bija darba rosmes un dzīves prieka pārpilns, tagad rādās drūms un neko nesološs.

PLAŠA IZSTĀDE VINIPEGĀ

(J. Z.) 24. jūnijā Vinipegā atklās Red Riveras izstādi, kas turpināsies līdz jūlijam. Manitobas provinces valdība izstādi rīko jau desmit gadus, piedaloties eksponātiem no Kanadas un citām zemēm.

Pag. gadā izstādē piedalījās 1851 firma no 62 valstīm, un apmeklētāju skaits sniedzās pāri miljonam. Pirmo reizi piedalījās arī Padomju Savienība, Čechoslovakija un Dienvidslāvija. Vislielāko ievērību izstādē pelna lauksaimniecības mašīnu un sugas lopu parāde, šajā ziņā pārspējot Kanadas valsts izstādi Toronto. Izstādes laikā notiek arī nepārtrauktais krusta danču festivāls, kuŗš turpinās visu nedēļu. Krusta danču vienība, kas iegūst pirmo vietu, saņem $150.000,- naudā un ceļa naudu uz mājām.

Visas provinces mērogā notiek skaistumkaralienes vēlēšanas. Noteikumi samērā stingri, aspirantei jāprot jāt uz zirga, peldēt, šaut ar pistoli mērķī un dziedāt Rietumkanadas tautas dziesmas.

Katru dienu, izstādi slēdzot, tiek izlozēts auto, ko šādiem nolūkiem ziedojušas lielākās rūpnīcas — Kreislers, Fords un General Motors.

Šogad izstādē sagaida vismaz divi miljonu apmeklētāju, jo laiks (no 24. jūnija līdz 1. jūlijam) izmeklēts ar gudru ziņu tāds, kad Rietumkanadas lauksaimniekiem nav steidzamu darbu, jo siena laiks vēl nav sācies.

Vairojoties kanadiešu un ārzemnieku interesei par Red River izstādi, Vinipegas pilsētas tēvi jau sākuši domāt par plašāka laukuma iekārtošanu. Architekts Bleirs jau izstrādājis plānu jaunai izstādes vietai. Tā atrastos St. Vitāles (Vinipegas priekšpilsēta) ziemeļaustrumu daļā un eventuāli aizņemtu 140 akru laukumu.

Ja projektu pieņems, tad būs atslogots pilsētas centrs, kā arī sagādāta iespēja apmeklēt izstādi bez drūzmēšanās. Architekts paredzējis izstādes laukumu brīvajā laikā izmantot bērnu spēļu vajadzībām, kā arī peldbaseinu ierīkošanai, kas līdz šim Vinipegā allaž bijusi neatrisināta problēma.

Kanadas jātnieku policija šogad sagatavojusi īpašus izstādes slepenpolicistus, kuŗi solās nežēlīgi apkaŗot milzīgi savairojušos kabatzagļus. Kā zināms, pēdējie sevišķi iecienījuši vietas, kur notiek drūzmēšanās, kā tas allaž mēdz būt Red Riveras izstādē.

„MĒS"

(Pārnesums no 3. lpp.)

kultūras darbinieku atceres, tāpat notikumi latviešu un pasaules dzīvē.

Ir arī humors, joki, mīklas un uzdevumi, un labi, ka ir.

Valoda visumā gluda, vienkārša, tīra, vietumis rotaļīga, bez skolmeistariskā stīvuma un profesoriskā „augstā" smaguma. Manīju tikai pāris valodas kļūdu.

Kopsavilkumā jāliecina, ka sākums ir izdevies, svaigs un saistīgs. Recenzents atļāvies dažas piezīmes un ieteikumus. Bet redakcija nav ieslēgusies nepieejamā ziloņkaula tornī. Tā labprāt uzklausa ieteikumus, tos izvērtēs un iespēju robežās ņems vērā, veidojot žurnālu arvien bagātāku. Darbs māca darītāju.

Bet neaprobežosimies tikai ar labu padomu došanu un nepukosimies, ja tie ne vienmēr tiks īstenoti. Būsim arī čakli lasītāji, aktīvi balstītāji un līdzstrādnieki. Jaunais pasākums to tiešām ir pelnījis. Lai tad tam paškiŗas ceļi visos kontinentos!

Hermanis Kreicers

KĀ IZSKATĀS UZ VENERAS?

ANGĻU VADOŠĀ ASTRONOMA ATZINUMI UN RADARA INSTRUMENTA LIECĪBAS

Kopš pirmā astronauta — krievu majora Jurija Gagarina lidojuma pasaules telpā, padomju zinātniskajās publikācijās Mēness, Marss un Venera jau izpelnījušies „cilvēkam sasniedzamo tālmērķu" apzīmējumu.

Varbūt šodien vēl tāds apzīmējums ir mazliet pāragrs, taču varam rēķināties, ka tuvākā nākotnē jautājums kļūs visai aktuāls.

Planētas Veneras virsmu neviens līdz šim vēl nav novērojis, tāpat trūkst jebkādu fotografisko uzņēmumu, jo planetu sedz biezs mākoņu slānis, kuŗam cauri izlauzties nav spējis pat pasaules lielākais teleskops.

Infrasarkanā fotografija, kuŗa zemes virsū cauri mākoņu aizsegai fiksē pat niecīgākās detaļas, atsakās spiesties cauri Veneras atmosfairai. Uzņēmumos ar ultraviolētiem stariem izdevies atklāt dažus gaišus plankumus, kas tomēr maina savu vietu un formu.

Šādi novērojumi, zinātnieku uztverē, liecina, ka uz Veneras ir atmosfaira. To apstiprina arī konstatējums, ka Veneras virsma atstaro vismaz 60% gaismas, ko tā saņem no saules. Spektranalīze neliecina par skābekļa un ūdeņraža klātbūtni Veneras atmosfairā, toties gan ogļskābā gāze liekas esam tur ievērojamos daudzumos. Pieņem, ka tās slāņa biezums būtu pāris jūdzes augsts. Šādos apstākļos temperatūrai uz planētas virsmas jābūt augstākai par ūdens vārīšanās punktu, resp. 212 gr. F vai 100 gr. C. Viss tas liek secināt, ka uz planētas plosās stipras vētras, cikloni un tornado, bet virsma ir nepārtraukts tuksnesis, bez ūdens un veģetācijas. Iespējams, ka tā klāta biezu putekļu kārtu, ko vēji un vētras paceļ augstu gaisos. Domājams, ka kalnu un klinšu tur nav, jo mūžīgās atmosfairiskās kustības tos novelējušas. Tiktāļ par saviem novērojumiem izsakās Lielbritānijas vadošais astronoms sērs Harolds Spencer Jones savā grāmatā „Life on Other Worlds".

Milzīgā radioteleskopu stacija Jodrel - Bankā, Anglijā, noraidījusi radara impulsus uz Veneru, no kurienes tie atstaroti atpakaļ. Iespējams, ka nākotnē, tālāk izveidojot šo metodi, izdosies iegūt izsmeļošāku pārskatu par Veneras patiesajiem apstākļiem. Cita iespēja kaut ko tuvāk uzzināt par spožo Auseklīti (tā tautas mutē sauc Veneru, kas gaiši mirgo pie rīta debesīm) būtu izplatījuma raķetes novirzīšana apkārt planētai, līdzīgi, kā to padomju zinātnieki izdarīja ar Mēnesi, uzfotografējot tā neredzamo pusi. Izdarītos fotografiskos uzņēmumus modernie aparāti iespēj radioviļņos noraidīt atpakaļ uz zemi.

Cerēsim, ka tuvākā nākotne spēs apmierināt mūsu ziņkārību par kaimiņu planētu, kuŗa savā apjomā ir kā Zemes dvīņu māsa, kaut gan pagaidām mums pilnīgi sveša un nepazīstama.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
ST. KATARINES
H. Greble, 85 Maple St.,
St. Catharines, Ont.,
kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

LIELS SAUSUMS KANADAS PRĒRIJĀS

LAUKSAIMNIEKI AR BAŽĀM RAUGAS NĀKOTNĒ

Jau vairāk kā trīs nedēļas Kanadas rietumos nav lijis lietus. Tā kā turienes lauksaimnieku turība atkarīga no nokrišņu daudzuma vasaras periodā, tad šogad jau pamats sākt bažīties par ražas izredzēm.

Vēlais pavasaris nokavēja kviešu un miežu iesēšanu, un tagad sausums kavē uzdīgt. Statistiķi kalkulē, ka kopraža rudenī būs par 10 proc. zemāka par caurmēra ražām pēdējos desmit gados.

Šādi paregojumi gan bieži nepiepildās, jo tie operē vienīgi ar kontraktu datiem, bet lauksaimnieki arvien cenšas iesēt drusku vairāk, nekā kontraktā paredzēts, un ar to ražas daļu piepilda neražas robus kontraktā.

Ja nu nākošo divu nedēļu laikā vēl lietus nelīs, tad jārēķinās ar jūnija vētrām, kas iznīcinās daļu sējumu, tāpat ar ražas ienākšanās novēlošanos. 1959. gadā tāds gadījums notika un daļa ražas nenovākta iesniga tīrumā.

Kanadā lauksaimnieks gan var pret visām varbūtībām apdrošināties, bet ne visi to dara, vairīdamies lielo izdevumu. Kāds Saskačevanas zemes īpašnieks šo prērijai raksturīgo nedrošību raksturojis šādi: „Kanadā par lauksaimnieku var būt tikai tas, kam stipri nervi un kas aizmirst pagātni, nebaidīdamies nākotnes."

Pasaules raibumi

Līdz šim kaut cik objektīvās pasaules vēstures grāmatās, kuŗās iet runa par kādreizējiem Čingishana kaŗa pulku iebrukumiem Eiropā, lasāms, ka 1241. gadā Valštates kaujā pie Lignicas pret mongoļu ordu iebrucējiem brālīgi cīnījušies vācu un poļu toreizējie kaŗotāji — bruņinieki hercoga Heinricha II (Dievbijīgā) vadībā. Sakarā ar minētās kaujas 720. gada dienu poļi šogad Lignicā iekārtojuši ne vien mūzeju, kuŗā izstādīti toreizējie ieroči un citi priekšmeti, bet izdevuši arī publikācijas, kuŗās iet runa tikai par kauju starp poļiem un tatāriem . . .

☆

Meklējumos pēc jauna veida pasaules rekordiem, angļu studenti sākuši ar āmuriem dauzīt klavieres. Līdz šim divu vīru pasaules rekords klavieŗu sišanā ar 34 minūtēm piederēja Mančesteras studentiem. Tagad šo rekordu pārspējuši divi Derbijas studenti, ar āmuriem klavieres sasitot 14 minūtēs, pie kam sadauzīto klavieŗu atsevišķie, atlikušie gabali nav lielāki par apmēram 22 cm diametrā.

☆

No senseniem izrakumiem Romas archaiologi konstatējuši, ka jau visādi slavenajos romiešu klasiskajos laikos senās romietes savu figūru uzlabošanai lietojušas korsetes. Jaunākie izrakumi norādot, ka to laiku dāmu korsetes Romā bijušas vismaz tikpat rafinētas kā mūsdienās.

☆

Televīzija ir bīstama putniem — pie tāda atzinuma nesen nākuši britu ornitologi. Novērots, ka putni vislabāk uzturoties tur, kur televīzijas raidījumi neesot vispār uztveŗami. 5 km radiusā no televīzijas raidītājiem putni nevijot ligzdas un neperējot. Gadoties, ka jaunām raidstacijām uzsākot darbību, putni šajā 5 km zonā pametot pat savus mazuļus.

JAUNATNES APGĀDS „CEĻINIEKS",
KAS RADĪJA LIELISKO
MĒNEŠRAKSTU LATVIEŠU BĒRNIEM
„MAZPUTNIŅU",
IZDEVIS MODERNU ŽURNĀLU JAUNIEM LATVIEŠIEM

MĒS

● Neviens nenoliks to neizlasītu. Pat cittautietis, kas neprot valodu, ar interesi pētīs daudzos foto attēlus un zīmējumus par jauniem latviešiem visos kontinentos, par viņu tautu un zemi.

● Reti kāds jaunatnes žurnāls ir tik rūpīgi sagatavots, tik nepacietīgi gaidīts. Neviens jaunietis nevar bez tā iztikt.

„MĒS" ESAM
LIELISKA DĀVANA KĀDAM
JAUNAM LATVIETIM.

— — — — — (šeit nogriezt) — — — — —

LATVIAN YOUTH MAGAZINE „MĒS"
P. O. Box 44, Kalamazoo, Mich., USA.

☐ Vēlos pasūtināt 6 numurus gadā, pievienoju $4,-.
☐ Vēlos saņemt 1. numuru uz 14 dienām bez maksas.

Ja žurnālu paturēšu, piesūtiet man rēķinu par $4,-.

Vārds un adrese ....

....

ABESĪNIJAS IEKA

JAUNA VERSIJA PAR

Pirmā vācu kolonna, ko 28. aprīļa pēcpusdienā aiztur partizāni Dongo, sastāvēja no SS ieroču vienības un zenītartilerijas baterijas. Tikko kolonna apstājusies tirgus laukumā, mašīnu pārbaudi uzsāk muitas brigādes instruktors Ortelli. Viņš ierauga zem sola gulošu vācu kareivi, kam sacelta mēteļa apkakle un galvā bruņu cepure. Kareivis zem sola skaļi krāc.

Vācieši sit Ortelli uz pleca un smejas:

„Draugs piedzēries."

Ortelli kādu brīdi šaubas, tad uzkliedz gulētājam:

„Vai esat vācietis, vai itālis?"

No sola apakšas atskan apspiesta balss:

„Itālis."

Bruņu cepuri norauj. Parādās kaila galvas virsa. Reizē atskan trīs balsis:

„Musolini! Musolini!"

Šis izsauciens tirgus laukumā saceļ drūzmēšanos. Ļaudis skrien pie mašīnas.

Musolini pieceļas un Bils ar Negri paņem viņu zem rokām. Tie jūt, ka Musolini trīc pie visas miesas. Tad atskan Musolini balss:

„Neviens mani neaizstāv."

„Izkāpjiet," saka Bils.

Musolini gājiena laikā grīļojas, kādēļ abiem partizāniem tas jāatbalsta. Kaunīgi un ar vāju smaidu, gandrīz tēvišķi, viņš saka abiem atbalstītājiem:

M. Krone-Balduma

PADOMI NAMA

MARINĒTS JĒRA MUGURA

5 mārc. jēra muguras gabala, 2 ēd. kar. sviesta ½ mārc. žāvēta speķa, ⅓ kv. skāba krējuma, sāls.

Marinādi sagatavo no galda etiķa, atšķaidot ar vārošu ūdeni, kas novārīts ar garšvielām: lauru lapām, pipariem, sīpoliem un burkānu.

Gaļu atbrīvo no taukiem un plēvēm. Tad gaļu ieliek sagatavotā marinādē un ļauj apsegtai stāvēt dažas dienas, bieži to apgrozot.

Pēc tam izņem no marinādes, noslauka, un karstā sviestā apcep brūnu.

Pārkaisa sāli, pārklāj ar plāni sagrieztām speķa šķēlēm, uzlej nedaudz ūdens un cep, bieži aplaistot. Īsi pirms gatavības pārzież ar skābu krējumu.

Cepeti, ja vēlas, pirms cepšanas var iespeķot ar speķa strēmelēm. No pannā esošā šķidruma pagatavo mērci, pietumējot vēlamā biezumā.

Cepetim atgriež filē no mugurkaula, sagriež slīpos gabaliņos un sakārto uz sasildītās bļodas. Galdā pasniedz ar novārītiem puķu vai rožu kāpostiem un ceptiem kartupeļiem.

JĒRA CEPETIS

Gurna gabalam nogriež taukus. Cepeša gabalu ierīvē ar etiķi, liek uz pannas karstā sviestā un apcep brūnu, pielej karstu ūdeni, pārkaisa sāli, pieliek sīpolu, lauru lapu un piparus, bieži aplaistot, cep gatavu.

Mērci pietumē, pasniedz atsevišķā traukā. Jēra gaļas cepeti pasniedz ar novārītiem kartupeļiem, sautētiem burkāniem un zirnīšiem, un lapu salātiem.

JĒRA GAĻAS CEPETIS AR TOMĀTIEM

3 mārc. jēra gaļas, 3 ēd. kar. sviesta, 3 vidēja lieluma tomāti, 2 ēd. kar. skāba krējuma, 1 zariņš ķiploka, sāls.

Cepeša gabalu atbrīvo no plēvēm un izdauza, ierīvē ar sāli un ķiploku. Liek sakarsētā sviesta

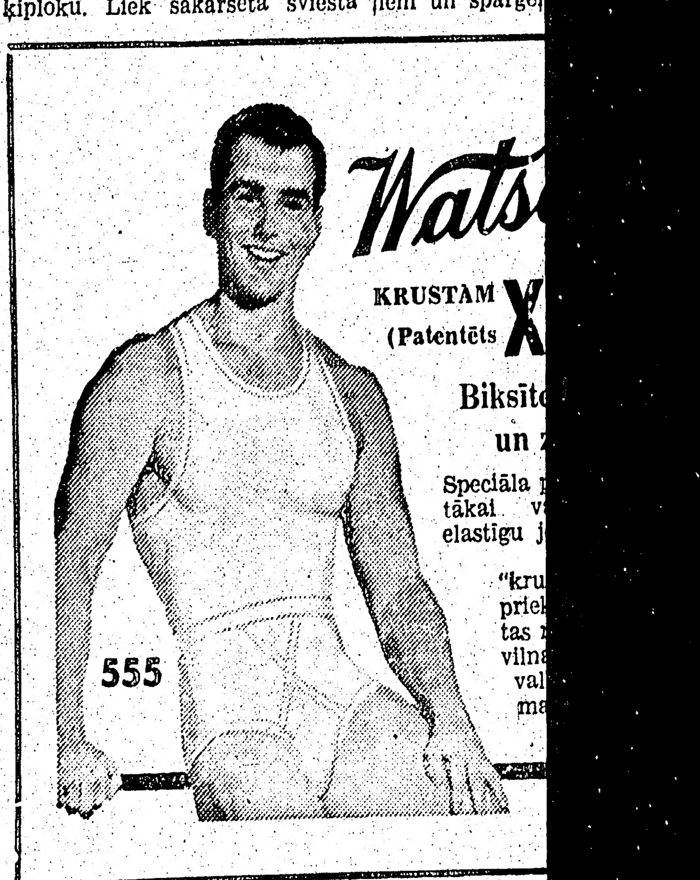

LAUKOS

KAVĒJUSIES

tumu saņem daudzi kolchozu
dītāji, kuŗi nav parūpējušies sa-
montēt mašīnas, kādēļ tās ta-
i, pašā sējas laika steigā at-
ās kalpot un atkal kavē „plā-
izpildīšanu". Cik lasāms, vie-
n pielietoti bargi sodi, vainī-
amatpersonas atstādinātas
nodotas tiesai.
Brīvajā Latvijā katrs saim-
ks zināja, kas būs vajadzīgs,
pavasarī īstā laikā izietu ar
uvi uz lauka, jo nokavējot dar-
, viņa saimniecība aizietu pos-
Tur nekādi rīkojumi un sodi
ija vajadzīgi, ikviens bija ie-
eresēts augstākas ražas sa-
egšanā. Tagad, trūkstot per-
īgai interesei, tāpat zināša-
n un pieredzei lielu saimnie-
u vadīšanā, darbā jālaiž pāta-
bet ar to ražas neceļas.
Pavasaris, kas agrāk Latvijā
a darba rosmes un dzīves prie-
pārpilns, tagad rādās drūms
neko nesološs.

E VINIPEGĀ

entuāli aizņemtu 140 akru lau-
mu.
Ja projektu pieņems, tad būs
logots pilsētas centrs, kā arī
gādāta iespēja apmeklēt izstā-
bez drūzmēšanās. Architekts
redzējis izstādes laukumu brī-
jā laikā izmantot bērnu spēļu
jadzībām, kā arī peldbaseinu
ikošanai, kas līdz šim Vinipegā
až bijusi neatrisināta problē-
.
Kanadas jātnieku policija šo-
d sagatavojusi īpašus izstādes
epenpolicistus, kuŗi solās nežē-
i apkaŗot milzīgi savairojušos
batzagļus. Kā zināms, pēdējie
višķi iecienījuši vietas, kur no-
k drūzmēšanās, kā tas allaž
ēdz būt Red Riveras izstādē.

„MĒS"

(Pārnesums no 3. lpp.)

ltūras darbinieku atceres, tā-
t notikumi latviešu un pasau-
dzīvē.
Ir arī humors, joki, mīklas un
devumi, un labi, ka ir.
Valoda visumā gluda, vienkār-
, tīra, vietumis rotaļīga, bez
olmeistariskā stīvuma un pro-
soriskā „augstā" smaguma. Ma-
ju tikai pāris valodas kļūdu.
Kopsavilkumā jāliecina, ka sā-
ms ir izdevies, svaigs un sais-
s. Recenzents atļāvies dažas
ezīmes un ieteikumus. Bet re-
kcija nav ieslēgusies nepieeja-
ā ziloņkaula tornī. Tā labprāt
klausa ieteikumus, tos izvērtēs
iespēju robežās ņems vērā,
idojot žurnālu arvien bagātā-
. Darbs māca darītāju.
Bet neaprobežosimies tikai ar
bu padomu došanu un nepuko-
mies, ja tie ne vienmēr tiks is-
noti. Būsim arī čakli lasītāji,
ktīvi balstītāji un līdzstrādnie-
. Jaunais pasākums to tiešām
pelnījis. Lai tad tam paškiŗas
ļi visos kontinentos!

Hermanis Kreicers

NIEKS",
BĒRNIEM
LU JAUNIEM LATVIEŠIEM
ĒS
viens nenoliks to neizlasī-
Pat cittautietis, kas neprot
, ar interesi pētīs daudzos
ttēlus un zīmējumus par
m latviešiem visos konti-
, par viņu tautu un zemi.
eti kāds jaunatnes žurnāls
rūpīgi sagatavots, tik nepa-
gaidīts. Neviens jaunietis
bez tā iztikt.
„MĒS" ESAM
ISKA DĀVANA KĀDAM
AUNAM LATVIETIM.
riezt) — — — — —
NE „MĒS"
ich., USA.
is gadā, pievienoju $4,-.
z 14 dienām bez maksas.
sūtiet man rēķinu par $4,-.

ABESINIJAS IEKAROTĀJA TRAĢISKAIS GALS

JAUNA VERSIJA PAR PATIESIEM MUSOLINI NĀVES APSTĀKĻIEM (5)

Pirmā vācu kolonna, ko 28. aprīļa pēcpusdienā aiztur partizāni Dongo, sastāvēja no SS iecoču vienības un zenitartilērijas baterijas. Tikko kolonna apstājusies tirgus laukumā, mašīnu pārbaudi uzsāk muitas brigādes instruktors Ortelli. Viņš ierauga zem sola gulošu vācu kareivi, kam sacelta mēteļa apkakle un galvā bruņu cepure. Kareivis zem sola skaļi krāc.

Vācieši sit Ortelli uz pleca un smejas:

„Draugs piedzēries."

Ortelli kādu brīdi šaubas, tad uzkliedz gulētājam:

„Vai esat vācietis, vai itālis?"

No sola apakšas atskan apspiesta balss:

„Itālis."

Bruņu cepuri norauj. Parādās kaila galvas virsa. Reizē atskan trīs balsis:

„Musolini! Musolini!"

Šis izsauciens tirgus laukumā saceļ drūzmēšanos. Ļaudis skrien pie mašīnas.

Musolini pieceļas un Bils ar Negri paņem viņu zem rokām. Tie jūt, ka Musolini trīc pie visas miesas. Tad atskan Musolini balss:

„Neviens mani neaizstāv."

„Izkāpjiet," saka Bils.

Musolini gājiena laikā grīļojas, kādēļ abiem partizāniem tas jāatbalsta. Kaunīgi un ar vāju smaidu, gandrīz tēvišķi, viņš saka abiem atbalstītājiem:

„Tāda ir dzīve, mani dēli!"

Tie ir pēdējie viņa vārdi, kuŗus leitnants Bircers dzirdēja no Musolini mutes, par kuŗa dzīvību tam vajadzēja atbildēt ar savu galvu.

Pūlis trako tirgus laukumā. Mazā pilsētiņa sagūstījusi Musolini.

Musolini ieved pilsētas valdes nama pirmajā stāvā. Telpai logi aizrestoti un tanī atrodas divi vienkārši koka galdi, sols un koka drēbju uzkaramais.

Musolini pārmeklē. Tas klusē un nepamirkšķina acis, kad kāds no partizāniem izvelk no krekla paslēpto mazo pistoli, viņa pēdējo ieroci . . .

Ar niecīgu žestu Musolini norauj no pleciem vācu zenitartileristu mēteli un nošņāc caur zobiem:

„Atkal viņi mani nodeva!"

Telpā ienāk jauns, slaida auguma vīrietis, tērpies partizānu formā, sarkanu kaklautu un Alpu cepuri.

Partizāni viņu sveicina. Vieni viņu dēvē par komandantu, bet citi uzrunā par „Pedro". Tas ir viņa segvārds. Patiesībā tas ir Pietro Bellini de Stelle un cēlies no vecas toskāniešu aristokratu ģimenes.

Veselu gadu tas kopā ar vairākiem partizāniem darbojies kalnos, gan uzbrukdams vācu posteņiem un transportiem, gan ķerdams fašistus un pārvezdams bēgļus pāri Šveices robežai. Tagad viņš ir 52. Garibaldi divīzijas komandieris, un savās atmiņās stāsta:

„Musolini sēž pie galda. Tas izskatās vecs, novājējis un bailīgs.

Mums jāpaziņo uz Milānu galvenai vadībai, kāds svarīgs loms mūsu rokās. No turienes jāsaņem norādījumi, ko darīt ar gūstekni.

Uzmetu plānu, kas pašreizējā stāvoklī liekas labākais un sola vislielāko garantiju. Šim plānam bez pretošanās piekrīt brigādes komisārs.

Mēs gribam Musolini nogādāt uz kādu drošu, tuvumā esošu vietu, kurai jāpaliek slepenai. Lai slepenību ieturētu, rīkosimies ar divkāršu transportu. Pirmo izvedīsim tā, lai visi ticētu, ka Musolini ar to nogādāts. Ar otru pārvietojumu neviens vairs nerēķināsies." —

Pulksten 18.20. Pie pilsētas valdes piebrauc viegla mašīna, bet aiz tās smagā mašīna, kuŗā grupa bruņotu partizānu.

Pedro ieiet telpā, kuŗā atrodas Musolini un saka:

„Jums jāseko."

Musolini izbīstas, bet tūlīt pieceļas un nejautā, kas ar viņu notiks. Visi atstāj telpas un iesēžas mašīnā. Musolini pēc brītiņa jautā:

„Uz kurieni brauksim?"

„Te, kaut kur Dongo kalnos," izvairīdamies viņam atbild. Musolini apklust.

(Turpinājums sekos)

GRĀMATU APSKATS

NO VĀCIJAS PARLAMENTĀRISMA VĒSTURES

„PRINCES AND PARLIAMENTS IN GERMANY" by F. L. Carsten, Oxford University Press izdevums, 473 lpp. Cena — $7.50.

Lasītājiem, kas interesējas par parlamentārisma vēsturi, šī stingri zinātniskā grāmata sniedz visai interesantu lasāmvielu, jo, pretēji parlamentārisma attīstībai Anglijā, kas apgaismota visāda veida un daudzos apcerējumos, vācu parlamentārisms visai maz ievērots. Gandrīz nav grāmatu, kas to aptvertu vairāk nekā vienas vācu valstiņas robežās. Tāpēc speciālisti, kas par šo problēmu interesējas, varēs apsveikt šī apcerējuma parādīšanos.

A. Kalns

HAMILTONĀ

O. ANDERSONA pārtikas preču veikalā, 26 MARKET St., dabūjami atsevišķi LATVIJAS AMERIKĀ numuri.

LIELA IZDEVĪBA UZ PĀRSTĀVNIECĪBU SAIŅU NOSŪTĪŠANĀ:

Mēs esam viena no LIELĀKĀM SAIŅU SŪTĪŠANAS FIRMĀM pasaulē un mūsu cenas ir viszemākās.

Tā kā mūsu apgrozījums ar katru gadu palielinājās, līdz ar to mēs meklējam pēc vairākiem pārstāvjiem un vadītājiem.

ŠĪ IR JŪSU IZDEVĪBA!

Ja Jūs jau darbojaties saiņu nosūtīšanas uzņēmumā un esiet nodomājuši to paplašināt, mēs Jums apsolāmies to atbalstīt, dubultojot Jūsu ienākumu īsā laikā.

Mēs vēlamies uzņemt sakarus ar tirdzniecības uzņēmumiem, kuŗiem ir labs kontakts ar IGAUŅU, LATVIEŠU, LIETUVIEŠU, UKRAIŅU un KRIEVU tautību pārstāvjiem.

NEKĀDS KAPITĀLS NAV VAJADZĪGS.
GARANTĒJAM AUGSTU IENĀKUMU.

Visu saraksti uzskatīsim kā neizpaužamu.

Rakstiet šī laikraksta redakcijā Nr. 1029, 123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.

M. Krone-Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

MARINĒTS JĒRA MUGURAS CEPETIS

5 márc. jēra muguras gabala, 2 ēd. kar. sviesta ½ márc. žāvēta speķa, ⅛ kv. skāba krējuma, sāls.

Marinādi sagatavo no galda etiķa, atšķaidot ar vārošu ūdeni, kas novārīts ar garšvielām: lauru lapām, pipariem, sīpoliem un burkānu.

Gaļu atbrīvo no taukiem un plēvēm. Tad gaļu ieliek sagatavotā marinādē un ļauj apsegtai stāvēt dažas dienas, bieži to apgrozot.

Pēc tam izņem no marinādes, noslauka, un karstā sviestā apcep brūnu.

Pārkaisa sāli, pārklāj ar plāni sagrieztām speķa šķēlēm, uzlej nedaudz ūdens un cep, bieži aplaistot. Īsi pirms gatavības pārziež ar skābu krējumu.

Cepetī, ja vēlas, pirms cepšanas var iespeķot ar speķa strēmelēm. No pannā esošā šķidruma pagatavo mērci, pietumējot vēlamā biezumā.

Cepetim atgriež filē no mugurkaula, sagriež slīpos gabaliņos un sakārto uz sasildītās bļodas. Galdā pasniedz ar novārītiem puķu vai rožu kāpostiem un ceptiem kartupeļiem.

JĒRA ČEPETIS

Gurna gabalam nogriež taukus. Cepeša gabalu ierīvē ar etiķi, liek uz pannas karstā sviestā un apcep brūnu, pielej karstu ūdeni, pārkaisa sāli, pieliek sīpolu, lauru lapu un piparus, bieži aplaistot, cep gatavu.

Mērci pietumē, pasniedz atsevišķā traukā. Jēra gaļas cepeti pasniedz ar novārītiem kartupeļiem, sautētiem burkāniem un zirnīšiem, un lapu salātiem.

JĒRA GAĻAS CEPETIS AR TOMĀTIEM

3 márc. jēra gaļas, 3 ēd. kar. sviesta,3 vidēja lieluma tomāti, 2 ēd. kar. skāba krējuma, 1 zariņš ķiploka, sāls.

Cepeša gabalu atbrīvo no plēvēm un izdauza, ierīvē ar sāli un ķiploku. Liek sakarsētā sviesta un apcep no visām pusēm brūnu. Pielej mazliet karstu ūdeni, pieliek tomātus un cep gatavu, bieži aplaistot.

Cepeša gabalu izņem un sagriež šķēlēs, sakārto uz bļodas un noliek siltumā. Tomātus, ja nevēlas pasniegt veselus, izrīvē caur sietu, pieliek mērcei, mazliet pietumē, izkāš un pasniedz galdā atsevišķā traukā. Klāt dod ceptus kartupeļus un biešu salātus.

JĒRA GAĻAS SAUTĒJUMS AR KĀĻIEM

3 márc. jēra gaļas ar kauliem, var būt muguras gabals. 2 márc. kāļu, 1 ēd. kar. miltu, 2 ēd. kar. skāba krējuma, 1 sīpols, 3 ēd. kar. sviesta, sāls pēc garšas.

Gaļu sadala gabaliņos un apcep sviestā brūnus. Ieliek katliņā, pielej verdošu ūdeni. Pieliek sagrieztu sīpolu, sāli. Kāli nomizo, sagriež lielākos gabalos. Liek katlā un sautē slēgtā traukā, kamēr gatavs. Tad pietumē, pieliek skābu krējumu un 1 ēd. kar. sakapātas pētersīļu lapiņas.

Galdā pasniedz ar novārītiem kartupeļiem un lapu salātiem.

JĒRA RIBIŅAS GURĶU MĒRCĒ

3 márc. jēra karbonādes, 2 skābi gurķi, 3 ēd. kar. skāba krējuma, 1 ēd. kar. miltu, sāls pēc garšas, ½ kvarta gaļas novārījuma.

Gaļu līdz ar ribiņām sagriež šķēlēs un apcep sviestā brūnu. Tad pārlej ar buljonu un sautē mīkstu. Pieliek mazos gabaliņos sagrieztu gurķi, pietumē un pieliek skābu krējumu.

DABISKĀS JĒRA GAĻAS KOTLETES

3 márc. mīkstas jēra gaļas sagriež šķēlēs, izdauza, pārkaisa sāli un apcep brūnu no abām pusēm. Uz pannas, kur kotletes ceptas, sasautē 1 ēd. kar. miltu, pielej ¼ kvartu gaļas novārījumu vai ūdeni, pieliek sāli un uzvāra, tad ieliek gaļu un uzkarsē. Pasniedz galdā ar ceptiem kartupeļiem un sparģeļiem.

JAUNAS VEĻAS MAZGĀJAMĀS MAŠĪNAS.
šī gada modeļi.
5 gadi garantija.
Tieši no fabrikas.
Cena sākot ar $ 87.50 gabalā.
Tel. LE 4-1659, Toronto.

Lūdz atsaukties.

Tiek meklēts
HUGO JANKOVSKIS, (JANKOWSKY),
dzim. 1913. gada 22. feb., Rīgā. Pēdējā adrese dzimtenē Rīgā, Aizsargu ielā 47 dz. 9.
Bijis gūstā Zēdelgheimā. Vācijā dzīvojis latviešu nometnē Nr. 33.
Kas ko zinātu, lūdz rakstīt šī laikraksta redakcijā Nr. 1030.

†

ANNA OZOLIŅŠ

dzimusi 1872. gada 7. jūnijā, mirusi 1961. gada 1. jūnijā.

SV. JĀŅA EV. - LUT. LATVIEŠU DRAUDZES TORONTO — PALĪDZĪBAS FONDS.

VAI JŪS PLĀNOJAT braukt uz Eiropu vai vēlaties kādu izsaukt?
Tuvākai informācijai kontaktējiet
„HENRY MOOS — NOTARY PUBLIC"
KENNEDY TRAVEL BUREAU,
296 Queen St., W., TORONTO.
TEL. EM 2-3226.
Dibināta 1926. gadā.

DĀMU FRIZIEŖSALONS 'VENTA'
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

TRANSPORTA FIRMA
KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403, (College un Spadina ielas stūrī).
Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, TORONTO.

Pilsētas centrā IZĪRĒJAMAS trīs nemēbelētas istabas.
Zvanīt vakaros — EM 6-0101, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403.

Watson's
KRUSTAM X ŠĶĒRSĀM
(Patentēts 1945)
Biksītes vīriešiem un zēniem
Speciāla piegriezuma ērtākai valkāšanai, ar elastīgu jostas vietu un pašaiztaisāmo "krustām šķērsām" priekšu. Pagatavotas no mīksta kokvilnas auduma, ilgi valkājamas, viegli mazgājamas, nav jāgludina.
555
15-W-0

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

APGĀDS IMANTA

Zentas Mauriņas
eseja
DIVAS KULTŪRAS SAKNES
iznāks šajās dienās. Ievērojamā autore šajā darbā atgādina, ka kaŗam frontē ir beigas, bet kaŗš garīgajā plāksnē nebeidzas nekad. Lai aizsargātu kultūras saknes, ir vajadzīgi brīvprātīgi cīnītāji un gara varoņi. Viņu galvenās rūpes — nezaudēt savu dvēseli, viņu stiprākie balsti — bijība un līdzjūtība.
Grāmata pieder apgāda IMANTA luksa sērijai, tā sagatavota greznā ietērpā un iespiesta tikai 600 eks.
Subskribentu cena $ 1.95.

Jūlijā iznāks
Osvalda Freivalda
LATVIEŠU POLĪTISKĀS PARTIJAS 60 GADOS
Ar šo grāmatu „Kurzemes cietokšņa", „Lielās sāpju draudzes" u. c. pazīstamo darbu autors aizpilda krasi jūtamo robu mūsu polītiskajā literātūrā, kuŗā līdz šim trūka informātīva izdevuma par latviešu tautas polītiskās domāšanas sākumiem un tās attīstību. O. Freivalds ar vēstures faktu un plaša statistiska materiāla palīdzību parāda tās gaitu kopš mūsu polītiskās darbības pirmsākumiem — no tautas atmodas laika līdz pirmajām latviešu polītiskajām partijām, no valsts dibināšanas līdz tās okupācijai, nobeidzot interesanto izdevumu ar polītisko partiju darbību trimdā.
Ap 220 lapp. aptverošo grāmatu papildina pielikumi par Latvijas satversmi, likums par Saeimas vēlēšanām un tautas nobalsošanu, kā arī plašs personu rādītājs ar apm. 200 latviešu polītisko darbinieku vārdiem, un 60 attēlu, to vidū daudzi līdz šim vēl nepublicēti.
Cena subskribentiem: $3.50 ies.

Jāņa Šīrmaņa
pasakas
VAKARA VIESIS
ar Anša Bērziņa illustrācijām.
Pazīstamais jaunatnes rakstnieks ar šo krājumu nodod mūsu jaunās paaudzes priekam 31 pasaku, kuŗu vidū tīkamu laika kavēkli sev atradīs gan visjaunākie lasītpratēji, gan vairāk paaugušies grāmatu mīļotāji.
Glīti izdoto darbu, kas aptveŗ 192 lappuses, rotā Anša Bērziņa 26, pa visu grāmatas lapu ieklātas, illustrācijas.
Cena subskribentiem: $3.00 ies.
Visas trīs grāmatas par subskribentu cenu pasūtināmas Eiropā līdz 15. jūnijam, ārpus Eiropas līdz 30. jūnijam. Pasūtinājumus izpildīs to ienākšanas kārtībā. Ja šīs grāmatas atliks pārdošanai brīvā tirgū, to cena būs par apm. 25% dārgāka.
Grāmatas pieprasāmas, iemaksājot naudu, pie apgāda IMANTA pārstāvja
DAUGAVAS VANAGU grāmatnīca,
123 HURON ST., TORONTO 2 - 8.

Dr. ROMAN PNEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

ATKAL DABŪJAMAS GRĀMATAS:

Latviešu pareizrakstības vārdnīca 5.—8. kl.	$1.00
VALODIŅA	$1.00
VIEGLĀ GAITA	$1.35
M. Baldumas-Krones IKDIENAS un SVĒTKU GALDS	$6.85
Dz. Zeberiņas — ĢIMENES PAVARDS	$4.50
U. Ģērmaņa — LATVIEŠU TAUTAS PIEDZĪVOJUMI	$5.50

JAUNĀKĀS GRĀMATAS:

A. Dziļuma — NOKALTIS ZARS — romāns	$3.20
K. Ķezbera — MAINAS HERCOGISTE — romāns	$3.60
J. Ziemeļnieka — KOPOTI STĀSTI	$4.50
T. Zeltiņa — DRUPU REPUBLIKA — romāns	$5.20
KALEVALA — Somu tautas eps	$8.40
V. Toma — ALDAUNE — romāns	$3.80
V. Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE — dzejas	$2.95
Māc. A. Ozols STĀSTI PAR JĒZU	0.90
Māc. A. Ozols TICĪBAS MĀCĪBA, 3.—4. kl.	1.50
Aspazijas autobiografija ZILA DEBESS ZELTA MĀKOŅI	$6.80
J. Ezergailis — ANDRIEVS NIEDRA	$4.80
L. Pērļupe — ZAĻOJOŠAIS ZARS — romāns	$3.60
T. Vesoss MELNIE ZIRGI — romāns	$3.60
K. Zariņš — KAUGURIEŠI — romāns	$4.00
MAZAIS KATECHISMS	$0.50
Anšl. Eglīts — MALACHITA DIEVS, romāns	$4.50
A. Simsone — ATMIŅAS, atmiņas	$4.00

Pieprasiet
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Order!, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn. $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācī, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

PREZIDENTS KENEDIJS EIROPĀ

SAV. VALSTU PREZIDENTA SARUNAS AR PADOMJU PREMJERU DOD CERĪBAS VIENĪGI TĀLĀKĀM SARUNĀM.

Vīnē. Divu lielo konference Austrijas galvaspilsētā beigusies. Tā bija „taustīšanās” konference, no kuŗas jau sākumā nekādus lēmumus nesagaidīja. Un šai ziņā Kenedija un Chruščeva sarunas nekādu vilšanos arī nesagādāja. Konference vēlreiz apstiprināja lielo plaisu, kāda pastāv starp Rietumiem un Austrumiem, neliekot pamatu nekādām cerībām, ka šo plaisu tuvākā nākotnē varētu izdoties likvidēt.

Kamēr Kenedija prestižs šai konferencē neko necieta, ieguvējs tomēr bija Chruščevs. Vispirms, viņam bija izdevies satikties ar Sav. Valstu prezidentu tieši, bez angļu un franču līdzdalības. Tālāk, viņam izdevās panākt, ka nākotnē Sav. Valstis un Padomju Savienība izmainīsies domām svarīgos jautājumos, un atkal bez Anglijas un Francijas domu uzklausīšanas. Un treškārt, padomju premjērs pierādīja, ka nedomā atkāpties no savas līdzšinējās politikas, nedz Vācijas, Berlīnes, nedz arī atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas jautājumos. Abpusējā piekāpšanās Laosā, lai no jauna izdotos iekustināt iestigušo Laosas konferenci Ženēvā, ir bez jebkādas praktiskas vērtības, jo nav jābūt nekādam gaisreģim, lai paregotu, ka arī tur Padomju avienība turpinās iet savu ceļu. Pašreiz tas, varbūt, tiks mazliet novirzīts, bet laika gaitā Vīnes lēmumi uz Maskavas politiku nekādu iespaidu neatstās.

Chruščeva un Kenedija konferences periodā Ženēvā bija pārtrauktas kā Laosas sarunas, tā arī trīs valstu debates par atomieroču mēģinājumu pārtraukšanu. Pirmajā gadījumā var sagaidīt, ka sarunas tiks atkal atsāktas, jo kā Sav. Valstu, tā Padomju Savienības valdību galvas atzina Ženēvas konferences turpināšanos nepieciešamību brīvas un neitrālas Laosas nostabilizēšanai, ar pašu laosiešu izvēlētu valdību. Kenedijam bija jāsamierinās ar to, ka šāda valdība varētu arī nebūt Rietumiem draudzīga. Chruščevs, savukārt, piekāpās līdzšinējo veto prasību jautājumā.

Mēģinājums rast atrisinājumu atomieroču konferences turpināšanai, ar kaut vai vismazākām cerībām uz panākumiem, cie.. galīgu neveiksmi. Tāpat kā līdz šim, Chruščevs kategoriski atteicās akceptēt Rietumu prasības atomieroču mēģinājumu aizlieguma pārraudzībai, tāpat kā prezidents Kenedijs nebija izkustināms no Rietumu pozicijas, un proti, ka vienīgi efektīga pārraudzība var garantēt mēģinājumu aizlieguma līguma ievērošanu.

Arī Vācijas apvienošanas un Berlīnes piederības jautājumos nekāds progress netika panākts, kā vienai, tā otrai pusei paliekot pie līdzšinējām domām. (Pēc Kenedija un Chruščeva sarunām Vīnē sāka cirkulēt baumas, ka abi valstsvīri būtu nākuši ar jauniem priekšlikumiem kā Vācijas, tā Berlīnes sasplējuma atrisināšanai. Un proti, pēc konferences uz Bonnu steidzīgi izbraucis kāds augstāks Sav. Valstu ārlietu ministrijas ierēdnis - lietpratējs Eiropas jautājumos. Bet, ir arī ļoti iespējams, ka pēdējais ceļu uz Rietumvācijas galvaspilsētu mēro nevis ar jauniem priekšlikumiem kabatā, bet vienīgi, lai sīkāk informētu kancleru Adenaueru par konferences tiešo gaitu).

☆

Kāda būs Vīnes sarunu sekas pasaules politikā? Lai gan, kā jau sākumā minēts, no tās neviens neko nesagaidīja, tā nerādīja arī nekādu vilšanos. Gandrīz gluži otrādi. To pat uzskata par zināmu panākumu, ar ko paveras pagājušā gada maijā Parīzē aizcirstās durvis tālākām lielo sarunām. Labi informētas aprindas paklusām runā par trim dažādām iespējām — četru lielo konferenci jau tuvākā nākotnē, bez Sav. Valstīm un Pad. Savienības piedaloties arī Anglijai un Francijai; eventuālu Chruščeva vizīti Vašingtonā; Kenedija viesošanos Maskavā. Pēdējo iespēju pareiz uzskata par visticamāko. Vairākos gadījumos

Chruščevs Kenediju jau gandrīz vai tieši uzaicinājis

Chruščevs Sav. Valstis apmeklēja pirms diviem gadiem. Toreizējā prezidenta Eizenhauera pretvizīte izpalika, jo pēc U-2 spiegu lidmašīnas starpgadījuma un tam sekojošā Parīzes fiasko Chruščevs Eizenhauera braucienu atsauca. Domā, ka Laosas konferencē uzrādot kaut kādu progresu, ar ko Kenedijam būtu pierādīts, ka Chruščevs savus Vīnes solījumus ņem nopietni, Kenedija vizīte Maskavā ir ļoti iespējama.

Pēc Vīnes konferences prezidents Kenedijs ar kundzi devās tālāk uz Londonu, kamēr Chruščevs atpakaļ uz Maskavu. Pirms Vīnes sarunām parasti labi informēti avoti zināja stāstīt, ka Bratislavā, kur Chruščevs apstājās pirms ierašanās Austrijas galvaspilsētā, paredzēta sekošā lielo konference. Tāda tomēr nenotika. Tāpat krievi kategoriski noraidīja vēlākās baumas, ka šāda konference varētu notikt pēc Chruščeva sarunām ar Kenediju. Ta tikai no jauna pierādās vecā patiesība par diktatūras lielo priekšrocību — ar citu domām nav jārēķinās.

JAUNI NEMIERI PARĪZĒ

Kādas nacionālistu grupas pārsteidzīgā rīcība apdraud Alžīrijas miera sarunas.

Parīzē. Šī gada 5. jūnija agrā rīta stundā kāda alžīriešu nacionālistu grupa rokas granātām uzbruka kādai franču policijas patruļas automašīnai pašā Parīzes centrā — kādas Metro apakšzemes stacijas tuvumā. Cīņa starp nemierniekiem un steigā piesauktiem policijas papildspēkiem ilga veselas četras stundas, prasot desmit nemiernieku dzīvību. Vairāki policisti cīņā guva vieglākus ievainojumus. Franču iestādes paskaidro, ka pēc viņu līdzšinējās informācijas 5. jūnija ielu kauja Parīzē ir pirmais gadījums, kur plecu pie pleca ar nemierniekiem cīnījušies arī moslemu kaŗavīri no franču Alžīrijas armijas.

Nacionālistu nemiernieku pārdrošība, un šoreiz arī neapdomātā pārsteidzība, uzbrukumam nākot tieši miera sarunu laikā, draud atstāt ļoti nepatīkamas sekas uz sarunu gaitu. Pēc vairāku dienu pārtraukuma tās atsāks 6. jūnijā, un sagaida, ka nemiernieku pagaidvaldības pārstāvjiem var nākties rēķināties ar franču ultimātu — vai nu visi šāda veida izlēcieni tiek pārtraukti jeb tiks pārtrauktas sarunas. Pagāja mēneši un gadi, un bija nepieciešama citu valstu starpniecība, kamēr Alžīrijas miera sarunas vispār izdevās noorganizēt. To pārtraukšana būtu liels zaudējums kā vienai, tā otrai pusei; tai pašā laikā tas būtu kolosāls triumfs de Golla politikai apņēmīgajiem militāristiem un eiropiešu kolonistiem Z-Afrikā.

NO VĪNES UZ LONDONU

Prezidents Kenedijs un ministru prezidents Makmillens vienojas par neitrālas Laosas un Rietumberlīnes aizsardzības nepieciešamību.

Londonā. Personīgās populāritātes pārbaude, ko Kenediju pāris tik sekmīgi izturēja savā pirmajā ārvalstu vizītē Otavā, izrādījusies par lielisku mērauklu arī prezidenta un viņa kundzes ceļojumam Eiropā. Kā Parīzē, tā Vīnē, tā arī pēdējā pieturas punktā Londonā sagaidīšana bijusi neparasti jūsmīga. Pēc angļu preses domām londoniešu atsaucība pret Kenedijiem bijusi nesalīdzināmi lielāka, nekā galvaspilsētu apmeklējot prezidentam Eizenhaueram. Kenediju gan arī mazliet piezobo — ka viņš tiekot nests uz savas sievas pleciem.

Anglijā prezidents Kenedijs uzturēsies tikai 28 stundas. Šai laikā viņš būs viesis viņa kundzes māsas bērna kristībās un apspriedīsies ar ministru prezidentu Makmillenu, informējot pēdējo par Parīzē un Vīnē piedzīvoto. Darba kārtībā paredzēti trīs gadījumi — Laosa, Rietumberlīne un Eiropas kopīgais tirgus. Pēdējais ir daudz vairāk saimnieciska nekā politiska problēma. Pirmie divi, turpretim, ir ļoti aktuāli jautājumi, kas kā viens, tā otrs var iespaidot visas pasaules mieru un drošību.

Laosas gadījumā prezidents uz Londonu atveda apmierinošas ziņas, informējot Makmillenu, ka Chruščevs piekāpies „pārbaudīta Laosas pamiera” nostabilizēšanai. Līdzšinējā Ženēvas konferences gaitā Padomju Savienība mēģināja iegalvot, ka Laosā jau pastāv pilnīgs piemērs, kamēr Rietumi tikpat kategoriski deklarēja, ka kaŗa darbība vēl turpinās, un, ka tik ilgi, kamēr tas tā notiks, sarunām par Laosas nākotni nebūs nekādas praktiskas jēgas.

Runājot kā par Laosu, tā Rietumberlīni, Kenedijs un Makmillens panāca pilnīgu vienošanos. Rietumberlīnes problēma, kā zināms, kārtējo reizi akūta kļuva nesenās Ziemeļatlantijas organizācijas ārlietu ministru konferences laikā, kad Pad. Savienības ministru prezidents Chruščevs piedraudēja parakstīt atsevišķu miera līgumu ar Austrumvāciju, līdz ar to pievedceļu pārraudzību uz Rietumberlīni nododot vācu komūnistu valdības rokās. Jau toreiz, tāpat tagad Vīnē un Londonā sabiedrotie kategoriski pastāv uz savām tiesībām agrākās Vācijas galvaspilsētā, un, nepieciešamības gadījumā, solās savas tiesības aizstāvēt ieročiem rokās. Tikmēr, kamēr nebūs parakstīts Vācijas miera līgums, sabiedrotie Berlīnes disputā rēķināsies vienīgi ar Padomju Savienību un, turēs pēdējo par atbildīgu, ja tā mēģinās pašreizējo situāciju grozīt bez sabiedroto piekrišanas.

ANGLIJAS NACIONĀLSOCIĀLISTU „PLĀNS” ATBRĪVOT EICHMANU

Londonā. Angļu Skotlandjards nule kā uzsācis plašāku izmeklēšanu, lai noskaidrotu, kas slēpjas aiz angļu nacionālsociālistu simpatizētāju plāna atbrīvot sešu miljonu žīdu nogalināšanā apvainoto Ādolfu Eichmanu. Pēdējo pašreiz tiesā Izraēlā. Kāds no agrākiem sēra Osvalda Mosleja fašistu organizācijas biedriem policijai izteicās, ka bijis paredzēts nodibināt divpadsmit vīru lielu grupu ar uzdevumu nolaupīt Izraēlas sūtni Londonā. Pēdējais tiktu turēts kā ķīlnieks, līdz Izraēla atbrīvotu Eichmanu.

KĀRLIS PĒTERSONS

Ko Spānijas senatne runā

CEĻOTĀJA PIEZĪMES KLOSTEŖOS UN OSTAS PILSĒTĀS.

Tālu pāri Spānijas robežām ir pazīstams Eskoriala vārds, kā kultūras un mākslas vērtību krātuve. Pret viegli pakalnaino ainavu Guadarama kalnos, 30 jūdzes no Madrides atrodas šis koloss, ko uzskata par vienu no Spānijas architektūras meistardarbiem. Eskorials — 226 jardus gaŗa un 176 jardus plata ar pāri par 300 istabām 4 stāvos un daudziem pagalmiem un 7 torņiem kolosālā celtne, pabeigta 21 gadā, laikā no 1563. līdz 1584. gadam karaļa Filipa II valdīšanas laikā.

Vienā klosteŗa spārnā atrodas Augustina ordeņa mūku mājokļi, kur patreiz mītot 120 brāļi, kas pārzina un pārvalda 280 g. veco celtni. Skaisti izveidota mūku apdzīvotā daļa, kur zem arkām aizlokās pastaigu ceļi garām ar ūdenspuķēm piegulošiem baseiniem. Apdzīvotai klosteŗa daļai pieiet veca bibliotēka ar 40.000 grāmatām, no kuŗām lielākā daļa ar lielu kultūras vērtību no vidus laikiem un daudzas ar grieķu, latiņu, ēbrēju un arābu tekstiem. Aiz bibliotēkas seko mūzejs ar spāņu, itāļu un flāmu vecmeistaru darbiem. Kādā citā klosteŗa spārnā 19. g. s. Alfonsa 12. dibināta zēnu vidusskola. Augstu pāri milzīgajam klosterim paceļas 270 pēdu ieapaļais bazilikas tornis, caur kuŗu gaisma krīt krēslainā un lielā dievnamā. Zem bazilikas altāŗa atrodas karaliskais panteons, kur atdusas ar maz izņēmumiem visi Spānijas valdnieki. Šauras kāpnes ved ieapaļā ne sevišķi lielā telpā, kuŗā četros stāvos un sešās rindās novietoti 24 metalla sarkofagi. Karaļi atdusas vienā telpas pusē, karalienes otrā. Te rezervēts sarkofags arī pēdējam karalim Alfonsam 13., kas mira un apglabāts Romā. Šajās karaļu kapenēs vēsturniekam būtu ko meditēt un atcerēties valdniekus, viņu varenību un slavu un teritorijas, ko iekaŗojuši un pārvaldījuši Habsburgu un Burboņu karaļnama valdnieki uz Spānijas troņa. Aiz bazilikas ir karaļu pils, vai pareizāk, vasaras rezidence, ko jo sevišķi izdaiļojuši un izkopuši Burboņu dinastijas karaļi, sākot ar Filipu V. Bez daudz gleznām un sienu ļoti lieliem gobelēniem atmiņā paliek kāds gobelēns, ko pēc Rubensa gleznas Neptūns darinājis kāds flāmu audējs 17 gadus. Pēc tūristam pieejamās telpu apskates no pasaules lielākā klosteŗa paliek grandiozs iespaids par šo pieminekli, ko lielā pagātne iemūžinājusi kā liecinieku nākamajām audzēm.

10 jūdzes no Eskoriala atrodas Kritušo ielejas Svētais krusts, kas celts pilsoņu kaŗa laikā. Mežonīgajos Guadaramas kalnos ar dziļām ielejām un sīkiem kokiem, uz kāda pakalna paceļas 150 metrus augsts dzelzsbetona krusts. Zem pakalna klintī izbūvēta piemiņas baznīca ar 860 pēdas gaŗu eju un 135 pēdas augstu kupolu ejas galā. Zem kupola atrodas galvenais altārs, kur apglabāts falangistu kustības vadonis Žosē Antonio, kas krita pilsoņu kaŗā. Kupolā mozaikas veidojumi, kuŗu izgatavošanai izlietoti 5,5 miljonu mozaikas gabaliņi. Šī svētnīca celta laikā no 1940. līdz 1959. gadam un kopš tās iesvētīšanas te pārvesti 20.000 pilsoņu kaŗa laikā no 1936. līdz 1939. gadam kritušo kauli, neskatoties, kuŗā pusē kritušais cīnījies. Kritušo ielejai ir nacionālas svētnīcas nozīme un svinīgums. Par reliģisko aprūpi svētnīcā gādā Benedikta ordeņa mūki, kas dzīvo otrā pusē Svētā krusta klintij. Kritušo ielejas svētnīcā neielaiž nevienu apmeklētāju, kam žaketei, kreklam vai blūzei nav gaŗu piedurkņu, un tā daudziem tūristiem iznāk palikt ārpusē.

Spānija ir vienīgā valsts Eiropā, kur vēl vilciena sastāvā apgrozībā 3. klases vagoni, un arī vienīgā valsts šinī pusē dzelzs aizkaram, kuŗā tāļbraucējiem, iegādājoties biļeti, jāuzrāda pase. To prasa arī vilcienā pie biļešu kontroles. Spānija ir valsts, kur vēl joprojām pasei ierādīta vecā cieņa un gods. Vienmuļas un pelēcīgas gar vilciena logu aizskrien centrālās Spānijas ainavas, ar brūngani pelēkiem ciemiem un laukiem, kas viļņojas līdzi pakalniem, kas kā vilnis seko vilnim. Pelēkos un acij nepierastos lauku skatus vietām akcentē tumši zaļganie olīvu koki. Velti šajā apvidū meklēt pēc mežu pudurļiem vai upem, izņemot grāvjiem līdzīgus strautus ar brūnganu ūdeni. Tuvojoties Pirenejiem, ainava mainās, un pelēki brūno pakalnu vietā redzami zaļi un līdzeni apstrādāti lauki. Mazliet pārsteidz, svētdienā uz lauka redzot strādājam. Parasti izprotams, ka stingri katoliskā zemē, kā Spānijā, svētdiena pieder baznīcai, ne darbam, bet, varbūt, ražas ievākšana prasīja attaisnojamu izņēmumu.

Barselona, lielākā Spānijas ostas pilsēta, ar saviem 1,5 miljoniem iedzīvotāju ir otra lielākā pilsēta spāņu zemē, un, kā jau Vidusjūras pilsēta, pieredzējusi visus civilizācijas vēstures posmus 3.000 gadu ritumā. Feniķiešu un kartagiešu tirgotājus uzskata par Barselonas dibinātājiem. Sekojošie Grieķijas un Romas laikmeti tālāk veidojuši Barselonu, no kā šodien saskatāmi vairs tikai mūŗu fragmenti.

Gotiskā stila katedrālei, kas celta 14. g. simtenī, blakus redzami Romas valsts pelēkie mūŗi no 3. un 4. gadu simteņa. Drūma puskrēsla valda katedrāles velvēs, kur nekad neiespīd saules gaisma, tikai daudzo svecīšu liesmiņas pie lūgšanas altāŗiem rada svinīgu gaismas atblāzmu. Barselonu vieglā ielokā apņem kalni, kas abās pilsētas malās it tuvu pienāk Vidusjūrai. No observatorijas kalna plaši pārskatāma jaunā un vecā Barselona ar ostu. Ostas līcī noenkurojušies pāris Sav. Valstu kaŗa kuģi, bet krastā stāv Kristapa Kolumba pirmā kuģa Santa Maria originālā atveids, kas tikai 10 gadus vecs. Ja laika zobs sabojā lielā jūŗas braucēja kuģa atveidu, Barselonas pilsētas tēvi taisa atkal jaunu, jo Santa Maria esot jāstāv tur, no kurienes Kolumbs ar viņu izbraucis jūŗā.

Savāda sajūta pārņem tūristu, staigājot pa pilnīgu Kolumba kuģa atveidu ar diviem mastiem, zemām jūrnieku un noliktavas telpām. Viss tur tik šaurs, saspiests, neērts un smags, toties gars bija brīvs un drosme liela varonīgā brauciena jūrniekiem. Pirmā spāņu dinastijas karaliene Izabella, kas kaujā ar karali Ferdinandu deva pēdējo un izšķirošo triecienu mauru virskundzībai Spānijā un atguva savai zemei brīvību, materiāli atbalstīja Kolumba iecerēto 1492. gada jūŗas braucienu, lai atrastu jaunu ceļu uz Indiju. Indijas vietā Kolumbs atrada jaunu kontinentu — Ameriku. Ostas malā uz augstas marmora kolonnas stāv Kolumba statuja, aiz kuŗas sākas viens no vecākiem Spānijas bulvāŗiem Rambla, lielu koku ēnā ar blakus piegulošām ļoti šaurām un mazām viduslaiku ieliņām un mājām. Dažas ieliņas tik šauras, ka, izplešot abas rokas, var sasniegt abus ielas pretējos namus. Lai gan ir vasara un dabā viss zied, uz Rambla ir pastāvīgs puķu tirgus ar daudziem puķu galdiem un lielu puķu izvēli. Rambla malās kafejnīcas, kuŗās krietni pāri pusnaktij kavējas gan tūristi, gan paši spāņi, kas parasti necenšas iet agri gulēt. Vakara promenādēs, pa Ramblu staigājot, var dzirdēt no senlaicīgiem krodziņiem atskanam nacionālo spāņu mūziku, gan dejotāju kastaņjetes akcentējumā, gan arī skumju dziesmu ģitaras pavadījumā. Priekšnesumu izpildītāji mēdz uzstāties tautas tērpos, kam joprojām Spānijā cieņas pilna vieta. Pretstats modernai Barselonai ar lielām avēnijām, laukumiem, strūklakām un dzīvokļu namiem ir visvecākā pilsētas daļa ap Ramblu un tai piegulošām ieliņām līdz ostai, tā ir tā daļa no Spānijas vēstures ar savu fascinējošo un vārdos neizsakāmo īpatnējo skaistumu, tik veclaicīga un sena, un tūristam tīkama, — vidus laiku Barselona.

Eskorials — lielākais klosteris pasaulē.

SPORTS

MŪSĒJIE IEGŪST PIRMO VIETU

Latviešu vienīgā sardžu vienība angļu Reinas armijā — Lejasreinā, stājas un modrības pārbaudē rāda paraugu un iegūst augstāko atzinību.

Brigenē (-i. t. - Reinzemē) latviešu vienības centrā un šīs vienības nodaļās: Ārsbekā, Diseldorfā, Mönchengladbach'ā, Kevelārā, pagājušā mēneša beigās trīs dienas ilga vīru stājas, dienesta modrības, kā arī novietojuma lielā inspekcija, kuŗu personīgi vadīja kolonels Youngs. Latvieši, 1961. gada pārbaudes uzdevumus veicot, sasniedza vislielāko punktu skaitu starp visām pārējām palīgdienesta vienībām pie Britu armijas, un mūsu brašie reinzemieši ieguva pirmo vietu, kopā ar brigadieŗa Clabby dāvāto ceļojošo goda vairogu. Jāpiezīmē, jau pag. gadā Brigenes vienība līdzīgās sacensībās tikai par vienu punktu palika aiz toreizējās uzvarētājas vienības Dortmundā.

Individuāli vislabākos panākumus šinīs grūtajās vīru pārbaudēs sasniedza A. Pakuls — Mönchengladbachas grupā un P. Reizups — centrā, Brigenē. Šo mūsu tradiciju bagāto sardžu vienību (pagaidām apm. 170 vīru stipru) pie Reinas armijas, kuŗas galvenajam novietojumam Brigenē šogad augustā paliks 13 pastāvēšanas gadi, sekmīgi vada kapt. A. Graudiņš. Vienībai netrūkst arī daudz ievērojamu nopelnu sabiedriski - kultūrālās dzīves aktivizēšanā, kamēr vien dzīvojam Reinzemē. Noslēdzot īsās piezīmes par šīs mūsu vienības aktīvitātes pilno eksistenci, vēl ļoti gribas pieminēt dažus atsevišķus tautiešu vārdus, bez kuŗu enerģijas, bez kuŗiem vienkārši ir pilnībā neiedomājama vienības nozīmīgā pastāvēšana un sirsnīgās labsajūtas gaisotne; tie ir 13 gados nenogurdinātie latvieši: J. Jatuls, A. Odziņš, J. Eglītis, P. Avots, R. Vimba, J. Bērziņš, E. Svencis, K. Lapiņš, F. Zolmans, O. Paulovičs, un sevišķi Mönchengladbachas grupas vadītāji: R. Skadiņš, R. Veinbergs, tāpat M. Veisbuks, P. Idzāns un Ārsbekas vīru enerģiskais komandieris K. Neļķe. Bet pašās beigās jāuzsveŗ: šinī vienībā nav neviena, kuŗš nebūtu vienmēr savā īstajā vietā, un ar visu garu.

TAS NAV PAREIZI

Pagājušā gadā Austrumu piekrastes sporta pārvaldes pilnsapulce nolēma, ka volejbola un basketbola vienībām, kuŗas meistarībā izcīna 3. vietu, ir tiesības uzaicināt 2. vietas ieguvēju uz pārspēli un kas šinī pārspēlē uzvar, tam ir tiesības piedalīties ASV finālos. Šo izdevību arī izmantoja Bostonas DV vīriešu volejbola vienības, kuŗa meistarībās zaudēja Vilimantikas Zemgalei, bet AP finālos sīvā cīņā Vilimantiku uzvarēja, bet pateicoties labākai setu attiecībai, 2. vietā ierindojās Vilimantika. Pārspēlē, kuŗa notika Vilimantikā, Bostonas DV pārliecinoši uzvarēja Vilimantiku ar 15:8; 15:6; 15:9, un līdz ar to ieguva tiesības piedalīties ASV finālos.

Basketbolā tā lieta drusku savādāka; Ņujorkas Rakte meistarībās uzvarēja Vilimantikas Zemgali un arī AP meistarībās pieveica Zemgali. Bet, pastāvot šādiem noteikumiem, Zemgalei ir tiesības izsaukt Rakti uz pārspēli, un kas šo spēli uzvar, tam ir tiesības piedalīties ASV. finālos. Liekas, ka šāda kārtība nav īsti pareiza, un ka pārvaldei šai lietā vajadzētu ieņemt savu viedokli.

JAUNOS AMATOS

Pēdējā ALA's sporta biroja valdes sēdē Klīvlendā, š. g. 6. maijā, Baltijas sporta komitejas latviešu valdē ievēlēja V. Baumani par priekšnieku un par valdes locekļiem: J. Bokalderi, E. Tumu, V. Neimani un B. Budkevicu. Nākošās baltiešu meistarsacīkstes notiks latviešu sarīkojumā, kādā no austrumu piekrastes latviešu sporta centriem.

bb

ŠACHS

⊙ Vašingtonas štata čempions Viktors Pūpols Spokanē uzvarēja spēcīgo „Inland Empire” turnīru ar 5:1 rezultātu. Pēc tam Pūpols pieču partiju mačā pieveica Kalifornijas šachistu Vang'u ar 3½:1½ rezultātu. Pūpols gatavojas piedalīties ASV atklātajā šacha meistarībā, kas šogad notiks Sanfrancisko, Kal., no 14. līdz 27. augustam.

⊙ Portlandietis Ivars Dālbergs ar 5:1 rezultātu uzvarēja „Interstate” turnīru Portlandē 42 spēlētāju konkurencē.

⊙ Lielajā Ņujorkas štata turnīrā Pokipsijā, kuŗā uzvarēja ungāru lielmeistars P. Benko, piedalījās arī 3 latviešu šachisti. G. Zvaigzne ieguva 3 punktus, V. Šmits 2 punktus un L. Zvaigzne 1½ punktus.

⊙ ASV amatieŗu meistarībā, kas risinājās trīs dienas Asbury Parkā (N. J.), ar teicamiem panākumiem piedalījās vairāki latviešu šachisti. 3. dalītu vietu ar 5 punktiem izcīnīja J. Pamiljens. G. Znotiņš ieguva 4, bet V. Šmits 2½ punktus. Meistaru klases grupā un pēc sīvām cīņām ar 4:2 rezultātu 2. vietu ieguva K. Meijers no Vašingtonas, D. C. Turnīrs bija pulcinājis ap 140 šachistu.

⊙ ASV šacha žurnāls „Chess Life” 2 lapas puses marta numurā veltījis mūsu talantīgajam meistaram Ivaram Kalmem. Rakstā pieminēts, ka Kalme nāk no Rīgas, kas devusi daudz labu šachistu, bijušo pasaules čempionu M. Tālu ieskaitot. Kalme pēc pēdējiem panākumiem ierindojās senioru meistaru klasē un pašlaik pēc vispārējā vērtējuma ir 10. labākais šachists Sav. Valstīs. Kalme drīzumā izlidos uz Helsinkiem, kur pārstāvēs ASV komandu studentu pasaules meistarības sacensībās. Iespējams, ka studentu komandu arī pārstāvēs otrs latvietis — meistars Edmārs Mednis.

V. Š.

KANADAS BAZNĪCĀS

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 11. jūnijā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums.

Svētdien, 18. jūnijā, plkst. 3 p.p. Aizvesto piemiņas dievkalpojums.

Svētdien, 25. jūnijā, dievkalpojuma nebūs.

Svētdien, 2. jūlijā, plkst. 11 Jaunatnes iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās draudzes koris.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont. tel. LE 6-2510.

11. jūnijā, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā. Iesvētes mācība.

14. jūnijā, (trešdien), plkst. 8 vakarā, Trīsvienības baznīcā, Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums.

18. jūnijā, plkst. 2 p.p., Trīsvienības baznīcā.

2. jūlijā, plkst. 2 p.p., Trīsvienības baznīcā.

9. jūlijā, plkst. 2 p.p., Jaunatnes iesvētes dievkalpojums.

Iesvētes mācība no 2. līdz 8. jūlijam notiks katru vakaru draudzes namā, 200 Balmoral Ave. Sākums plkst. 7 vakarā. Ierašanās — obligātoriska.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

11. jūnijā, plkst. 2.30 p.p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

17. jūnijā plkst. 8 vak. Aizvesto piemiņas dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

Bramptonas latviešu Ev.-lut. draudzē: 18. jūnijā, pl. 1.30 p. p. Aizvesto piemiņas dievkalpojums. Grace United baznīcā.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarīnas latv. ev.-lut. draudzē, Kristus baznīcā, 140 Russel Ave., 18. jūnijā, pl. 3.30 p.p.. Aizvesto piemiņas dievkalpojums. Dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

HAMILTONĀ

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave. South. Māc. E. Pavasars.

Londonas latv. ev.-lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colburne St., Aizvesto piemiņas dievkalpojums 1961. g. 11. jūnijā, plkst. 1.30 p.p. Dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

Norandas latv. dr. dievkalpoj. svētdien, 18. jūnijā, pl. 4 p.p. (United Church b-cā). Prāv. A. Skrodelis. Svētdienas skola sestdien, 17. jūnijā, pl. 2 p.p.

Virdžinijtaunas latv. dr. dievkalpojums svētdien, 18. jūnijā, pl. 1 p.p. (anglikāņu b-cā). Prāv. A. Skrodelis. Svētdienas skola pl. 10 no rīta.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave. baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 —11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. Ami - 4218.

MONTREĀLĀ

Trīsvienības ev.-lut. latviešu draudzē Montreālā.

Mācītājs Artūrs Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q., tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi notiek 4345 Marcil Ave., Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Svētdien, 11. jūnijā, plkst. 1,30 p.p. dievkalpojums Aizvesto piemiņai. Pēc tam iesvētību stunda.

Montreālas Sv. Paula draudzes dievkalpojumi:

4. jūnijā, plkst. 11.00 no rīta draudzes lauku īpašumā, Tērvetē, dievkalpojums, māc. V. Šēfers.

10. jūnijā, plkst. 7.00 vakarā Presbiteriāņu baznīcā (Hutchison un Viateur ielu stūrī) Aizvesto piemiņas dievkalpojums, māc. V. Šēfers. Solo Ligita Caunītis.

18. jūnijā, plkst. 11.00 no rīta lauku īpašumā, Tērvetē, dievkalpojums, māc. V. Šēfers.

24./25. jūnijā turpat Jāņu sarīkojums.

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMATNĪCAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.
Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.